

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2010

FAALİYET RAPORU

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2010 YILI FAALİYET RAPORU

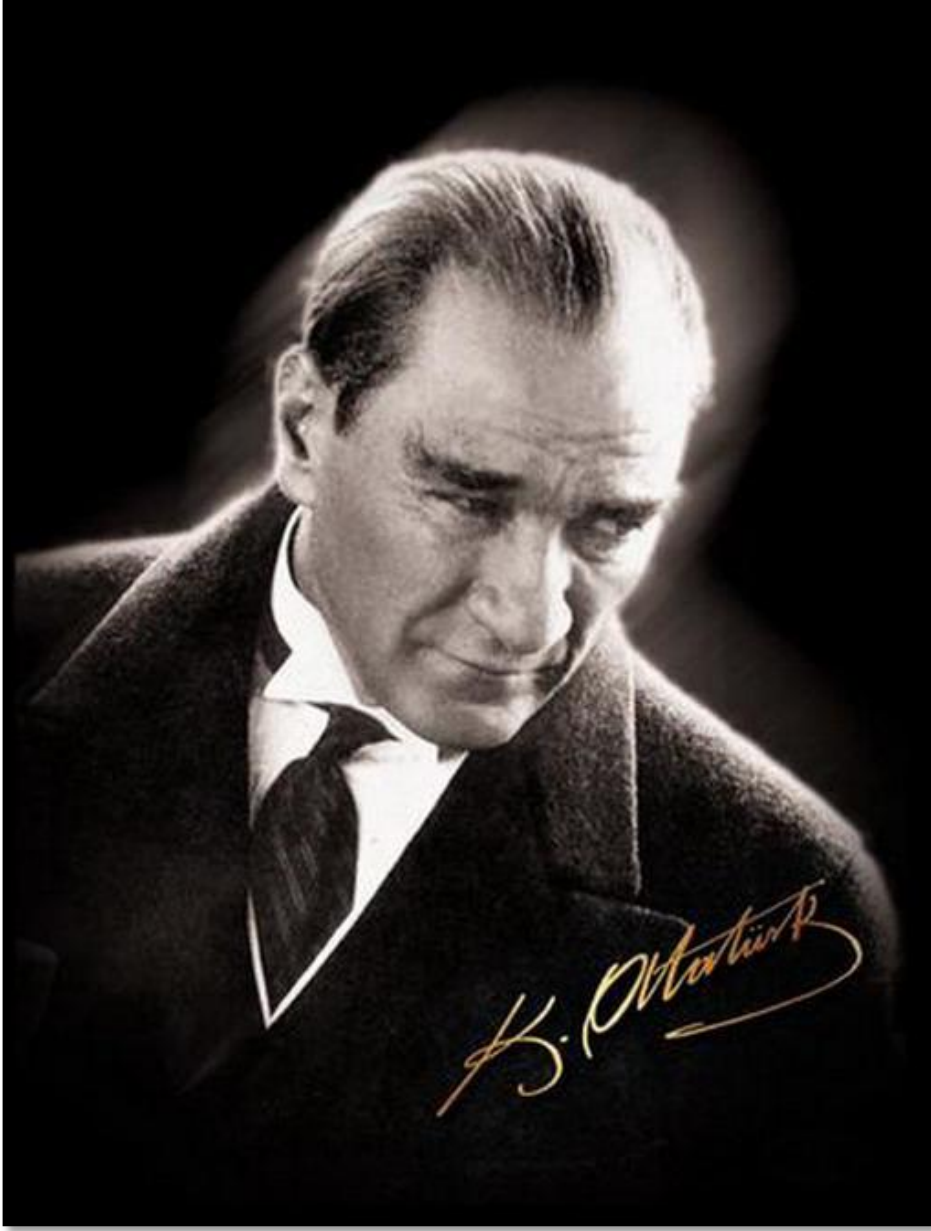
Hazırlayan:
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

2010 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
www.shgm.gov.tr

“Çalışmadan, üretmeden, yorulmadan daha rahat yaşamının yollarını arayan milletler; önce haysiyetlerini sonra bağımsızlıklarını daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.”

K. Atatürk

BAKAN SUNUŞU

“Her Türk Vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir” hedefi ile 2003 yılında başlatılan Bölgesel Havacılık Politikası kapsamında hayata geçirilen projeler, ülkemizdeki sivil havacılığın baş döndürücü bir hızla gelişmesine neden olmuştur.

Havayolu işletmelerimizin sahip olduğu uçak sayılarının her geçen gün artması ve gerek yurt içine gerek yurt dışına düzenlenen sefer sayısındaki artışa paralel olarak havayolu ile taşınan yolcu sayısı ve yük miktarında yaşanan artış, sivil havacılığımızdaki hızlı büyümeyi açıkça gözler önüne sermektedir. Hava alanlarımızın sertifikalandırılması, uluslararası standartlarda hizmet verir hale gelmesi ve sivil havacılık alanında hayata geçirilen diğer projeler, ülkemizin uluslararası alanda pek çok başarı elde etmesine neden olmuştur.

Bu ve buna benzer pek çok başarıda, 5431 sayılı Kanun ile yeniden yapılandırılan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün sektörün ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirmesi, uçuş emniyeti ve havacılık güvenliği temelinde sivil havacılık sektörünü düzenleme işlevini başarıyla yerine getirmesi büyük rol oynamıştır.

Tüm bu gelişmeler ışığında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile benimsenen, kamu mali yönetiminin şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde kamuoyunu bilgilendirmek üzere hazırlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2010 yılı Faaliyet Raporunun kamuoyunun bilgi ihtiyacını karşılamasını temenni eder, Faaliyet Raporunun hazırlanmasında emeği geçen tüm personele teşekkür ederim.

M. Habib SOLUK
Ulaştırma Bakanı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Küreselleşme ile birlikte dünyadaki ticaret hacminin hızla artması, ulaşım sektörünü bugün dünya ekonomisinin en önemli aktörlerinden biri haline getirmiştir. Hiç kuşku yok ki, teknolojik gelişmelerin öncelikli olarak hayata geçirildiği havacılık sektörü de, dünyada baş döndürücü bir hızla gelişmekte, gerek uluslararası gerekse kıtalararası entegrasyon ve bütünleşmede büyük rol oynamakta, hatta öncülük etmektedir.

Küresel ölçekte yaşanan tüm bu gelişmeler, Ülkemiz'de de sektörün hızla büyümesini beraberinde getirmiş, sivil havacılık politikaları dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'nin de temel politikalarından biri haline gelmiştir.

Türk sivil havacılığındaki gelişmeler, sadece yolcu sayısındaki artışla değil, havaalanları, yer hizmetleri ve diğer alanlarda uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinin sağlanması amacıyla hayata geçirilen uygulamalar ile gurur duyduğumuz bir tablo oluşturmaktadır.

Son yıllarda uluslararası alanda kazanılan pek çok başarı ve ülkemizdeki potansiyel göz önüne alındığında, içinde bulunduğumuz coğrafi bölgede sivil havacılık faaliyetlerinin geliştirilmesi çalışmalarında Ülkemizin lider ülke olarak görev alacağı görülmektedir.

Yeniden yapılandırılan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, bir yandan sektörün ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirirken, diğer yandan da uluslararası kural ve standartların en üst düzeyde sağlanması ve üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen denetimlerde olumlu sonuçlar alınması amacıyla çeşitli projeler geliştirerek sivil havacılık sektörünün sürdürülebilir büyümesi için gerekli tedbirleri hızla almaktadır.

Bu çerçevede; SHGM'nin 2010 yılına ilişkin faaliyetlerini önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak verdiğimiz 2010 Yılı Faaliyet Raporunu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Sivil havacılık alanında geline noktanın, sektördeki tüm aktörlerin destek ve katkılarıyla önümüzdeki yıllarda da daha ileri taşınacağı inancıyla, bizden hiçbir konuda yardım ve desteğini esirgemeyen başta Sayın Bakanımıza olmak üzere bu başarının oluşmasında emeği geçen herkese en derin şükranlarımı arz ederim.

Saygılarımla,

Bilal EKŞİ
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU	VII
ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU	IX
I- GENEL BİLGİLER	1
A- MİSYON – VİZYON	2
B - YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	3
C - İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	5
1 - FİZİKSEL YAPI	5
2- TEŞKİLAT ŞEMASI.....	7
3 - BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR	8
4 – İNSAN KAYNAKLARI	10
5- SUNULAN HİZMETLER	11
6 - YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ	23
D - DİĞER HUSUSLAR	25
ÜLKEMİZDEKİ SEKTÖREL GELİŞİM.....	25
2010 YILI SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER	30
ÜLKEMİZDEKİ HAVAALANLARI VE HELİPORTLAR.....	37
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARI	39
YURT İÇİ UÇUŞ NOKTALARI	43
DENETİM FAALİYETLERİ	48
ULUSLARARASI FAALİYETLER	65
GLOBAL KRİZ VE SİVİL HAVACILIK ETKİLEŞİMİ	80
II- AMAÇ VE HEDEFLER	82
A – İdarenin Amaç ve Hedefleri	82
B – Temel Politika ve Öncelikler	84
III-FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	87
A- MALİ BİLGİLER	87
2010 MALİ YILI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI.....	87
2010 Mali Yılı Bütçesinin Ekonomik Kodlarına Göre Ödenek Dağılımı	87
B – PERFORMANS BİLGİLERİ	100
FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ	100

PROJELERİMİZ.....	101
YAYINLARIMIZ	106
STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER	108
IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	114
A - Üstünlükler	114
B - Zayıflıklar	115
C - Değerlendirme	115
V- ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	116
EKLER.....	119

A- MİSYON - VİZYON

KALİTE POLİTİKASI

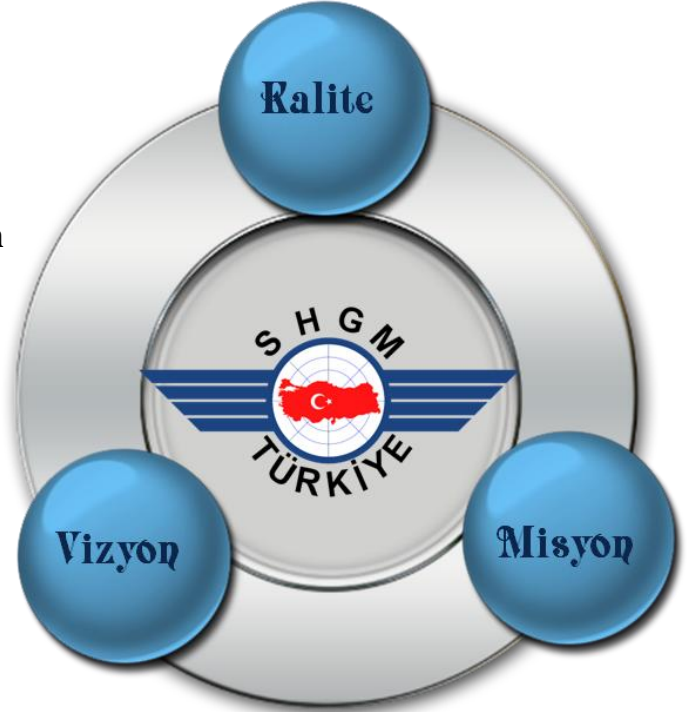
İnsan kaynaklarımızı etkin ve verimli kullanarak, Sivil Havacılık faaliyetlerinde düzenleme ve denetleme hizmetlerini milli ve milletlerarası mevzuatlara uygun yürütmek, hizmetleri yerinde, zamanında, doğru, tarafsız, güvenilir, hızlı ve daha etkin bir şekilde sunmak, müşteri ve çalışanlarımızın memnuniyetini sağlamak, kalite yönetim sistemi şartlarına uyarak, sürekli iyileştirmektir.

MİSYON

Havacılık emniyeti ve güvenliğinden taviz verilmeden, diğer ulaşım modları ile entegre, insana ve çevreye duyarlı, sivil havacılık faaliyetlerinin sürdürülebilir gelişimini sağlayacak altyapıyı oluşturmak üzere uluslararası işbirliği içerisinde güvenilir, etkin, şeffaf ve tarafsız bir şekilde düzenleme ve denetleme yapmaktır.

VİZYON

Kurumsal Kültürü ve Kimliği güçlü, yaptırım gücü yüksek, uluslararası standartlara yön veren, Küresel Anlamda Lider ve Özerk bir Sivil Havacılık Otoritesi olmaktır.

B - YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

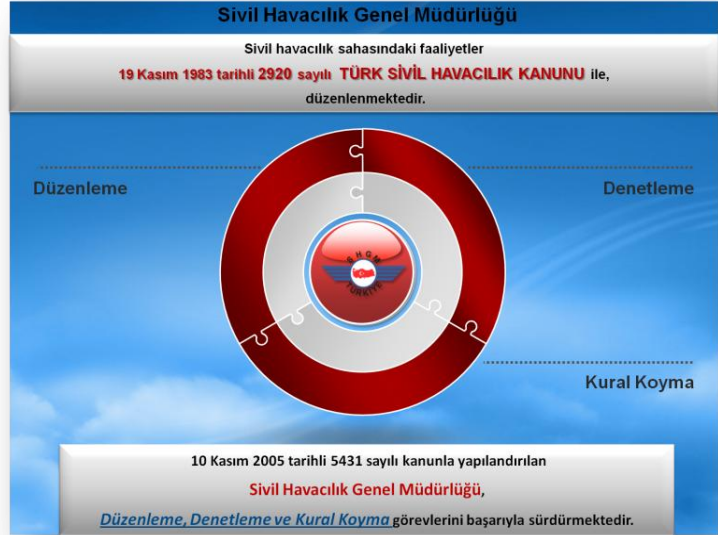
Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak, kamu tüzel kişiliğine haiz, özel bütçeli statüde kurulmuş olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün görev yetki ve sorumlulukları, 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5431 sayılı “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile belirlenmiştir.

Bu çerçevede SHGM'nin görev, yetki ve sorumlulukları aşağıda genel hatları ile özetlenmiştir.

- ✈ Sivil havacılık faaliyetlerinin teknik, ekonomik ve sosyal gelişmeleri kamu yararına ve milli güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulmasını ve geliştirilmesini sağlayacak esasları tespit etmek ve uygulanmasını takip etmek ve denetlemek.
- ✈ Türkiye hava sahasında faaliyette bulunan sivil uçakların uçuşa elverişlilik şartlarını tayin etmek ve belgelerini tanzim ederek sicillerini tutmak, mürettebat ehliyetlerini mevzuata göre denetlemek.
- ✈ Türk sivil havacılık sahasında görev alan ve ihtisası dolayısı ile gerekli görülen personelin ehliyet şartlarını tayin etmek ve lisanslarını tanzim ederek sicillerini tutmak.
- ✈ Yurt içinde ve dışında hava ulaştırma faaliyetlerinde bulunmak isteyen Türk ve yurt içinde ulaştırma faaliyetlerinde bulunmak isteyen yabancı gerçek veya tüzelkişilere verilecek izinlerin esaslarını ve şartlarını hazırlamak, faaliyetlerini denetlemek.

✈ İlgili kuruluşların görüşlerini almak suretiyle, Türkiye hava sahasında sivil uçakların seyrüseferini, trafik haberleşme hizmetlerini kamu güvenliği bakımından düzenlemek, denetlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldirtmak.

✈ Hava seyrüsefer güvenliği bakımından hava

meydanlarının teknik niteliklerini ve işletme esaslarını tayin etmek ve uygulamaları denetlemek.

✈ Milletlerarası sivil havacılık sahasındaki gelişmeleri takip ederek ülkemiz sivil havacılık faaliyetlerinde bu gelişmelerin uygulanması için tedbirler almak, sivil havacılıkla ilgili planların hazırlanmasını sağlamak ve uygulaması ile ilgili faaliyetlerde diğer milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmak.

✈ Türkiye hava sahasında hava arama ve kurtarma hizmetlerinin yapılması hususunda ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlamak ve sivil havacılık kazalarını tahkik etmek, tahkikat sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak.

✈ Sivil havacılık eğitim müesseselerinin kuruluş ve çalışma esaslarını tayin etmek ve denetlemek.

✈ Sivil havacılık faaliyetleri ile ilgili olarak konulmuş mevzuat ve kurallara aykırı hareket eden gerçek ve tüzelkişiler hakkında kanuni yollara başvurmak.

✈ Hava ulaştırması konusunda milletlerarası ikili ve çok taraflı antlaşmaların uygulanmasını takip etmek, bunlarla ilgili çalışmalara katılmak.

C - İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1 - FİZİKSEL YAPI

Genel Müdürlüğümüz; bağlı olduğumuz Ulaştırma Bakanlığının Merkez Teşkilatının hizmet verdiği Emek Mahallesi Bosna Hersek Caddesi 90. sokak 5 no'lu binada hizmet vermektedir.

Hizmet verilen binanın kullanım alanı 6100 m² olup, şu anda kullanılan fiziki alana ilişkin ayrıntılı döküm aşağıda yer almaktadır.

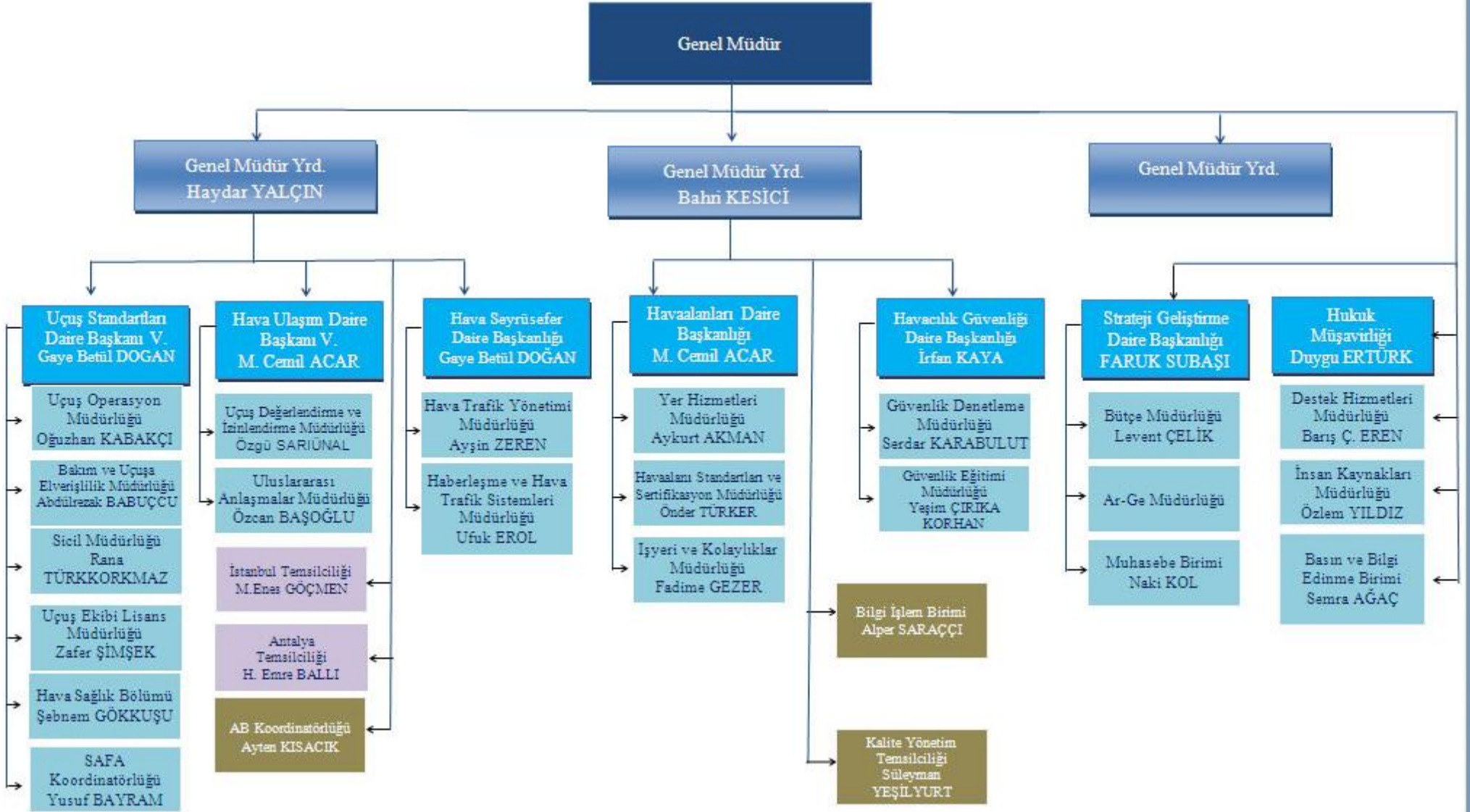

KAT	BİRİM	ODA
Zemin	Arşiv	1
Giriş	Evrak Kayıt, Santral, Danışma ve Kırtasiye Odası	4
1.Kat	Uçuş Standartları Daire Başkanlığı	18
2.Kat	Uçuş Standartları Daire Başkanlığı	18
3.Kat	Genel Müdürlük Makamı, Hukuk Müşavirliği, Basın Müşavirliği, İnsan Kaynakları Müdürlüğü	18
4.Kat	Hava Alanları Daire Başkanlığı, Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığı, Pilot Sınav Odası	18
5. Kat	Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığı, Hava Ulaşım Daire Başkanlığı	18
6. Kat	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Müdürlüğü	18

2- TEŞKİLAT ŞEMASI

*2010 Yılı Organizasyon Şeması

3 - BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Genel Müdürlüğümüz bünyesinde yürütülen faaliyetlerin sağlıklı kesintisiz ve günün koşullarına uygun halde yürütülebilmesi için ön şartların başında güncel bilgi teknolojisinin işe yansıtılması gelmektedir.

Söz konusu Genel Müdürlük Vizyona ulaşmak ve Misyonu gerçekleştirebilmek; uygun altyapının çalışanlara dolayısıyla kamuya sunulmasıyla sağlanabilir. Bu nedenle Genel Müdürlüğümüz 2010 yılı yatırım bütçesinin önemli bir kısmı altyapı ihtiyaçlarına ve özellikle bilgi teknolojisi alanında gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzde kullanılmakta olan mevcut ağ ve sistemlere ait bilgiler aşağıda belirtildiği şekildedir.

- ✈ Windows Advanced Server üzerine kurulu web (www.shgm.gov.tr), FTP, Data Hizmetleri
- ✈ 10 Megabite hızlı İnternet data hattı(Fiber)
- ✈ Exchange Server üzerine kurulu mail hizmeti (shgm@shgm.gov.tr)
- ✈ NT Tabanlı Pilot Sınav Odası Network Sistemi
- ✈ İnternet AFTN Sistemi (havacılık telekomünikasyon ağı - mevcut permi işlemlerinde kullanılan sistem)
- ✈ İnternet SITA Sistemi (havacılık mail transfer sistemi)
- ✈ İnternet iç bilgi ağı (www.shgm.gov.tr/portal)

Söz konusu ağ ve sistemlere ait teknik alt yapı bilgileri ise şöyledir;

- ✈ UTP (Cat6) kablolama ve kanal üstü-UTP priz. Bakanlık Akü Destekli UPS

- ✈ 2 adet Server (Mail, FTP, Web, Data)
- ✈ 10 adet Switch (odaların network dağılımı için)
- ✈ 1 adet Cisco Router + 1 Adet HDSL Modem (İnternet ağı için)
- ✈ 1 Adet Firewall (yasaklı sitelere girişi ve dış saldırıları engellemek için)
- ✈ Windows tabanlı programlar (yazılım olarak)
- ✈ Windows 2000 Advanced Server, Exchange Server, NT 4.0, Antigen Server
- ✈ 1 Adet Hub (Pilot sınav salonu network ağı için)
- ✈ 1 Adet Cisco Router + Switch AFTN (havacılık telekomünikasyon ağı)
- ✈ 1 Adet Pc Server, SITA (havacılık mail protokolü)
- ✈ 1 Adet 3 perli ISDN hattı, video konferans sistemi için

Genel Müdürlüğümüzde kullanılmakta olan teknolojik kaynaklarına ilişkin verilere ait tablo aşağıda belirtildiği şekildedir.

BİLGİSAYAR ENVANTERİ	ADET
Masaüstü Bilgisayar	150
Dizüstü Bilgisayar	50
Yazıcı	140
Server	9
Switch	12
Firewall	2
Projeksiyon Cihazı	3
UPS	5
IP telefon makinesi	180

İNTERNET ERİŞİM ALTYAPISI

- ✈ Fiber Optik Metro Eternet 10 Mbit
- ✈ 1000 Mbit Kablolama altyapısı ile 250 Kişilik dağıtım
- ✈ 40 adet Connect Card ile her yerde internet ulaşımı
- ✈ Kapalı devre Havacılık Network sistemi
- ✈ Maliye Bakanlığı SAY 2000 ve Bumko Abonelikleri
- ✈ Türksat Kablo TV abonelikleri

TELEFON ERİŞİM ALTYAPISI

- ✈ 300 aboneye hizmet verebilecek Alcatel Omni PCX Digital Santral
- ✈ 190 Aktif 110 Pasif DDI Telefon Hattı Aboneliği
- ✈ 40 adet Analog Hat
- ✈ Toplam 230 abonelik
- ✈ 20 adet Faks Cihazı
- ✈ 1 adet Teleks Makinesi
- ✈ Sita Aboneliği
- ✈ 19 adet farklı güç seviyelerinde Klima

4 - İNSAN KAYNAKLARI

5431 sayılı Kanun ile Genel Müdürlüğümüz bünyesinde; 67 adet 657 Sayılı Devlet Memuru Kanununa tabi memur kadrosu, 95 adet İdari Hizmet Sözleşmeli kadro ve 93 adet 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine tabi sözleşmeli personel kadrosu olmak üzere toplam 255 adet kadro belirlenmiştir.

KADRO DURUMU	İHDAS EDİLEN KADRO	MEVCUT DOLU KADRO	ORAN %
657 Kadrolu	67	34	50
4/b Sözleşmeli	93	57	61
İdari Hizmet Sözleşmeli	95	39	41
Geçici Görevli	-	19	-
TOPLAM	255	149 *	58,4

* 2010 yılı sonu bilgileri

5- SUNULAN HİZMETLER

Genel Müdürlüğümüz tarafından sunulan hizmetler ana hizmet birimlerimiz tarafından yerine getirilmektedir. Bahse konu hizmetlerin ayrıntısı, ana hizmet birimleri itibariyle aşağıda belirtildiği şekildedir.

UÇUŞ STANDARTLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

- ✈ Sivil havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen gerçek ve tüzel kişilere verilecek izin, ruhsat ve diğer yetkilendirmelerin esaslarını ve şartlarını uluslararası standartlara uygun olarak düzenlemek, gerekli izinleri vermek; bu işletmelerin faaliyetlerini denetlemek, yetkilerini yenilemek ve gerektiğinde iptal etmek, bu amaçla yapılan uygulamalara ait kayıtları tutmak.
- ✈ Hava araçları ile gövde, motor, pervane, elektrik ve elektronik cihaz ve sistemleri ve parçaları ile hava araçlarında kullanılan diğer teçhizatın uluslararası mevzuata uygun olarak uçuşa elverişlilik standartlarını belirlemek, bu kapsamda gerekli belge ve sertifikaları düzenlemek, denetlemek, yenilemek, iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.
- ✈ Ülkemizde üretilen hava aracı gövde, motor ve pervane ile diğer donanımların sivil hava araçlarında kullanımına imkân sağlayacak uçuşa elverişlilik ve gürültü standartlarını belirlemek; tasarım, üretim, bakım, onarım, tadilat ve yenileme yapan işletmeleri belirlenen standartlara uygun olarak yetkilendirmek, bu konuda denetlemeler yapmak, ilgili belgeleri düzenlemek, onaylamak, yetkileri

yenilemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

- ✈ Sivil havacılık alanında yeterlik belgesi gerektiren hava trafik hizmetleri dışındaki personelin lisans ve sertifika işlemlerine esas olan düzenlemeleri yapmak, belgeleri vermek, onaylamak, yenilemek ve gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

- ✈ Yeterlik belgesi gerektiren personelin ihtiyaç duyduğu eğitimlere ve sağlık koşullarına ait standartları belirlemek, bu personeli yetiştiren eğitim ve sağlık kuruluşlarını yetkilendirmek, yapılan uygulamaların uluslararası standartlara uygunluğunu denetlemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

- ✈ Sivil havacılık işletmelerinin her türlü faaliyetleri ile bu faaliyetlerinde kullandıkları sistem, tesis, donanım ve belgelerini, uluslararası sivil havacılık standartlarına uygun olarak, mevzuatla belirlenmiş usûl ve esaslar içinde yürütmelerini denetlemek.

açık hava alanlarını kullanan yerli ve yabancı tescilli hava araçları ve bunların mürettebatını, uçuş emniyetinin sağlanmasını teminen uluslararası kurallar çerçevesinde denetlemek, gerekli önlemleri almak ve yaptırımlar uygulamak.

- ✈ Türk hava aracı sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasına uygun olarak başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke tarafından yetkilendirilmiş olan işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve

kayıtları tutmak, başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının, Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasına uygun olarak Türkiye'de Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş olan bir

işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve kayıtları tutmak.

- ✈ Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye başka bir ülke ya da uluslararası bir kuruluş tarafından tanzim edilmiş ya da geçerli kılınmış bir uçuşa elverişlilik sertifikasını, bu sertifikaların tanzim ya da geçerlik şartlarını Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı standartlarının üzerinde ya da eşit olması koşuluyla geçerli kılmak.
- ✈ Ülkemiz tescilindeki tüm uçakların, belirlenen kurallara göre her zaman uçuşa elverişli olup olmadığını denetlemek, uygunluk sağlanmayan durumlarda uçuşa elverişlilik sertifikalarını askıya almak veya iptal etmek.
- ✈ Yeterlik belgesi alacak personelin belge alması ile ilgili usul ve esasları belirlemek, bunların yürütülmesini sağlamak.
- ✈ Yeterlik belgesi alacak personeli yetiştiren kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.
- ✈ Yeterlik belgesi verilmesi ile yenilenmesi hususunda teorik ve uygulamalı sınavların yapılması veya yaptırılması için yetki verilecek kuruluşları belirlemek ve uygunluğunu denetlemek.
- ✈ Uçucu personelin uçuş görev saatlerine ve çalışma şartlarına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve uygulamalarını denetlemek.

- ✈ Alkol, uyuşturucu ve diğer uyarıcı maddelerin etkisi altında iken uçuş operasyon ya da hizmetleri ile ilgili görevlerin ifa edilmemesi için gerekli önlemleri almak.
- ✈ Kurulmuş veya kurulacak olan tüm havacılık işletmelerini, organizasyon, mali yapı ve personel yapısı ile ilgili olarak belirlenen şartlara uygunluğu bakımından denetlemek veya denetletmek.
- ✈ Havacılık işletmelerine işletme ruhsatı vermek için oluşturulacak inceleme komisyonunun sekreterlik hizmetlerini yürütmek.
- ✈ Sivil hava araçlarının tescil işlemlerini yapmak, tescilden düşmek ve kayıtlarını tutmak, yasal yollardan konulması istenen her türlü hukuki kısıtlamaları işlemek, uçuşlarını durdurmak.

✈️ HAVA ULAŞIM DAİRE BAŞKANLIĞI

- ✈️ Tüm uçuş operasyonlarının milli kurallar, ikili ve çok taraflı anlaşmalar ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapılmasını sağlamak ve denetlemek.
- ✈️ Türkiye'ye sefer yapan yabancı hava taşıma işletmelerinin uçuş tarifelerini ve seferlerini incelemek, onaylamak ve izinlerini vermek.
- ✈️ Türkiye üzerinden geçen tüm sivil uçaklara uçuş izni vermek.
- ✈️ Hava taşıma işletmelerinin hat taleplerini değerlendirmek.
- ✈️ İkili veya çok taraflı hava ulaştırma anlaşmalarını yapmak ve anlaşma hükümlerine uyulup uyulmadığını denetlemek.
- ✈️ Hava aracı hareketleri, yolcu, kargo ve posta trafiği ile ilgili istatistiksel veri ve eğilimleri değerlendirmek.
- ✈️ Yolcu hakları ile ilgili uluslararası alanda belirlenen kuralları uygulamak için gerekli düzenlemeleri yapmak ve denetlemek.
- ✈️ Trafiği yoğun havaalanlarında slot uygulanmasını sağlamak, bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak ve takip etmek.

Uçuş Müsaadeleri Kapsamında Yapılan Yenilikler

- ✈️ Türkiye AIP'inde belirtilen sürelerde (uçuştan 48 saat önce) permi başvurularının yapılması sağlanmıştır.
- ✈️ Personelin yapılan başvuruyu daha sağlıklı değerlendirebilmesi için, AIP 'te belirtilen 48 saat uygulamasına işlerlik kazandırılmıştır.

- ✈ Onaylanan dönemsel tarifeye uyulması hususunda daha titiz davranılması, iptallerin bildirilmesi verilen uçuş müsaadelerine uyulması ve gerçekleşmeyen uçuşların bildirilmesi (iptal mesajının gönderilmesi) sağlanmıştır.
- ✈ Yabancı Havayolu Şirketlerinin Türkiye Yetkililerinin, Şirket Genel Müdürleri tarafından yetkilendirildiğine dair belgenin Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi, değişikliklerin ise yine yazı ile bildirilmesi sağlanmıştır.
- ✈ PERSİS'in etkin olarak kullanımına geçilmiştir. Böylece, uçuş evraklarının, izin başvurularının ve verilen izinlerin online takibi sağlanmıştır. Ayrıca, yerli ve yabancı havayolu işletmelerinin tarifeli tarifesiz her türlü uçuşlarına ilişkin raporlama sistemi oluşturulmuştur.
- ✈ Yabancı Havayolu Taşıyıcılarının; ülkemizde, kuruluşlarınca yetkilendirilmiş temsilcilerini buldurmaları ve bu temsilcilerinin tüm irtibat bilgilerini Genel Müdürlüğümüze göndermeleri ve ülkemizde kendi temsilcilerini buldurmamayan Yabancı Havayolu Taşıyıcılarının; C Grubu Çalışma Ruhsatına sahip Temsil-Gözetim ve Yönetim kuruluşu ile anlaşma yaparak hizmet almalarını teminen, AIP Türkiye'nin GEN 1.2 Bölümünün "Genel" başlıklı 1.1 alt bendinde değişiklik yapılmıştır.
- ✈ AIP Türkiye'nin slot ile ilgili kısımlarında değişiklik yapılarak, slot başvurularının DHMİ Slot Koordinasyon Merkezi'ne yapılması sağlanmıştır.

Yolcu Hakları

Genel Müdürlüğümüze gönderilen yolcu şikayetlerinin büyük çoğunluğu, hava taşıyıcılarının şikayet sahibine cevap vermemesi veya şikayet sahibinin bir muhatap bulmaması yönündedir. Her havayolunun şikayetlerle ilgili olarak bir birim oluşturması, yolcuların bu birime ulaşması için gerekli iletişim bilgilerinin yayınlanması ve bu birimin etkin olarak çalışması gerekmektedir.

- ✈ Yolcu mağduriyetinin en aza indirilmesi ve yolcu memnuniyetinin artırılmasına yönelik ulusal bir mevzuat oluşturma çalışması hızlı bir şekilde devam etmektedir. İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan koordinasyon neticesinde son aşamaya gelinmiş olup, Havayolu ile Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmeliğin 2011 yılının ilk yarısında yürürlüğe girmesi planlanmaktadır.

- ✈ Söz konusu Yönetmelik, havayolu ile seyahat eden yolcuların haklarının korunması, karşılaştıkları olumsuz durumlar karşısında uygulanan prosedürlerde farklılıklarının ortadan kaldırılması, keyfi uygulamalara son verilmesi, tüm şahıs ve kurumlar/kuruluşlar için bağlayıcılık arz etmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri:

- ✈ Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri Talimatı'nın 2011 yılının ilk yarısında yürürlüğe konması planlanmaktadır.
- ✈ Bu Talimatın yürürlüğe girmesiyle, yolcunun uçuş hakkında (uçuş süresi, bilet ücreti, uçak tipi, vb.) detaylı bilgiye sahip olabilmesi sağlanacaktır.
- ✈ Ayrıca, havayolu için de operasyon ve işletme verimliliğinin arttırılmasını sağlayacak olup, havayolu bu şekilde hizmetlerini daha etkin pazarlayabilecektir.

HAVA SEYRÜSEFER DAİRE BAŞKANLIĞI

- ✈ Sivil terminal ve kontrol sahaları, hava trafik hizmetleri ile ilgili hava sahası düzenleme çalışmaları yapmak, ilgili sivil ve askeri kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlamak.
- ✈ Hava trafik yönetim hizmetlerinin düzenli, emniyetli, süratli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi için ilgili kuruluşlar ile koordinasyon içinde planlamalar yapmak, kural koymak ve uygulanmasını sağlamak.
- ✈ Hava hadiselerini incelemek, inceletmek ve değerlendirmek, konuyla ilgili kişi ve kurumlara gerekli uyarıları yapmak ve gerekli önlemleri alarak koordinasyonu sağlamak.
- ✈ Uçuş operasyonu ile ilgili personele herhangi bir havacılık kolaylığı, hizmeti, yöntemi ya da bir tehlikenin varlığı, koşulları ve değişikliğine ilişkin bilgileri zamanında duyurmak amacıyla NOTAM ile Havacılık Bilgi Yayınının güncel olarak yayınlanmasını sağlamak.
- ✈ Hava arama kurtarma konusunda koordinasyonu sağlamak.
- ✈ Hava trafik yönetimi ile ilgili yapılan anlaşmaların uygulanmasını takip etmek.
- ✈ Havacılık haberleşmesi ve uygulamalarını takip etmek ve bu çerçevede frekans koordinasyonunu sağlamak.
- ✈ Havacılık meteorolojisi ile ilgili çalışmaları koordine etmek, uygulanmasını sağlamak.

- ✈ Sivil hava araçlarının kamu ve uçuş emniyeti ile hava seyrüsefer güvenliği bakımından uyması gereken düzenlemeleri yapmak, denetlemek, hava trafik yönetim hizmetleriyle ilgili önlemler almak ve ilgili personelin lisanslandırılma esaslarını belirlemek, takibini yapmak, yenilemek ve iptal etmek.
- ✈ Yasak, tahditli ve tehlikeli sahaların belirlenmesi aşamasında askeri ve sivil kuruluşların görüşlerini alarak gerekli işlemleri başlatmak.
- ✈ Hava trafik personeline eğitim verecek kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.

✈ HAVAALANLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

✈ İnşa edilecek sivil hava alanları, helikopter iniş-kalkış alanları, deniz hava tesisleri ve sivil havacılıkta kullanılacak her türlü iniş-kalkış pistlerinin yer seçimine ait kriterleri belirlemek, uygulamaları denetlemek.

✈ Mevcut sivil hava alanları ile helikopter iniş-kalkış alanları ve deniz hava tesislerinin işletilmesine ve geliştirilmesine ait esasları belirlemek ve uygulamaları denetlemek.

✈ Sivil hava trafiğine açık hava alanlarının sertifikalandırılma esaslarını belirlemek ve uygulamaları denetlemek.

✈ Sivil hava alanlarının mania planlarını hazırlamak, planlara uyulması konusunda ilgili kuruluşlar ile iş birliği yapmak, yerel yönetimlerin mania planı kapsamında hazırlayacakları imar planlarına uygun görüş vermek.

✈ Sivil hava alanlarının diğer amaçlarla kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek, ilgili kuruluşlara bildirmek ve iş birliği sağlamak.

✈ Hava alanlarında görev alacak hizmet sağlayıcılarının yetkilendirilmesi ile ilgili düzenlemeleri yapmak, ulusal mevzuat hükümlerine uygun olarak emniyetli ve güvenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere gerekli

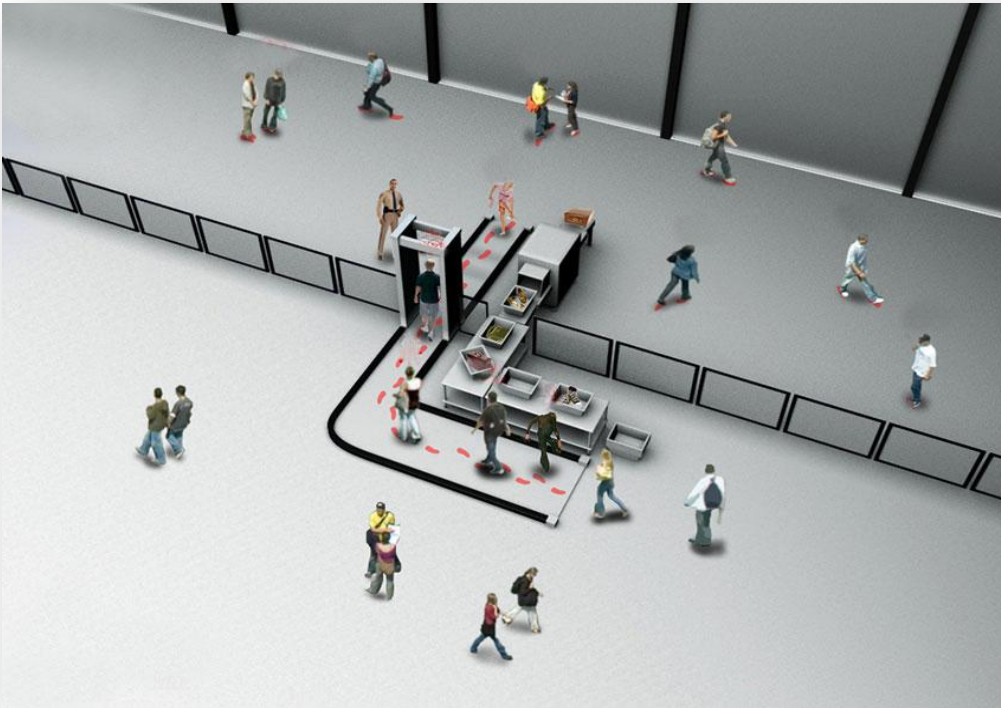
önlemleri almak veya aldırtmak, denetlemek ve uygulamaları takip etmek.

- ✈ Hava alanı kolaylıkları konusunda uluslararası standartların uygulanmasını sağlamak ve takip etmek.
- ✈ Hava kargo acentelerinin yetkilendirilme usûl ve esaslarını belirlemek ve denetimler yapmak.

✈ HAVACILIK GÜVENLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Sivil havacılık güvenliğini tehdit eden yasa dışı müdahaleler ile diğer tehlikelerin önlenmesi için gerekli tedbirleri almak.

- ✈ Uluslararası güvenlik standartlarının sivil havacılık sektöründe uygulanması için gerekli tedbirleri almak, takip etmek ve denetlemek, uluslararası standartlara uygun nitelikte "Temel Havacılık Güvenliği" eğitimlerinin periyodik olarak verilmesini sağlamak, uygulanmasını takip etmek.
- ✈ Kuraldışı ve kabul edilmeyen yolcuların taşınması ile ilgili düzenlemeler yapmak ve denetlemek.

- ✈ Tehlikeli maddelerin hava yolu ile taşınması ile ilgili düzenlemeler yapmak ve denetlemek.
- ✈ Hava alanı giriş kartlarının usûl ve esaslarını belirlemek, basımını yapmak veya yaptırmak, ücreti karşılığında dağıtımını sağlamak.
- ✈ Hava kargo acentelerinin güvenlik kurallarına uymaları konusunda gerekli düzenlemeleri ve denetimleri yapmak.
- ✈ Havacılık Güvenlik Planlarının uluslararası standartlarda tutmak amacıyla Güvenlik Denetimi yapmak,
- ✈ Uluslararası kuruluşların güvenlik denetimlerini yapmaları hususunda koordinasyon sağlamak.

6 - YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir kuruluştur. Genel Müdür, Genel Müdürlüğün en üst amiri olup müşterek kararla atanır. Genel Müdür; Genel Müdürlüğü mevzuat hükümlerine, uluslararası sivil havacılık kural ve standartlarına, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmekle görevli ve yetkili olup, Bakana karşı sorumludur.

Genel Müdürlükte yönetim hizmetleri Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanları, 1. Hukuk Müşaviri ve Müdür unvanlı kamu görevlileri vasıtasıyla yürütülmektedir. 23.4.1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan görevlerden 1-4 dereceli kadrolara Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan, diğer bütün görevlere atamalar ise Genel Müdür tarafından yapılır. Ancak, Bakan ve Genel Müdür bu yetkilerini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir. Genel Müdürlüğe, Genel Müdür Yardımcılığına, Daire Başkanlığına ve Müdürlüğe atanmak için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen şartlara ilave olarak en az dört yıllık eğitim veren yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından, en az dört yıllık eğitim veren harp okullarından ve polis akademilerinden mezun olmak ve ayrıca yeterli yabancı dil seviyesine ve havacılık tecrübesine sahip olmak şartları aranır.

Genel Müdür ve her kademedeki Genel Müdürlük yöneticileri, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur. Genel Müdürlüğün her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca kurum bünyesinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, stratejik planlama, performans esaslı bütçeleme, yönetim bilgi sistemleri ve ön mali kontrol fonksiyonlarının koordinasyonundan sorumludur.

D - DİĞER HUSUSLAR

ÜLKEMİZDEKİ SEKTÖREL GELİŞİM

Küreselleşme ile birlikte dünyadaki ticaret hacminin hızla artması, ulaşım sektörünü, bugün dünya ekonomisinin en önemli unsurlarından biri haline getirmiştir. Hiç kuşku yok ki, teknolojik gelişmelerin öncelikli olarak hayata geçirildiği havacılık sektörü de, baş döndürücü bir hızla gelişmekte, gerek uluslararası gerek kıtalararası uyum ve bütünleşmede büyük rol oynamakta hatta öncülük etmektedir.

Havayolu taşımacılığı, çok hızlı teknolojik ve yapısal değişiklikler gösteren bir sektördür. Bir yandan büyük kapasiteli, yakıt tasarrufu sağlayan, düşük gürültü ve emisyon seviyesine sahip uçaklar geliştirilirken, diğer yandan bölgesel taşımacılığa daha elverişli olan küçük kapasiteli uçakların imalatı da hızla sürdürülmektedir. Bu arada, serbestleşme ve özelleştirme ile sektörün daha ticari bir yapıya dönüştürülmesi ve işbirliklerinin oluşması, sektörün yapısını değiştirerek tüketicilerin hâkim olduğu bir pazara dönüştürmüştür. Bu yapısal değişiklikler arasında özelleştirme, birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede büyük ölçüde benimsenerek ve uygulanmaktadır.

Diğer yandan; ekonomik krizler, bölgesel savaşlar ve terör olayları gibi sebeplerle zaman zaman yaşanan duraklamalara rağmen, dünya ticaret hacmindeki ve turizm sektöründeki büyümeler, küreselleşme, ayrıca insanların daha hızlı ve daha konforlu yolculuğu tercihleri gibi sebepler, tüm dünyada havayolu taşımacılığının diğer taşımacılıklara göre daha hızlı gelişmesini sağlamıştır. Bunda uzun ve kıtalararası mesafelerde havayolu ulaşımının çok büyük bir avantaja sahip olmasının da rolü vardır. Uluslararası kurumlarca yapılan tahminler, havayolu taşımacılığındaki bu gelişmenin süreceğini göstermektedir.

Hava Taşımacılığı son yıllarda diğer ulaşım türlerine göre daha hızlı bir gelişim eğilimi göstermektedir. Bir hizmet sektörü olan hava taşımacılığında ülkelerin bu sektörden kazanç elde etme yarışı ülkeleri bu ulaşım türüne daha fazla yatırım yapma yarışını da beraberinde getirmektedir.

Bugün; dünyadaki farklı niteliklerdeki mevcut havaalanı sayısı yaklaşık 14 bin civarındadır. Bunlardan, 836 tanesinde uluslararası nitelikli havaalanıdır. Dünyada tüm bu havaalanlarını bir günde kullanan yolcu sayısı 13,2 milyon; yıllık ise 4,8 milyar civarındadır.

IATA tarafından yayımlanan 2010 yılı Talep İstatistikleri sonucuna göre uluslararası tarifeli hava trafiğinde yolcuda % 8.2, yükte ise %20.6 artış kaydedilmiştir. Talepteki büyüme kapasiteyi geçmiş yolcuda %4.4, kargoda ise %8.9 büyüme gerçekleşmiştir. 2009 ile kıyaslandığında ortalama yolcu yükü %2.7 artış ile %78.4, nakliye yükü ise %5.2 artış ile %53.8 olmuştur.

Aynı raporda, 2010 yılında uluslararası yolcu taleplerindeki artış Asya-Pasifik Taşıyıcıları için %9, Avrupalı Taşıyıcılar için % 5.1 (%20 büyüyen Türk Havacılık sektörü bu artış yüzdesindeki en büyük paya sahiptir), Kuzey Amerika Taşıyıcıları için %7.4, Orta Doğu Taşıyıcıları için %17.8, Latin Amerikalı Taşıyıcılar için %8.2 ve Afrikalı Taşıyıcılar için %12.9'dur.

Yük talebi ise (en yüksek artış Mayıs ayında %35.2, en düşük artışı %5.8) yıl boyunca değişiklikler göstermiştir. 2010 yılında uluslararası yük taleplerindeki artış Asya- Pasifik Taşıyıcıları için %24, Avrupalı Taşıyıcılar için % 10, Kuzey Amerika Taşıyıcıları için %21.8, Orta Doğu Taşıyıcıları için %26.7, Latin Amerikalı Taşıyıcılar için %29.1 ve Afrikalı Taşıyıcılar için %23.8'dir.

Son 5 yıl içinde ülke gayrisafi yurt içi hâsılasına ortalama %14 katkıda bulunarak Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip olan Ulaştırma Sektöründeki talep, yaklaşık %8 gibi önemli oranda artmıştır. Bu büyümenin içinde karayolu için talep yıllık %7.6, demiryolu taşımacılığı talebi yıllık %2, deniz yolu taşımacılığı %5 artış gösterirken, hava taşımacılığındaki talep yıllık %16'dan fazla bir artış göstermiştir. Bu artış, sivil havacılığın, öncelikli olarak Türkiye'nin ticari faaliyetlerinde önemli bir rol oynadığının ve Dünya çapında en hızlı gelişen pazarlar arasında yer aldığının bir göstergesidir.

Havacılık konusunda yaşanan bu olumlu gelişmeler çerçevesinde 2010 yılı sonu itibariyle, Türkiye'de toplam uçak trafiği 1.213.125 olmuştur; yolcu trafiği ise 102.705.805'e ulaşmıştır. Son 8 yıl içinde yıllık ortalama büyüme; uçak trafiği için %16, yolcu trafiği için ise % 25,5'dir.

Türkiye’de 2002 yılında toplam 532.531 olan havayolu trafiği, 2010 yılına kadar % 127,8 büyüyerek 1.213.125’e ulaşmıştır.

2010 yılında toplam uçak trafiğinin 497.862’si (% 41,04 pay ile) iç hat uçuşlardan, 421.549’u (%34,75 pay ile) dış hat uçuşlardan ve 293.714’ü de (% 24,21 pay ile) üstgeçişlerden (overflight) oluşmaktadır.

2010 yılında dış hat yolcu trafiği 52,22 milyon ile toplam yolcu trafiğine oranla % 50,8 paya sahip iken iç hat yolcu trafiği 50,58 milyon ile % 49,2 paya sahiptir. 2002’de iç hat yolcu trafiğinin payı % 25,84’ten önemli derecede artarak 2010 yılında % 49,2’ye ulaşmıştır.

Bu gelişim esasen, toplam ekonomik gelişimle birlikte havayolu ve iç hat havaalanlarının sayısındaki artışa neden olan ülkedeki havacılık sektörünün serbestleşmesinden kaynaklanmıştır.

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde Türkiye genelinde yük trafiğinin büyümesi, dünyadaki ekonomik krizden ve dünya çapında taşımaların zayıflamasından olumsuz yönde etkilenmiştir.

2002’den beri Türkiye’de havayolu yük trafiği (Kargo+Posta+Bagaj) dönem boyunca ortalama yıllık % 16’lık büyüme oranı ile 2010 yılında 2 milyon 21 bin tona ulaşmıştır. 2010 yılında dış hat yük (Kargo+Posta+Bagaj) trafiği 1 milyon 466 bin ton, iç hatlardaki yük (Kargo+Posta+Bagaj) trafiği ise 555 bin ton olmuştur. 2010 yılında dış hat yük (Kargo+Posta+Bagaj) trafiği 2009 yılına göre % 18,1, iç hatlardaki hava yük(Kargo+Posta+Bagaj) trafiği de %14,4 büyüme göstermiştir.

Hava kargo taşımacılığı, günümüzde giderek önem kazanmakta ve havayolları için cazibe noktası olmaktadır. Atatürk Havalimanı, Türkiye'nin hava kargo taşımacılığındaki en önemli ve hacimli limanıdır. 2010 yılı verilerine göre Atatürk Havalimanı'nda gerçekleşen hava kargo taşımacılığı 452.146 tondur. 2010 Yılında Türkiye geneli hava kargo taşımacılığı 541.357 ton olmuş, bu miktarın 71.216 tonu iç hatlarda, 470.141 tonu ise dış hatlarda gerçekleşmiştir.

2003 yılında “Hava Yolu Halkın Yolu Olacaktır.” sloganıyla başlatılan Serbest Havacılık Politikası hayata geçirilmiştir. İç hatlar yolcu taşımacılığı pazarının rekabete açılması, bu rekabet neticesinde ücretlerdeki azalmayla birlikte yaratılan potansiyel, sektörde önemli bir ivmeye neden olmuştur.

Talepteki artışla birlikte, önceden atıl durumda olan 4 havaalanının (Balıkesir-Körfez, Bursa-Yenişehir, Çanakkale, Siirt Havaalanları) aktif hale gelmesi sağlanmış; yeterli yolcu talebi olmadığı için işletmeye kapatılan 6 havaalanı da (Sivas Nuri Demirağ, Tokat, Uşak, Balıkesir-Merkez, Zonguldak-Çaycuma, Sinop Havaalanları) yeniden işleme açılmıştır. 5 havaalanı (Şanlıurfa GAP, Hatay, Amasya-Merzifon, Antalya-Gazipaşa, ve Gökçeada Havaalanları) ise mevcutlara ilave olarak sivil havacılık sektörüne kazandırılmıştır. Böylece; Türkiye’de mevcut olan 67 havaalanından, sivil hava ulaşımına yönelik olarak kullanılan havaalanı sayısı 46’ya yükselmiştir.

2010 YILI SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

<i>Hava Taşıma İşletmeleri</i>	2002	2010
Havayolu İşletmesi	14	16 (3 kargo)
Hava Taksi İşletmesi	48	61
Genel Havacılık İşletmesi	34	38
Balon İşletmesi	6	16
Zirai İlaçlama İşletmesi	46	39
	<i>Toplam : 148</i>	<i>Toplam : 156</i>

<i>Bakım ve Eğitim İşletmeleri</i>	2002	2010
Bakım Organizasyonu	19	34
Uçuş Eğitim Organizasyonu	21	16
Tip Eğitim Organizasyonu		14
	<i>Toplam : 40</i>	<i>Toplam: 64</i>

<i>Havaalanları</i>	2002	2010
Dış-İç Hat	23	23
Sadece İç Hat	31	31
Özel Statülü	13	13
	<i>Toplam: 67</i>	<i>Toplam : 67</i>

<i>Yer Hizmetleri Kuruluşları</i>	2002	2010
A Grubu	2	3
B Grubu	11	12
C Grubu	21	27
Yetkilendirme	-	1
	<i>Toplam: 34</i>	<i>Toplam: 43</i>

<i>Hava Araçları</i>	2002	2010
Havayolu İşletmelerinde	110	332
Hava Taksi İşletmelerinde	213	247
Genel Havacılık	150	217
Balon	31	106
Zirai İşletmelerinde vb.	45	69
Özel İş Jetleri	39	98
	<i>Toplam: 588</i>	<i>Toplam: 1069</i>

HAVAYOLU İŞLETMELERİ

Türk Sivil Havacılık Sektörü bünyesinde Ticari Hava Taşımacılığı yapan havayolu işletmelerine ait 26 adet kargo uçağı, 306 adet yolcu uçağı olmak üzere toplam 332 adet büyük gövdeli hava aracı bulunmaktadır.

HAVAYOLU İŞLETME SAYILARI

HAVAYOLU İŞLETMESİ	YOLCU UÇAĞI	KARGO UÇAĞI	TOPLAM
ACT HAVAYOLLARI	-	6	6
ATLASJET HAVACILIK	15	-	15
BORAJET HAV. TAŞ	5	-	5
GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK	28	-	28
HÜRKUŞ HAVA YOLU TAŞ. TİC.	7	-	7
IHY İZMİR HAVA YOLLARI	5	-	5
MNG HAVA YOLLARI	1	9	10
ONUR AIR TAŞIMACILIK	28	-	28
PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI	27	-	27
SAGA HAVA TAŞIMACILIK	9	-	9
SIK-AY HAVA TAŞIMACILIK	17	-	17
TAILWIND HAVAYOLLARI	5	-	5
THY	148	5	153
TURİSTİK HAVA TAŞIMACILIK	7	-	7
TURKUAZ HAVA TAŞ. A.Ş.	4	-	4
ULS HAVAYOLLARI KARGO TAŞ.	-	6	6
TOPLAM	306	26	332

2002'de 2,2 Milyar \$'dan Toplam 12 Milyar \$'a Ulaşan Ciro

Sektör Personel Sayısı : 110.000

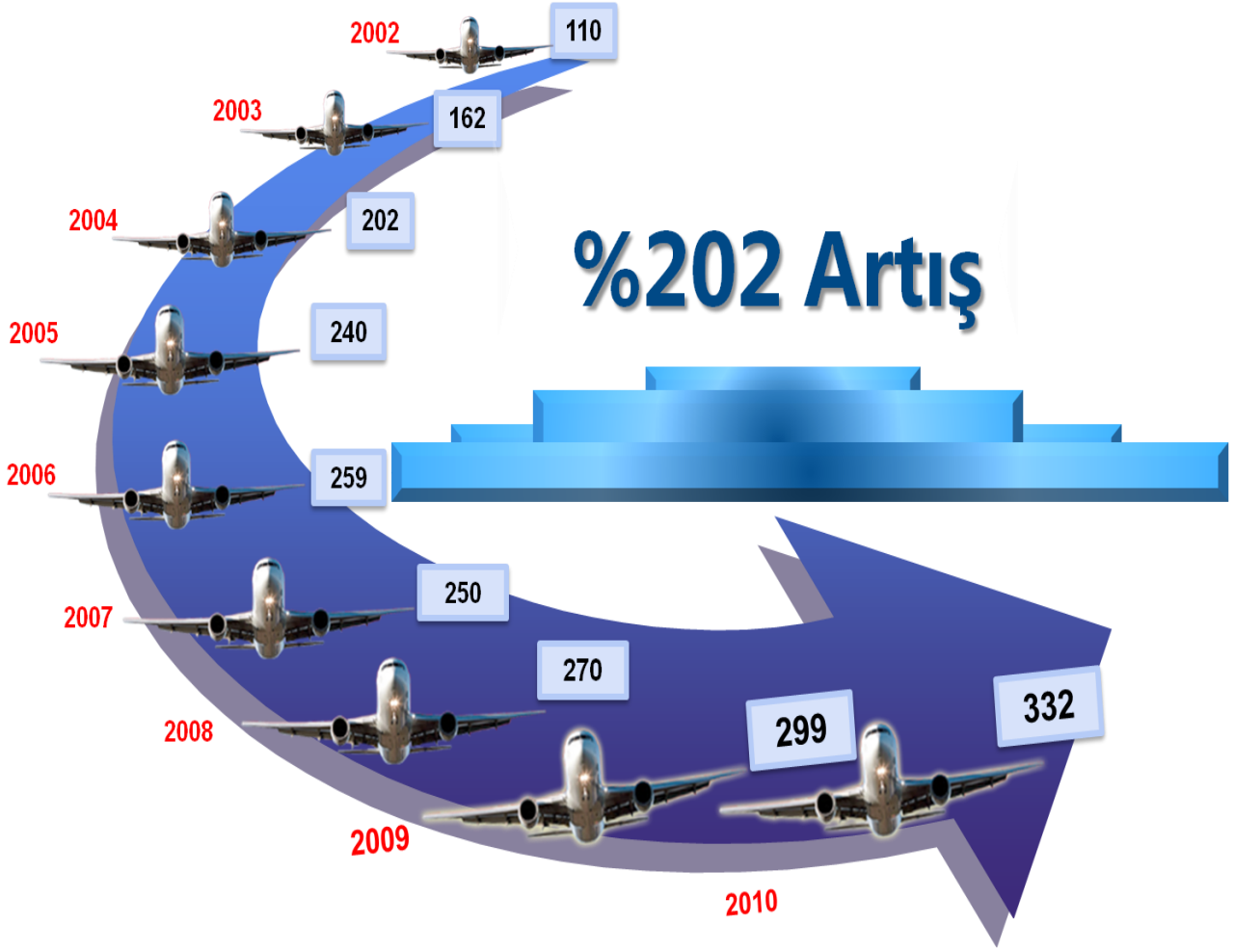
SHGM Personel Sayısı : 149

HAVAYOLU İŞLETMELERİNE AİT BÜYÜK GÖVDELİ HAVAARAÇLARI

HAVAYOLU / HAVAARACI TİPİ	ACT HAVAYOLLARI A.Ş.	ATLASJET HAVACILIK A.Ş.	BORAJET HAV. TAŞ. UÇAK. BAK.	GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.	HÜRKUŞ HAVA YOLU TAŞ. TİC.A.Ş.	İHY İZMİR HAVA YOLLARI A.Ş.	KIBRIS TÜRK HAVA YOLLARI LTD.	MNG HAVA YOLLARI VE TAŞ.A.Ş.	ONUR AIR TAŞIMACILIK A.Ş.	PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.	SAGA HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.	SIK-AY HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.	TAILWIND HAVAYOLLARI A.Ş.	THY A.O.	TUNCA HAVACILIK A.Ş.	TURİSTİK HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.	TURKUAZ HAVA TAŞ. A.Ş.	ULS HAVAYOLLARI KARGO TAŞ.A.Ş.	TOPLAM
A 321-200								8											0
A300																			8
A300 B4	1																		1
A300 B4	5																3		8
A300B4-605R								6											6
A310-300										2				4			3		9
A319-100						3								4					7
A320-200		2			5	2			5			3		25			1		43
A320-232																			0
A321-100									2										2
A321-200		6			2				7			2		21			3		41
A330-200		3												9					12
A330-200F														1					1
A330-300								3			1			2					6
A340-300														9					9
ATR72			4																4
B737-300								1		2		6	5	3		1			1
B737-400										3						4			21
B737-500																			3
B737-700														14					14
B737-800				25						22	6	4		52		2			111
B737-900ER												2							2
B757-200		4		3															7
B777-300																			0
B777-300ER													9						9
CESSNA 172S																			0
CESSNA 510																			0
CHALLENGER 600								1											1
DIAMOND DA42																			0
FOKKER 27																			0
GLOBAL EXPRES			1																1
GULFSTREAM G-IV																			0
GULFSTREAM G-V																			0
HAWKER BE-400A																			0
MD 82																			0
MD 83																			0
MD 88									5										5
TOPLAM	6	15	5	28	7	5	0	10	28	27	9	17	5	153	0	7	4	6	332

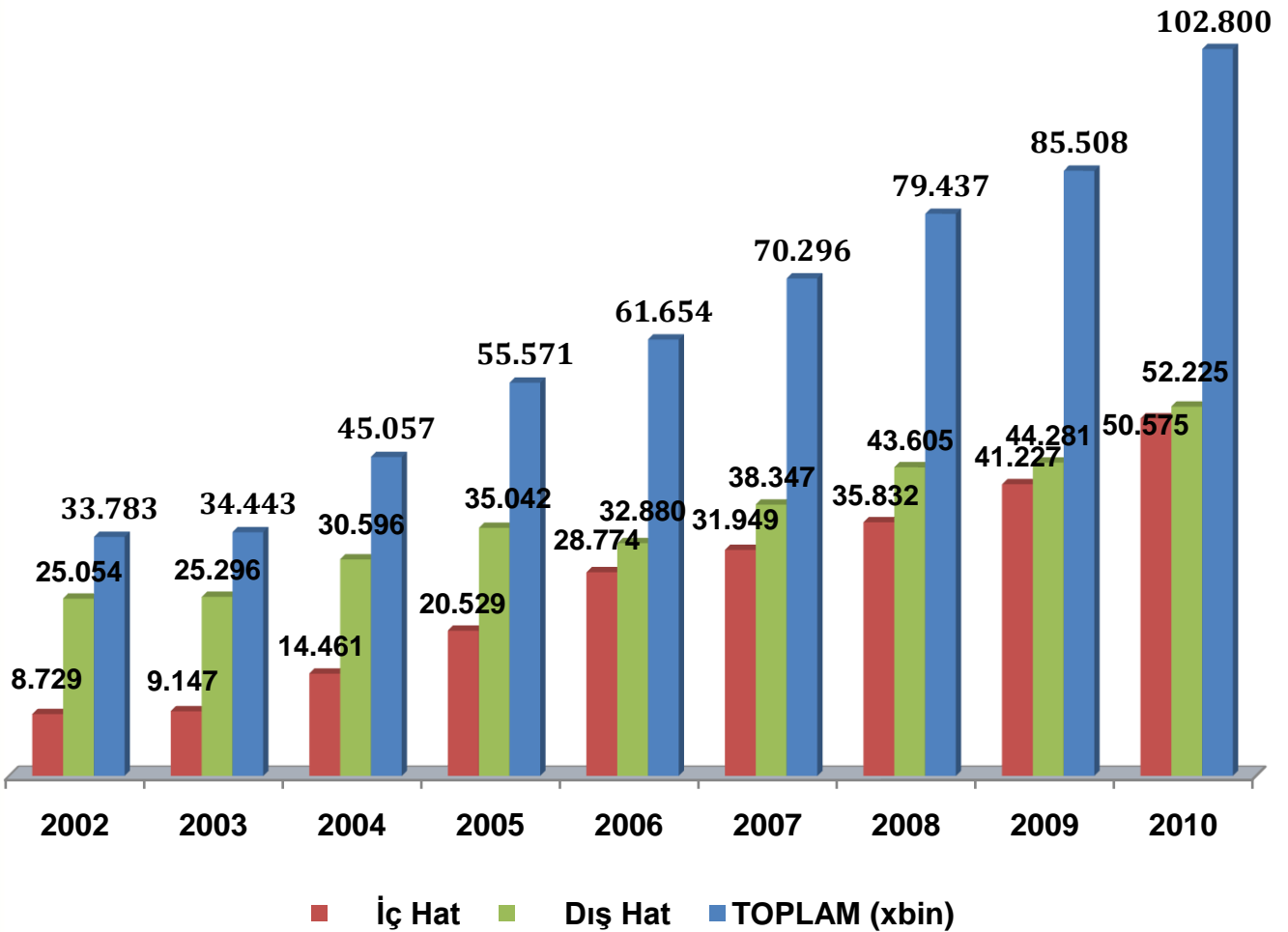

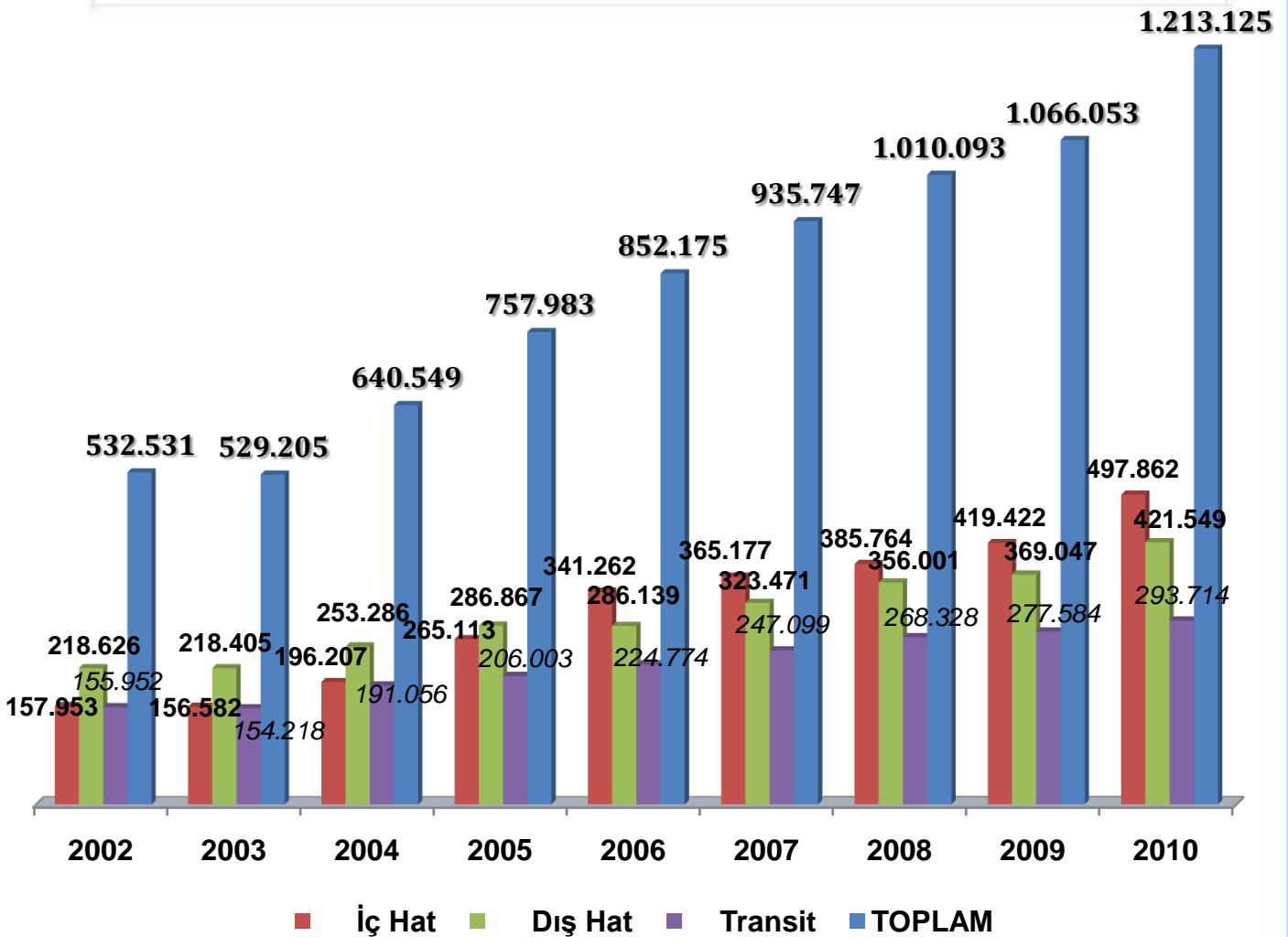
Havayolu işletmelerine ait büyük gövdeli uçak sayısı, 2002 yılında 110 iken son sekiz yılda %202 oranında artış göstererek 2010 yılında 332'ye yükselmiştir.

YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UÇAK SAYISI	110	162	202	240	259	250	270	299	332
ARTIŞ / AZALIŞ	-	47,27%	24,69%	18,81%	7,92%	-3,47%	8,00%	10,74%	11,04%
	2002 YILINDAN İTİBAREN % 201,82 ARTIŞ								

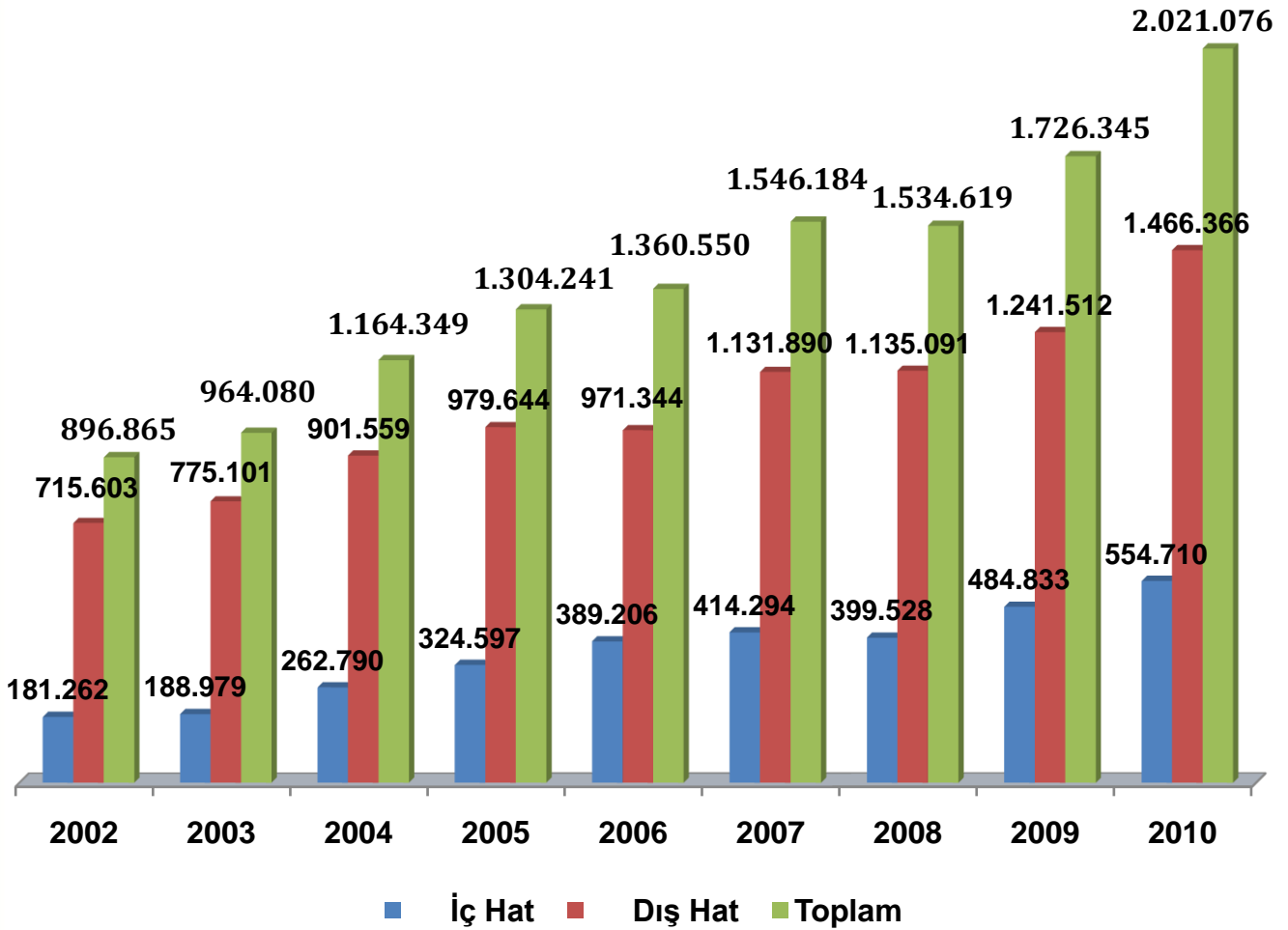
YOLCU TRAFİĞİ (x bin)

UÇAK TRAFİĞİ

TAŞINAN YÜK (ton)

ÜLKEMİZDEKİ HAVAALANLARI VE HELİPORTLAR

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
İç - Dış Hat	Sivil	15	15	15	15	15	15	15	15	15
	Sivil - Asker	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	<i>Serbest Kullanım</i>	6	6	6	6	6	6	6	7	7
	<i>Müsaadeli Kullanım</i>	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	TOPLAM	23	23	23	23	23	23	23	23	23

İç Hat	Sivil	11	11	11	11	11	12	12	13	13
	Sivil - Asker	20	20	20	20	19	19	19	19	19
	<i>Serbest Kullanım</i>	6	6	6	6	8	8	8	8	8
	<i>Müsaadeli Kullanım</i>	14	14	14	14	11	11	11	11	11
	TOPLAM	31	31	31	31	30	31	31	32	32

Özel Statülü Havaalanları	13	13	13	13	13	13	13	12	12
---------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Toplam Sivil Havaalanı	39	39	39	39	39	40	40	40	40
Toplam Sivil - Askeri Havaalanı	28	28	28	28	27	27	27	27	27
TOPLAM HAVAALANI SAYISI	67	67	67	67	66	67	67	67	67

Ruhsatlı Havaalanları	20	21	24	26	26
-----------------------	----	----	----	----	----

Sertifikalı Havaalanları	15	15	16	16	16
A Grubu	6	6	6	6	6
B Grubu	6	6	7	7	7
C Grubu	3	3	3	3	3

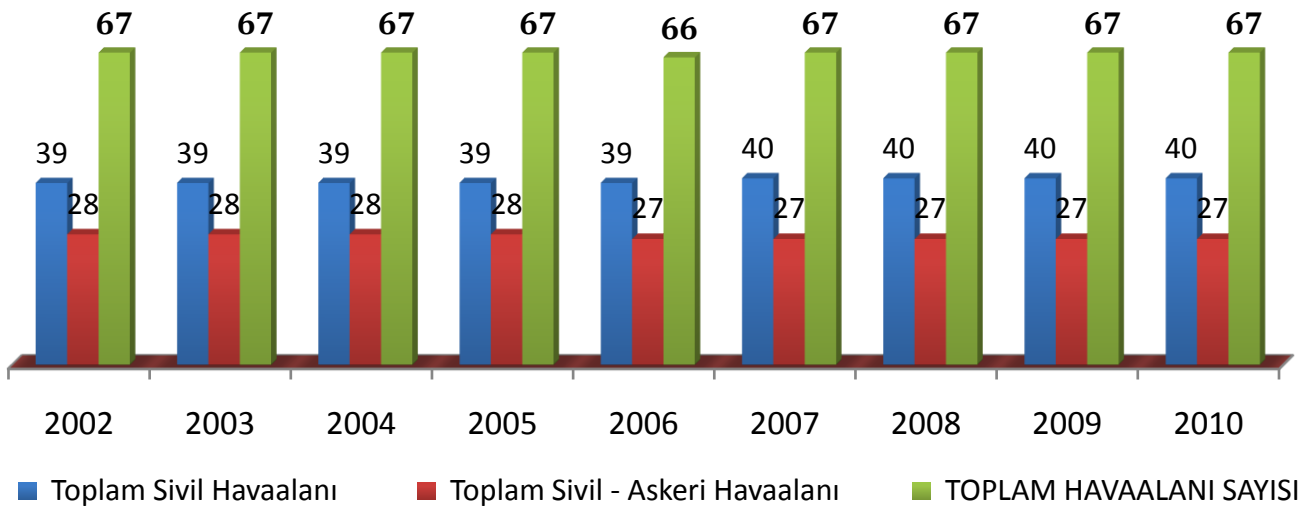
Onaylı-Ruhsatlı Heliport Sayısı	21	21	21	21	45	47	53	13	31
---------------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

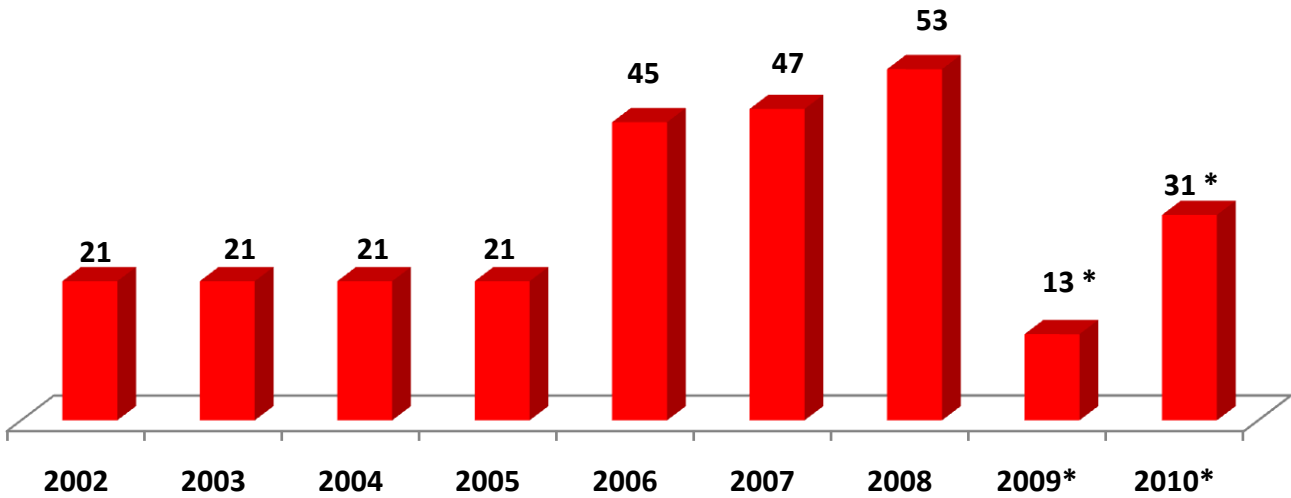
Önceki yıllarda atıl olan çok sayıda havaalanı aktif bir biçimde faaliyete sokularak, ülke ekonomisine katkısı tartışmasız bir boyuta gelmiştir.

Ülkemizde 40 sivil havaalanı ve 27 askeri-sivil havaalanı olmak üzere toplam 67 havaalanı bulunmakta olup bunların 46'sı aktif yolcu taşımasında kullanılmaktadır. Onaylı heliport sayısı ise 2010 yılı sonu itibarıyla 31'e ulaşmıştır. Aşağıdaki grafiklerde yıllar itibarıyla havaalanı ve heliport sayıları görülmektedir.

TOPLAM HAVAALANI SAYISI

ONAYLI - RUHSATLI TOPLAM HELİPORT SAYISI

* 23 Ocak 2009 tarih ve 27119 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14B) gereğince söz konusu tarihten itibaren "Heliport İşletme Ruhsatı" verilmeye başlanmıştır.

YER HİZMETLERİ KURULUŞLARI

Yer Hizmetleri Kuruluşları; temsil, yolcu trafik, yük kontrolü ve haberleşme, Ramp (Ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü), uçak hat bakım (uçak hat bakım, yakıt ve yağ),uçuş operasyon, ulaşım, ikram servis, gözetim ve yönetim, uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi hizmetlerini sunan A,B ve C tipi çalışma ruhsatlarına sahip kuruluşları ifade eder.

Ülkemizde yer hizmetleri türlerinde faaliyet gösteren 3 tanesi A, 12 tanesi B ve 27 tanesi C grubu çalışma ruhsatına sahip ve 1 tane de yetkilendirme olmak üzere toplam 43 adet kuruluş bulunmaktadır.

Yer Hizmetleri Kuruluşları (A Grubu Çalışma Ruhsatına Sahip)	
1	Çelebi Hava Servisi A.Ş.
2	Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ)
3	TGS Yer Hizmetleri A.Ş.
Kendilerine Yer Hizmetleri Veren Hava Yolu Kuruluşları (B Grubu Çalışma Ruhsatına Sahip)	
1	AtlasJet Uluslararası Havacılık A.Ş.
2	Bora Jet Havacılık Taşımacılık Uçak Bakım Onarım ve Tic. A.Ş.
3	Çukurova Havacılık A.Ş.
4	Güneş Ekspres Havacılık A.Ş.
5	İran İslam Cumhuriyeti Hava Yolları
6	Lufthansa Alman Hava Yolları
7	MNG Hava Yolları ve Taşımacılık A.Ş.
8	Onur Hava Taşımacılık A.Ş.
9	Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.
10	Suudi Arabistan Hava Yolları
11	Swiss International Air Lines Ltd.(Merkezi İsviçre) Türkiye İstanbul Şubesi
12	THY A.O.
Temsil, Gözetim ve Yönetim Şirketleri	
1	ACM Air Charter Market Uçak Ser. ve Tur.Hiz. Ltd. Şti.

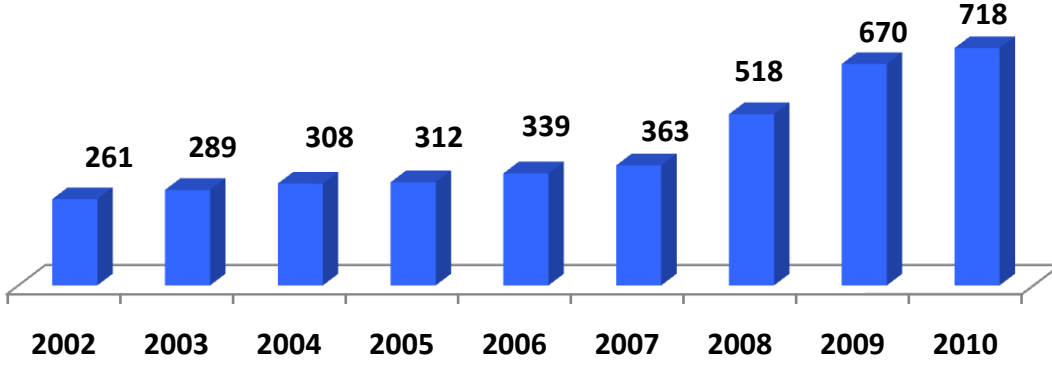

2	Ada Havacılık ve Tur. Servisleri Ltd. Şti.
3	Adria Turizm İşletmeleri Turizm Seyahat Acentaları Ltd. Şti.
4	Adriyatik Taşımacılık Dış Tic. Ltd. Şti.
5	Air Kargo
6	Air Mark Havacılık Turizm ve Taşımacılık Ltd. Şti.
7	Akua Trans Turizm Havacılık Ltd. Şti.
8	Atlasjet Temsil ve Gözetim Hizmetleri A.Ş.
9	Bilen Havacılık Ltd. Şti.
10	Casio Air Tur. Dış. Tic. Org. ve İnş. Ltd. Şti.
11	Euroasian Kargo Taş. ve Turizm Ltd. Şti.
12	Cresta Tur. ve Havacılık Hiz. San. Tic. A.Ş.
13	Fly Hava Kargo Servis Hav.ve Tur. Hiz. Ltd. Şti.
14	Gold Air Hav. Tur. Tic. Ltd. Şti.
15	Gözen Havacılık ve Tic. A.Ş.
16	Merkür Uluslararası Taşımacılık Turizm ve Havacılık A.Ş.
17	Olimpik Tur Turizm
18	SBA Havacılık Tur. ve Tic. Ltd. Şti.
19	Süha Hiçyorulmaz Tur. Tic. Nak. ve Gıda Ltd. Şti.
20	Trek Tur.San.ve Tic.A.Ş.
İkram Servis Kuruluşları	
1	Akyol Gıda Turizm İnşaat Petrol Tic. Ltd. Şti.
2	Beştepe Gıda Güvenlik Tem. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.
3	LSG Sky Chefs Havacılık Hizmetleri A.Ş.
4	THY DO&CO İkram Hizmetleri A.Ş.
5	Sancak Uçak İçi Servisleri A.Ş.
Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetimi Kuruluşları	
1	Çelebi Güvenlik Sistemleri ve Danışmanlık A.Ş.
2	Gözen Güvenlik Hizmetleri ve Tic. A.Ş.
Yetkilendirme	
1	İ.Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı Yer Hizmetleri A.Ş.

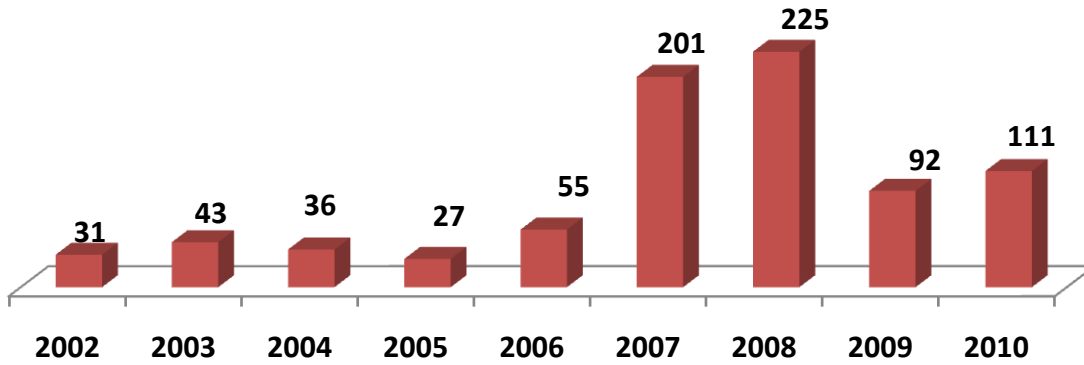

TOPLAM "YER HİZMETLERİ ÇALIŞMA RUHSATI" SAYISI

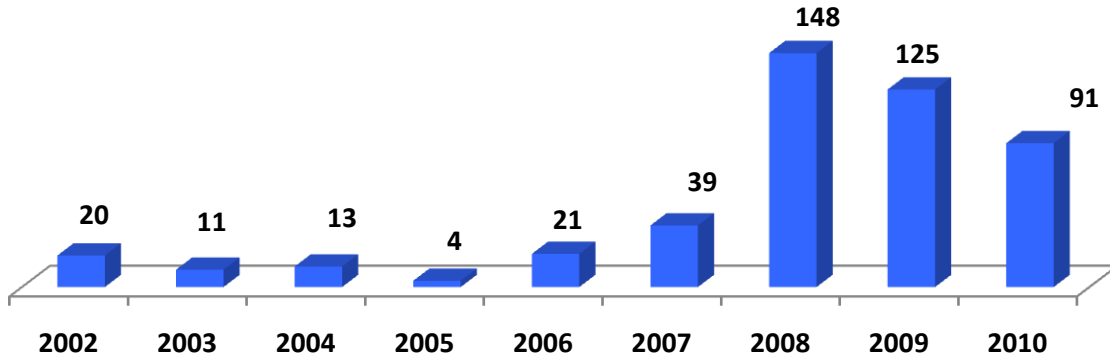

(Yer hizmetleri içinde bulunan kargo hizmetleri de Ramp hizmeti altına bulunmakta olup, Hava Kargo Acentaları buna dahil değildir.)

VERİLEN "YER HİZMETLERİ ÖN İZİN" SAYISI

VERİLEN "YER HİZMETLERİ ÇALIŞMA RUHSATI" SAYISI

✈ Havaçılık sektöründe verilen eğitimlere ve eğitimcilere standart getiren ve temel nitelikleri belirleyen Eğitim Talimatı ve Yer Hizmetleri Eğitim Tablosu

(Unvanlara Göre Alınması Gereken Minimum Eğitimler) doğrultunda 8 adet Yer Hizmeti Kuruluşuna hizmet içi eğitim yetkisi verilmiştir.

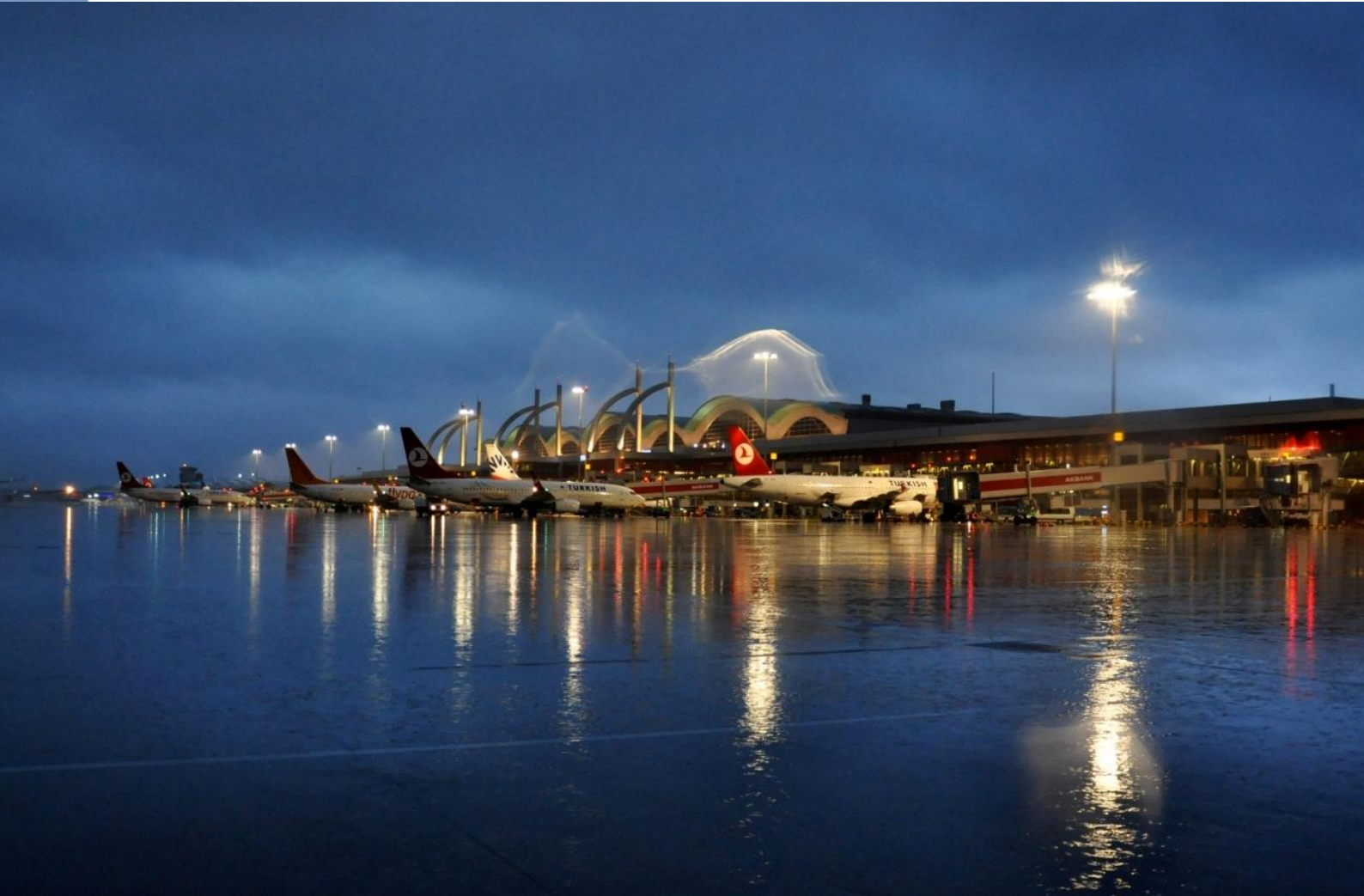
- ✈ Bu kuruluşlarda eğitimden sorumlu yöneticilerin sorumlu yönetici formları onaylanmış ve ayrıca eğitim verecek eğitici eğitimleri ile eğitimler yetkilendirilmiştir.

SIHHİ VE GAYRİSIHHİ İŞYERLERİ İLE TERMİNAL DENETLEME VE RUHSATLANDIRMA İŞLEMLERİ

<i>TESLİM EDİLEN RUHSAT SAYISI</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Verilen Gayrisihhi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı	28	61
Verilen Sıhhi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı	819	560
Verilen Terminal İşletme Ruhsatı	12 (*)	5 (**)

(*) İç, Dış ve Genel Havacılık Terminalleri Olarak.

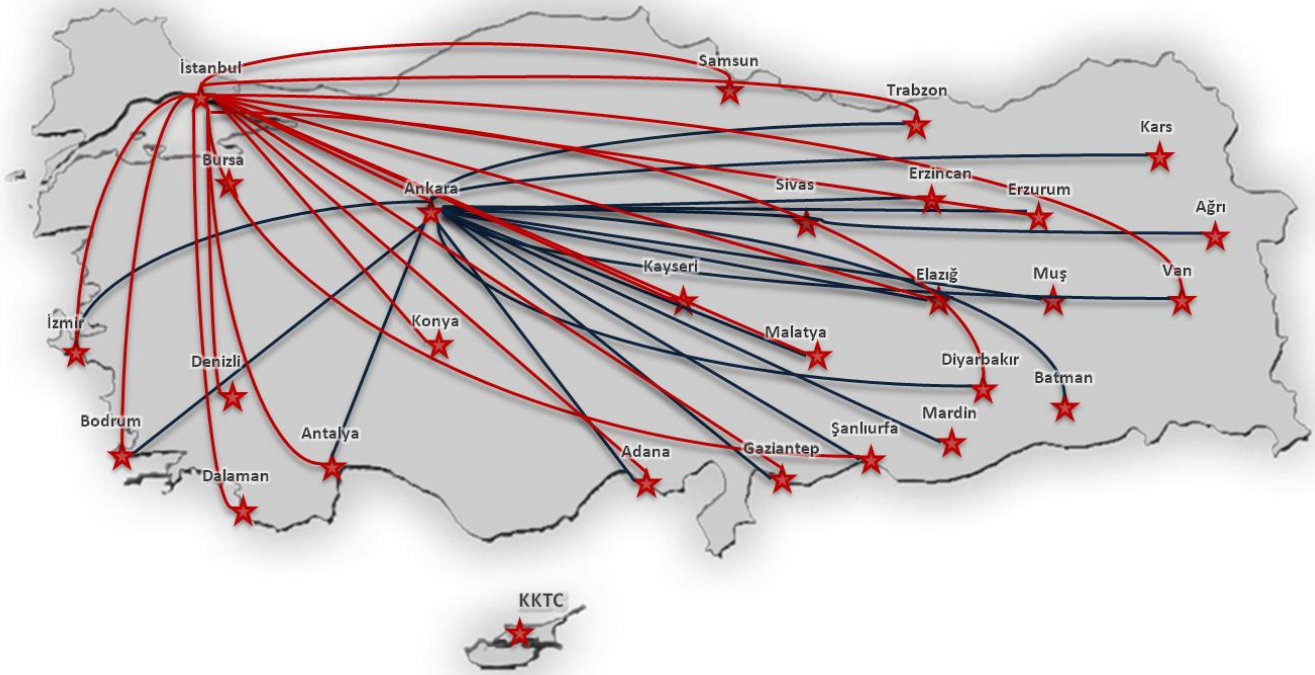
(**) Havaalanı Bazında

YURT İÇİ UÇUŞ NOKTALARI

2002 YILI UÇUŞ HARİTASI

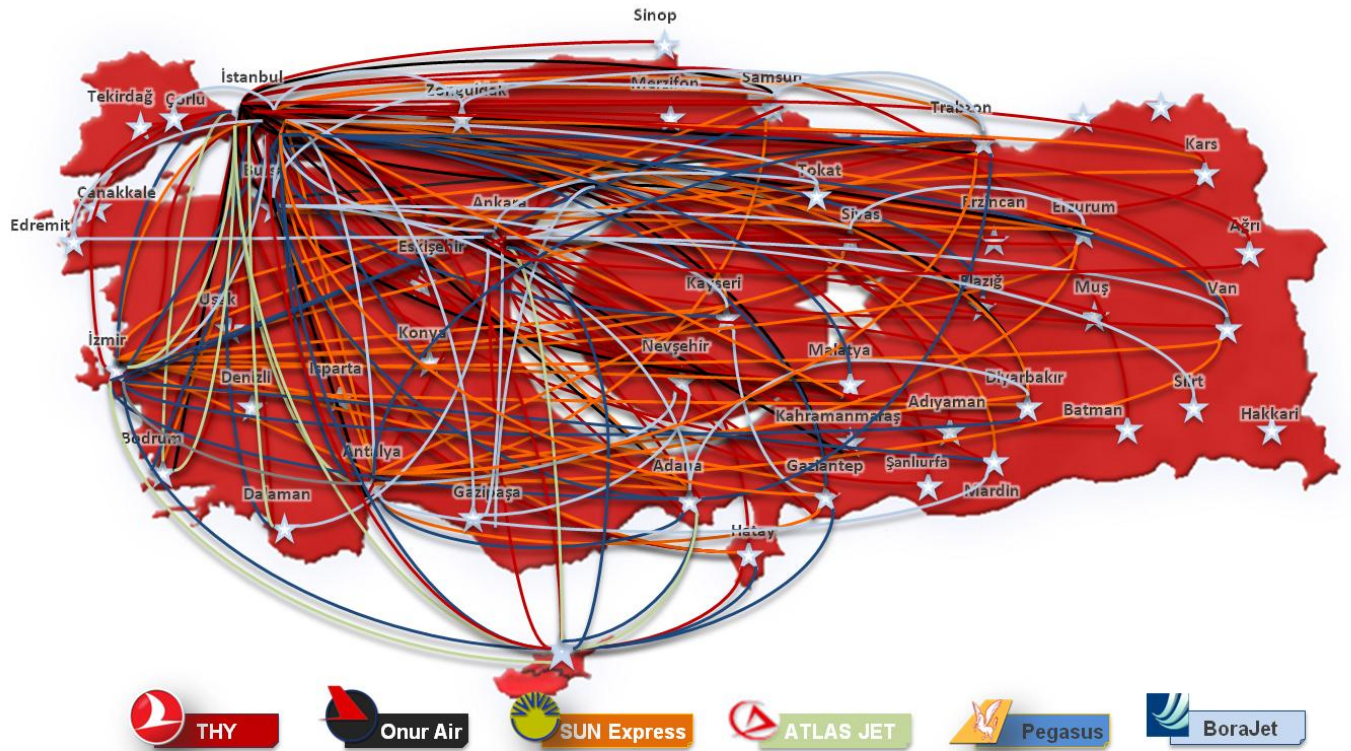
Sadece THY Tarafından
2 MERKEZDEN 25 NOKTAYA,
TOPLAM 8,5 MİLYON YOLCU

2002 yılında iç hatlarda tek işletmeci 2 merkezden 25 noktaya uçuş gerçekleştirilmekte iken;

2010 yılı sonu itibariyle 6 havayolu tarafından 7 merkezden 44 hava alanına uçuşlar yapılırken, Kıbrıs Ercan Hava alanına 8 noktadan uçuşlar yapılmaktadır. Bu da, Yavru Vatanın ekonomik gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

2010 YILI UÇUŞ HARİTASI

Dün, Yalnızca THY tarafından 25 noktaya iken

Bugün, 6 Havayolu 7 Merkezden 44 Noktaya TOPLAM 50,5 Milyon Yolcu

2003'de 4 Noktadan, Bugün 8 Noktadan Kıbrıs'a

İstanbul, 4 Havayolu ile 32, Ankara, 3 Havayolu ile 28, Adana, 5 Havayolu ile 8, Antalya 6 Havayolu ile 13, Sabiha Gökçen 4 Havayolu ile 27, İzmir 6 Havayolu ile 119, Trabzon 5 Havayolu ile 9 noktaya ve toplam **6 havayolu ile farklı 44 noktaya** uçuşlar gerçekleştirilmektedir.

“Her Türk vatandaşı hayatında bir kez uçağa binecektir.”
Hedefiyle çıkılan yolda **havayolu halkın yolu haline getirilmiştir.**

“HER TÜRK VATANDAŞI
HAYATINDA EN AZ BİR KEZ
UÇAĞA BİNECEKTİR.”

“HAVA YOLU HALKIN YOLU”

DENETİM FAALİYETLERİ

Hızlı bir büyüme gösteren sivil havacılık sektörünün sağlıklı bir gelişim göstermesi faaliyetlerin ancak havacılık emniyeti ve güvenliğinden ödün vermeden, uluslararası kurallara uygun olarak yapılmasından geçmektedir.

Söz konusu denetimler 2010 yılında da oldukça önemli oranda arttırılmış olup, toplam denetim sayısı **5221** olarak gerçekleşmiştir.

Uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinin sağlanmasına yönelik yapılan denetim faaliyetlerinde son sekiz yıl göz önüne alındığında %889'luk **bir artış** söz konusudur.

Bu artış SAFA/SANA denetimlerinde de kendini göstermektedir. 2010 yılı için, başlatılan çalışmalarımız kapsamında 2010 yılı sonu itibariyle 1050 SAFA ve 1470 SANA denetimi gerçekleştirilerek toplam 2520 denetimle 2009 yılına göre **%25'lik bir artış** yaşanmıştır.

*"Emniyet ve Güvenlik Birinci Önceliğimiz,
Denetim Kalitemizi Arttırarak Sürdürmek
Hedefimizdir."*

2010 yılında da, 44 ECAC üyesi devlet arasında en çok denetim yapan ülkeler arasındaki sıralamada ülkemizin **3. sıradaki yeri korunmaktadır.**

Tüm bu çalışmalardaki amacımız, havacılık faaliyetlerini **emniyet** ve **güvenlikten** ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve **çevreye duyarlı** olarak bölgede **lider bir konumda** yürütmektir.

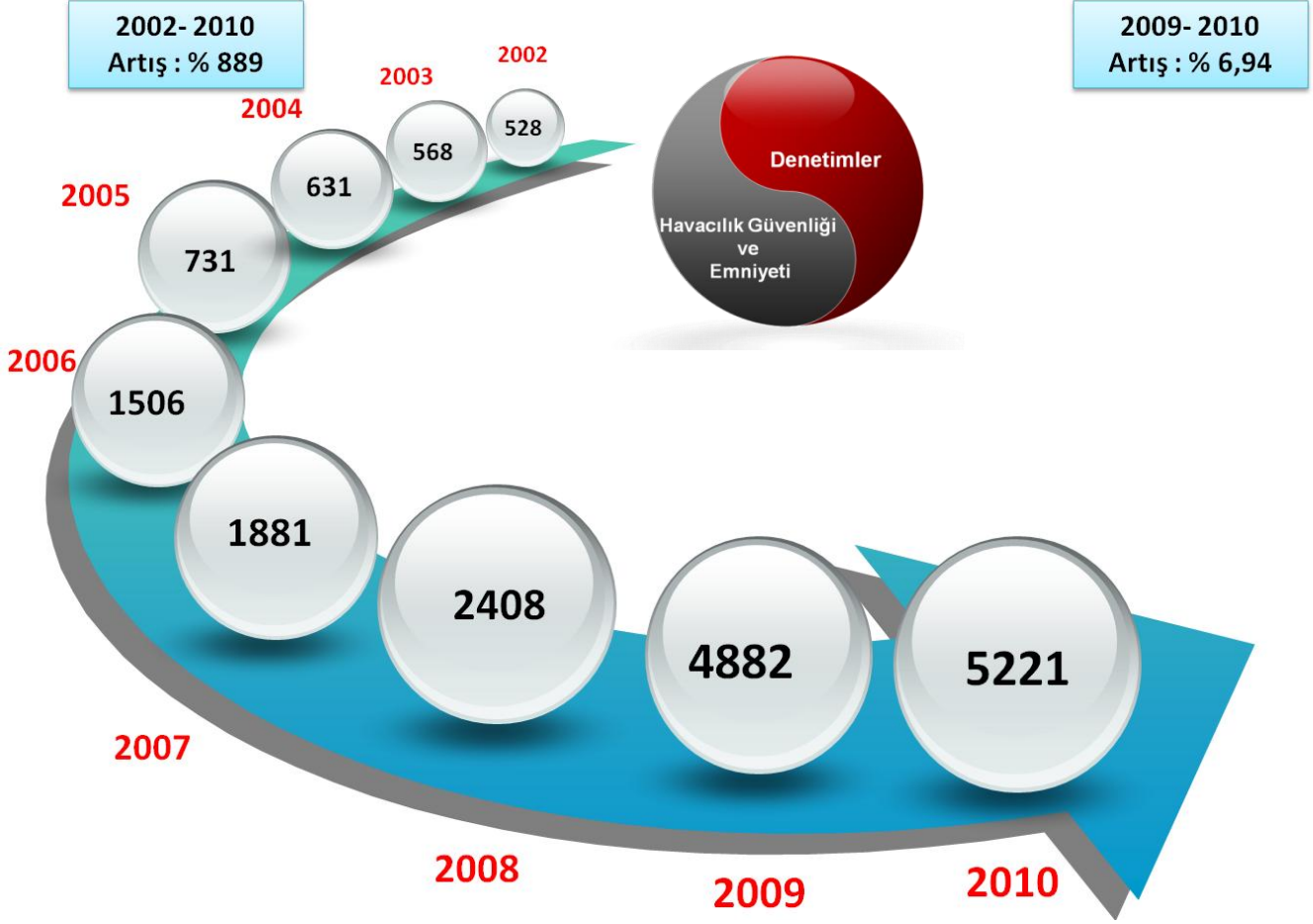

SEKTÖREL DENETİMLER

2010 YILI DENETİM TÜRÜ	ADET
Uçuşa Elverişlik Denetlemesi	798
Bakım Kuruluşu (SHY/JAR-145) Denetlemesi	72
Bakım Sorumluluğu (SHY-M) Denetlemesi	77
Bakım Eğitim Kuruluşu Denetlemesi	11
CNS/ATM Denetimleri	67
AOC ve Operasyon Denetimleri	154
Yol boyu, Özel Yetki, Wet-Lease Denetimleri	143
Havacılık Tıp merkezi Denetimleri	6
FTO/TRTO Denetimleri	33
Uçuş Simülatörü ve FNPT II Uçuş Eğitim Cihazı Yetki Denetimi	9
Pilot Uçuş Yetenek ve Yeterlilik Testleri	185
SAFA Denetlemesi	1050
SANA Denetlemesi	1470
Havaalanı Denetlemeleri (SHY-14)	47
Yer Hizmet Kuruluşları Denetimleri	
- Havaalanı Bazında	53
- Hizmet Türü Bazında	436
Heliport Denetimleri	81
Gayri Sıhhi İşyeri Denetleme Sayısı	25
Sıhhi İşyeri Denetleme Sayısı	478
Terminal Denetimi Sayısı	5
Trafik Haklarının Kontrolü Denetimi	11
Havaalanı Güvenlik Denetimi	5
Kargo Denetimi	6
TOPLAM	5221

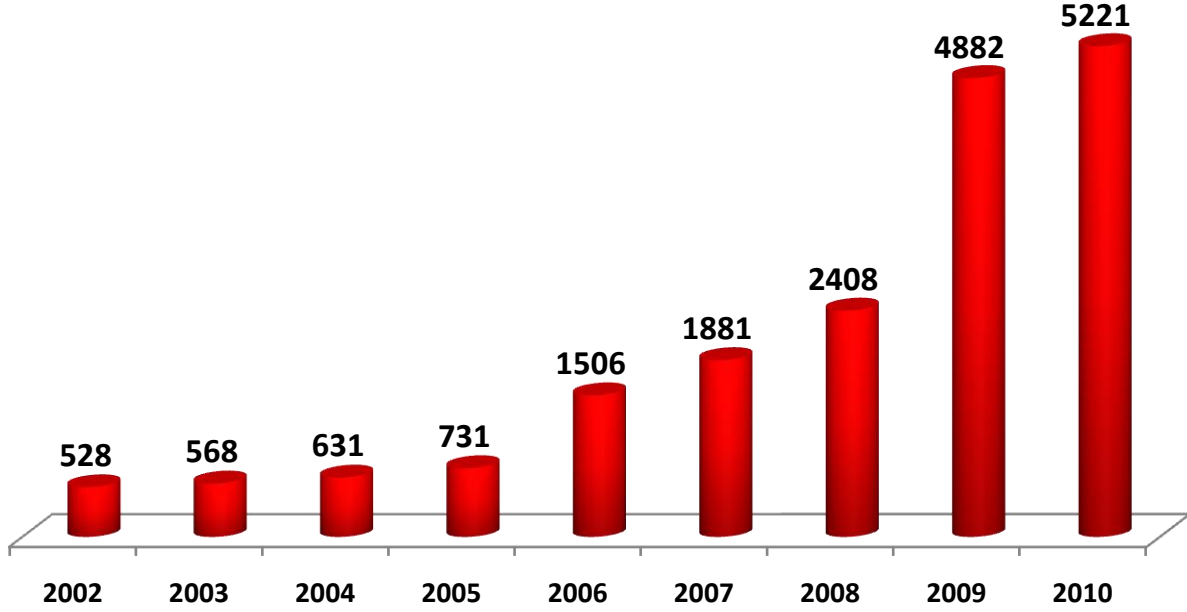

Geçmiş yıllara oranla denetim faaliyetlerinde ciddi bir artış görülmekte ve son yıllarda denetimler katlanarak devam etmektedir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından sektöre uygulanan denetimler son 8 yılda 10 kat artmıştır.

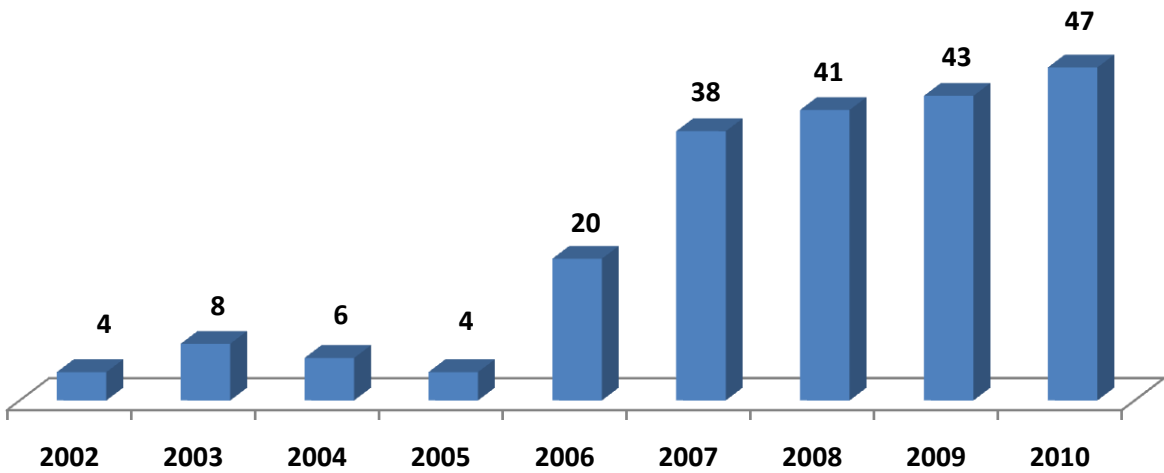

TOPLAM DENETİM SAYISI

2002 yılında sivil havacılık sektörüne yapılan denetim sayıları toplamı 528 iken, 2010 yılı sonu sivil havacılığın tüm alanlarında yapılan toplam denetim % 889'luk bir artışla 5221'e ulaşmıştır.

HAVAALANI DENETİM SAYISI

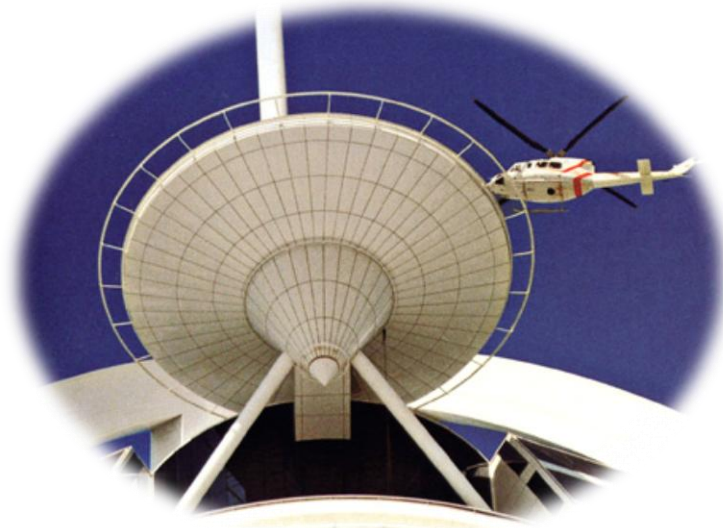
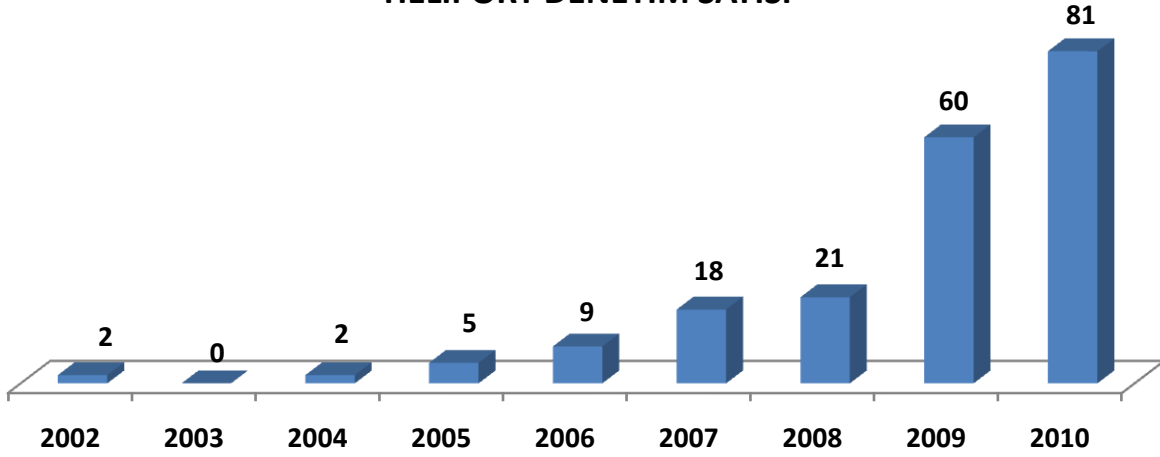

Ülkemizde sivil trafiğe açık havaalanları, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından yayımlanan Annex-14 (Cilt 1) ve ilgili el kitapları ile Havaalanı Yapım, İşletim ve Sertifikalandırma Yönetmeliği (SHY-14A) çerçevesinde periyodik olarak denetlenmektedir.

2002 yılında SHY-14A kapsamında ülkemizdeki havaalanı denetim sayısı yalnızca 3 iken 2010 yılında toplam 47 havaalanı denetime tabi tutulmuştur.

Havaalanı Denetimleri, havaalanı işletmecileri ve terminal işletmecilerine yönelik olarak yapılmaktadır. Ayrıca, heliportlara verilen işletme ruhsatı öncesi ve sonrasında teknik denetlemeler yapılmaktadır.

HELİPORT DENETİM SAYISI

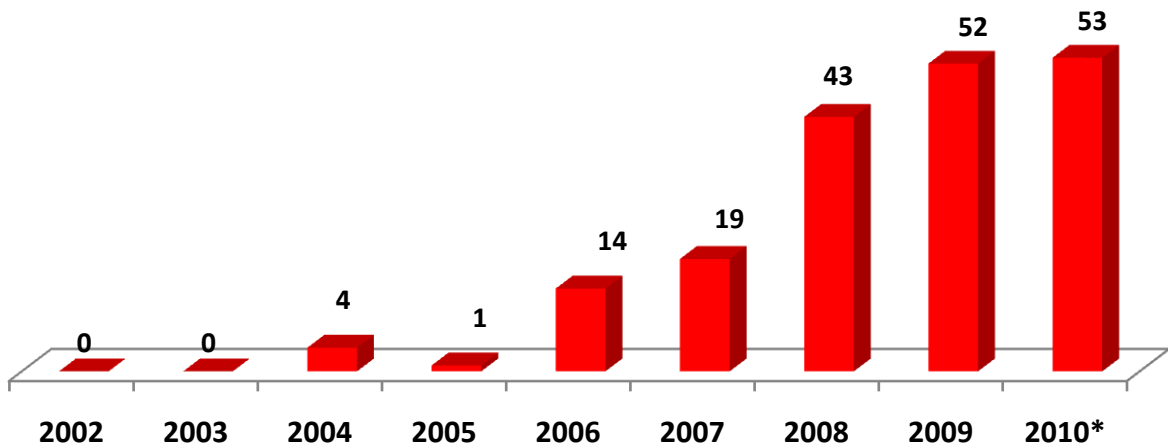
YER HİZMETLERİ DENETLEMELERİ

- ✈ Yer hizmet türleri;
- ✈ Temsil
- ✈ Yolcu Trafik
- ✈ Yük Kontrolü ve Haberleşme
- ✈ Ramp (Ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü)
- ✈ Uçak Hat Bakım (Uçak hat bakım, yakıt ve yağ)
- ✈ Uçuş Operasyon
- ✈ Ulaşım
- ✈ İkram Servis
- ✈ Gözetim ve Yönetim
- ✈ Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetimi

türlerinden oluşmaktadır. 2009 yılı içerisinde toplam 420, 2010 yılında toplam 436 çalışma ruhsatı için denetleme yapılmıştır.

Yer hizmetlerinin ulusal mevzuata uygun olarak yürütülmesi, uluslararası standartlara uyulması, yer emniyetinin en üst seviyede tutulması ve yolcu mağduriyetinin önlenmesinde önemli unsurlardan biri de denetim faaliyetleridir. Bu doğrultuda, yer hizmetleri kuruluşlarına yönelik, bütün havaalanlarını kapsayan denetimler gerçekleştirilmiştir.

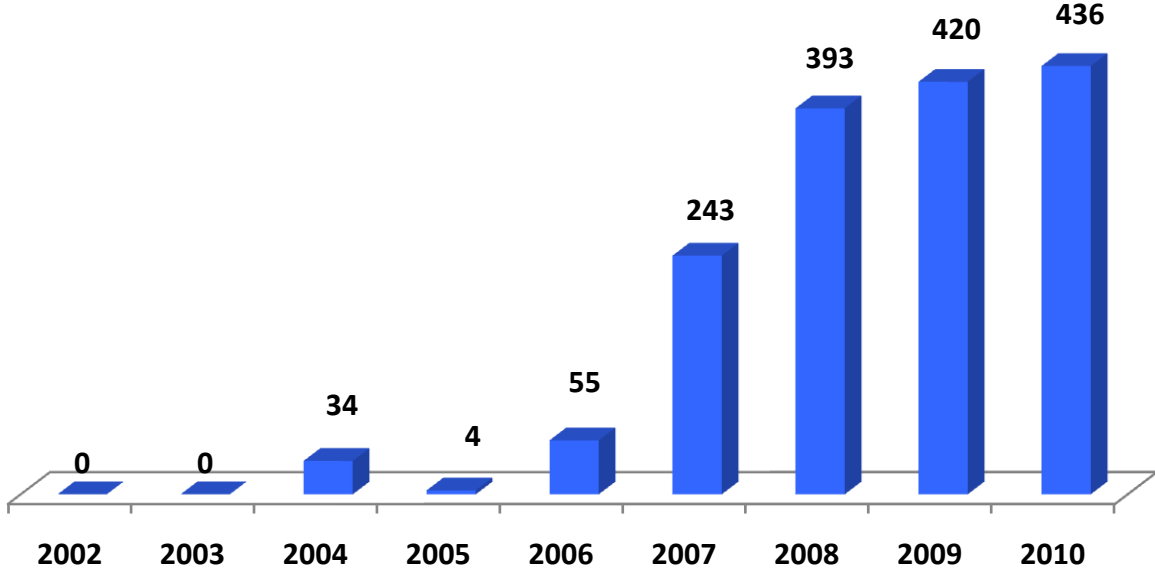
YER HİZMETLERİ DENETLENEN HAVAALANI SAYISI

* 2009 ve 2010 yılları içerisinde bazı havaalanlarında birden fazla denetimde bulunulmuştur.

DENETLENEN YER HİZMETLERİ ÇALIŞMA RUHSATI SAYISI

Denetim Türü / YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gayrisihhi İşyeri Denetleme Sayısı	0	0	0	0	0	0	8	39	25
Sihhi İşyeri Denetleme Sayısı	0	0	0	0	0	0	0	937	478
Terminal Denetimi	0	0	0	0	0	0	0	11	5*

(SHY 33A ve 33B Yönetmelikleri 2008 yılında yayımlanmıştır).

* Havaalanı bazında (İç ve dış hat terminal ayrımı yapılmaksızın)

- ✈ Yapılan denetimler ve sertifikasyon çalışmaları sonucunda havaalanı işletmecilerinin Kalite Yönetim Sistemi çalışmalarını tamamlamaları, Havaalanı Master Plan çalışmalarının tamamlanma aşamasına gelmesinin yanı sıra, havaalanlarında meydana gelen gürültünün ölçülmesi ve önlenmesi ile ilgili çalışmalar da başlatılmıştır. Bu kapsamda Havaalanı Master Planı hazırlanmış ve Genel Müdürlüğümüzce onaylanmıştır.
- ✈ Bu çalışmaların yanı sıra, pistlerdeki lastik izlerinin silinmesi, işaretlemelerin yenilenmesi, pist frenleme araçlarının temini ve kayıtlarının tutulması, havaalanlarındaki günlük denetim ve faaliyetlerin kayıtlarının tutulması, Pist

Sonu Emniyet Alanlarının (RESA) düzenlenmesi, çevre tel örgülerinin ve çevre güvenlik yollarının standartlara uygun hale getirilmesi gibi havacılık emniyetini ilgilendirilen birçok konudaki tespitlerimiz doğrultusunda işlemler yapılmıştır.

- ✈️ Temsil, yolcu trafik, yük kontrolü ve haberleşme, ramp (ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü), uçak hat bakım (uçak hat bakım, yakıt ve yağ), uçuş operasyon, ulaşım, ikram servis, gözetim ve yönetim ile uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi türlerinden oluşan yer hizmetlerin ulusal mevzuata uygun olarak uluslararası standartlarda gerçekleştirilmesi, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ile yer emniyetinin sağlanması amacıyla bu hizmetlerin yapıldığı havaalanlarına ve bu hizmetleri gerçekleştiren yer hizmetleri kuruluşlarına yönelik plan ve plansız yoğun bir denetim yapılmıştır.

- ✈️ İlk yapılan denetlemelerde birçok eksik tespit edilirken, son yapılan denetimlerde eksikler azalmış olup, bazı havaalanlarında yapılan denetimlerden sonra yer hizmetleri kuruluşlarına teşekkür edilmiştir. Verilen hizmetlerden dolayı yer hizmetlerini gerçekleştiren kuruluşlarımız yerli ve yabancı havayolu kuruluşlarından teşekkür ve ödül almıştır.

SEYRÜSEFER DENETİMLERİ

Havaalanı Seyrüsefer Denetlemeleri havaalanlarımızdaki haberleşme, seyrüsefer ve gözetim hizmeti veren birimler ve kullanmakta oldukları sistemler ile hava trafik kontrol hizmeti, havacılık bilgi hizmeti ve meteoroloji hizmeti veren ünitelerin denetlenmesinden oluşmaktadır.

Havaalanı Seyrüsefer Denetlemeleri hava alanlarımızda sunulmakta olan CNS/ATM (Haberleşme Seyrüsefer Gözetim/Hava Trafik Yönetimi) kapsamında verilen hizmetlere yönelik olarak yapılmaktadır. Söz konusu denetimlerde meydanlarımız ATM üniteleri (hava trafik, enformasyon), meteoroloji ünitesi ile elektronik, üniteleri ICAO Ek 1, 2, 3, 10, 11 ve 12,15, SHY 65-01 Yönetmeliği, Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği olmak üzere ulusal ve uluslararası gereklilikler kapsamında denetlenmektedir.

2010 yılında ATM/CNS kapsamında meydan denetimleri ile ilgili olarak 67 denetim gerçekleştirilmiştir.

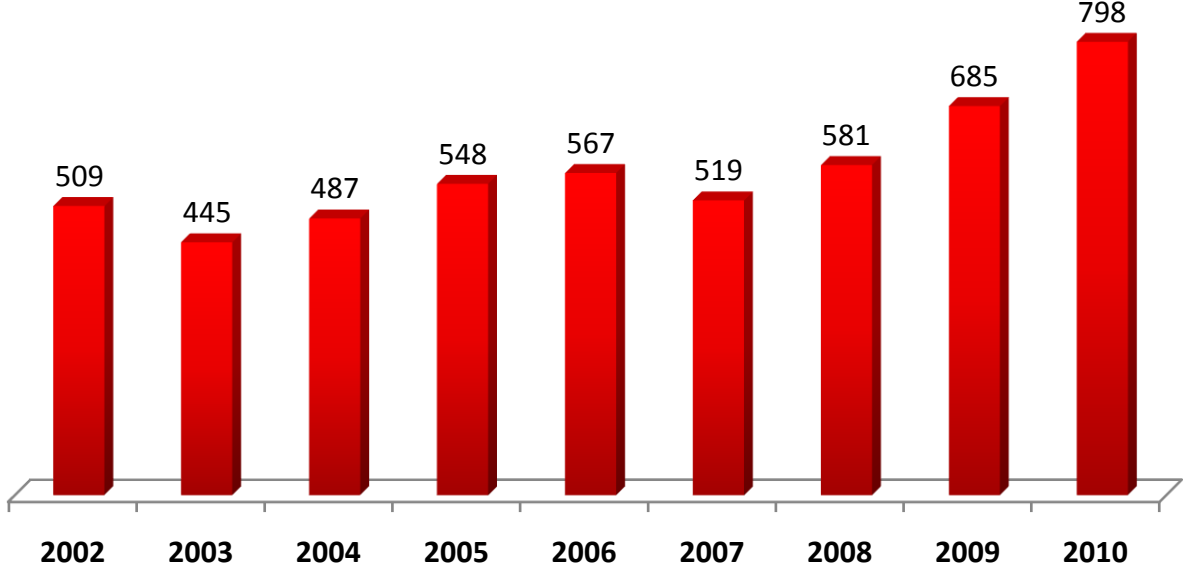
Yapılan denetimler sonrası elde edilen bulgular ilgili kurumlara bulguların giderilmesi amacıyla iletilmekte olup, bu sayede emniyet faktörünün en üst seviyeye çıkarılması hedeflenmektedir.

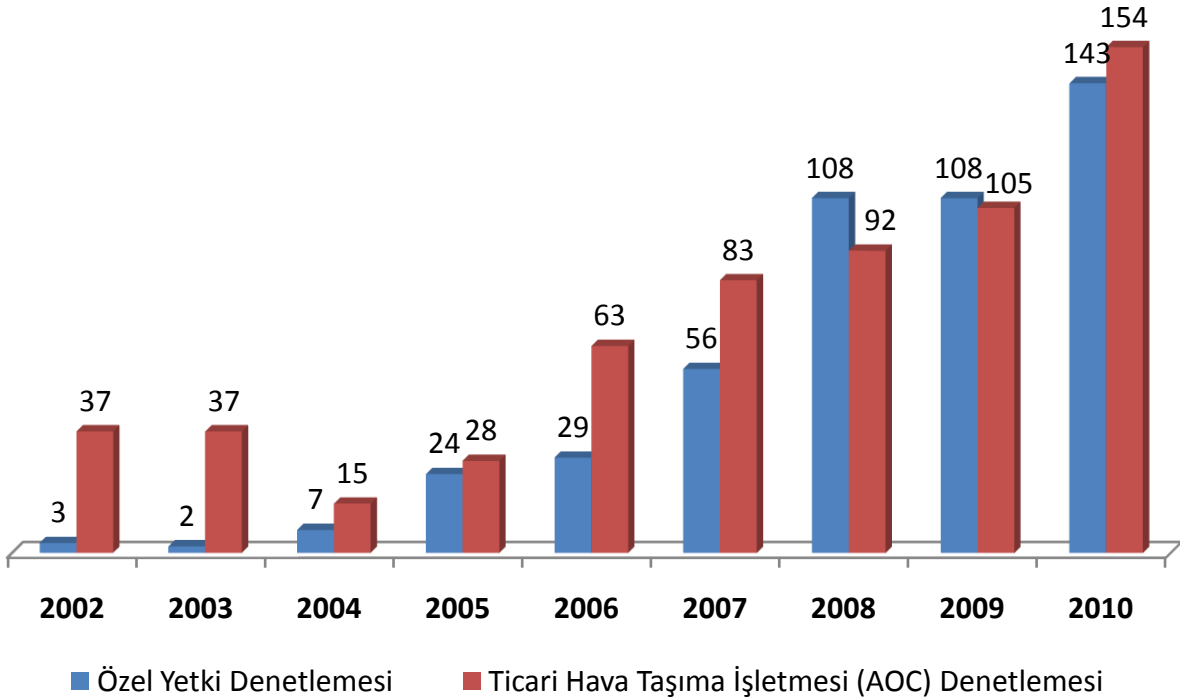

UÇUŞA ELVERİŞLİLİK VE OPERASYON DENETİMLERİ

UÇUŞA ELVERİŞLİLİK DENETLEMESİ

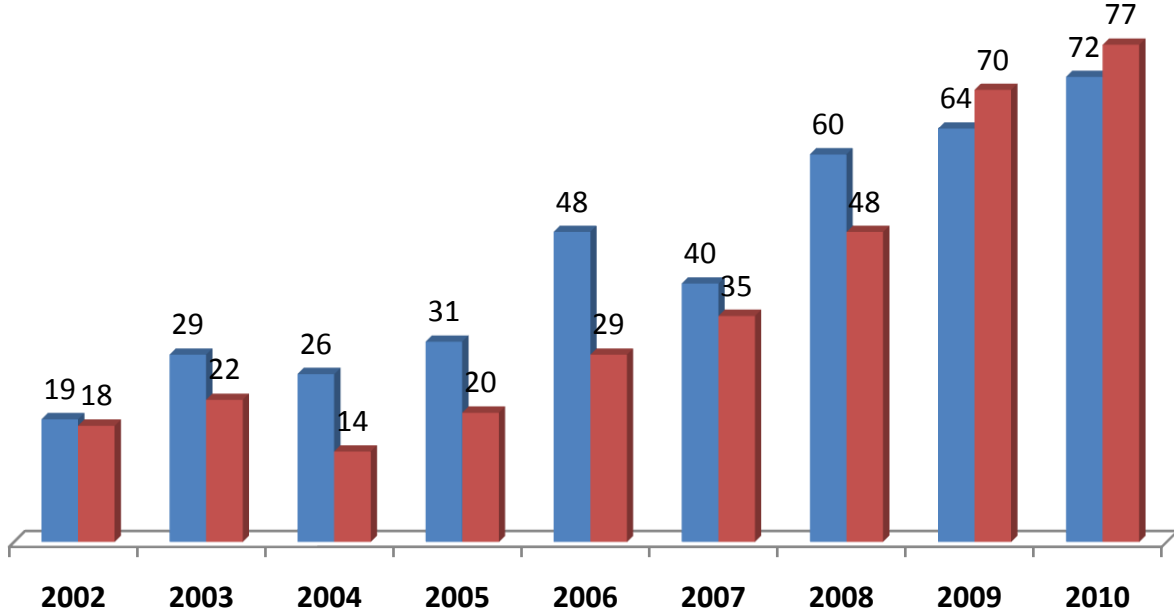

OPERASYON DENETİMLERİ

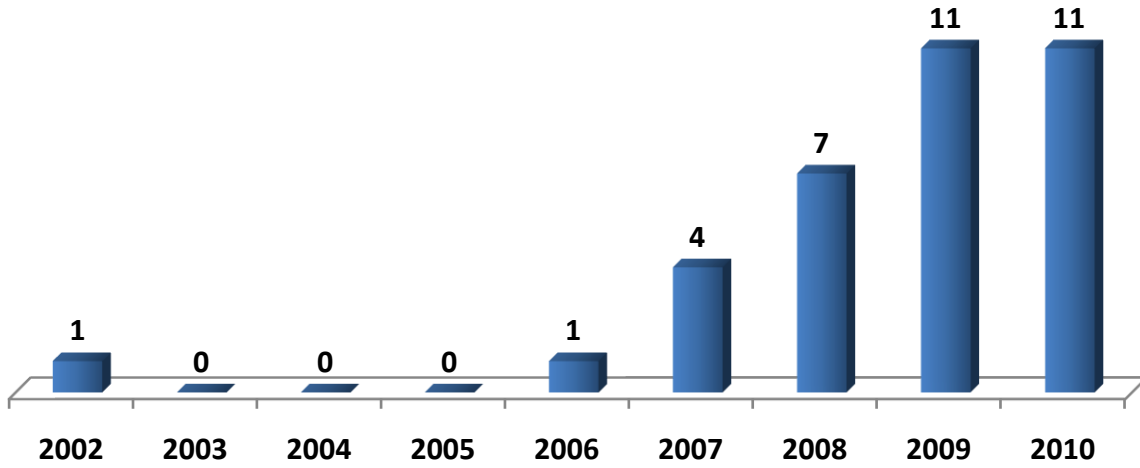

BAKIM DENETLEMELERİ

■ Bakım Kuruluşu (SHY/JAR-145) Denetlemesi ■ Bakım Sorumluluğu (SHY-M) Denetlemesi

BAKIM EĞİTİM KURULUŞU DENETLEMESİ

Gelişen Sivil Havacılık Faaliyetlerinin yanında havacılık emniyetinin sağlanması amacıyla gerçekleştirilen Bakım ve Uçuşa Elverişlilik Denetimleri de hız kazanarak artmaktadır.

GÜVENLİK DENETİMLERİ

Sivil Havacılık Güvenliği konusunda, Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı (MSHGP)'nin uygulanırlığını görmek, etkinliğini arttırmak, uygulama düzeyini ve yeterliliğini izlemek, alınan tüm güvenlik tedbirlerine rağmen, muhtemel olumsuzluklar ve mevcut aksaklıkların kaynağının araştırılması ve elde edilen sonuçlara dayanılarak programda yapılması gereken iyileştirmeler için yapılacak işlemlerin esas ve usullerini belirlemek amacıyla; Eğitim, Araştırma ve Denetleme Uzmanları Kurulu (EADUK) koordinesinde Genel Müdürlüğümüz personelinin de katılımıyla 2010 yılı içerisinde 4 Havaalanında Güvenlik Denetlemesi yapılmıştır.

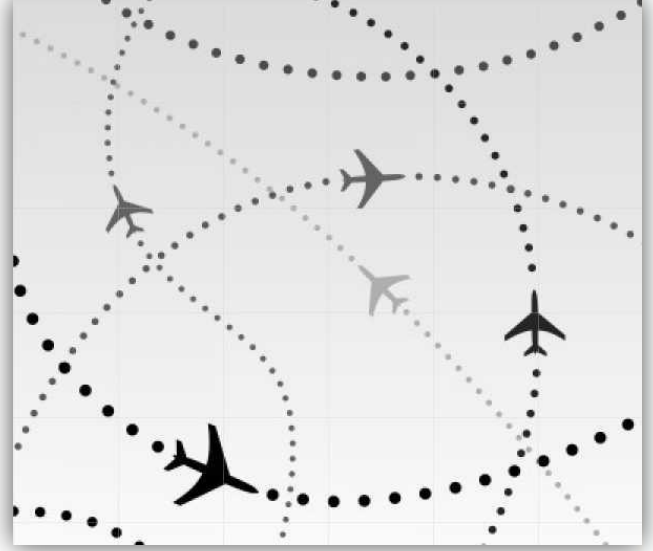
Yıllar	Güvenlik Denetlemeleri	Kargo Denetlemeleri
2002	10	-
2003	15	-
2004	9	-
2005	17	-
2006	43	25
2007	25	-
2008	---	67
2009	5	65
2010	4	6

Hava Kargo Acentalarının Görev, Yetki Ve Sorumlulukları Hakkında Özel Kuralları belirleyen SHT-150.11 Sayılı Havacılık Talimatı kapsamında Genel Müdürlüğümüz tarafından "Hava Kargo Acentası Yetki Belgesi" verilen hava kargo acentalarından 2008 yılında 67 tanesi, 2009 yılında 65 hava kargo acentası

denetlenmiştir. 2010 yılında da denetlemeler devam etmiş olup 6 havakargo acentası denetlenmiştir.

ICAO Ek-17, ECAC Doküman 30 ve Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı (MSHGP) çerçevesinde 16 havayolu, 12 Genel Havacılık işletmesinin güvenlik planı Genel Müdürlüğümüz tarafından onaylanmıştır. Güvenlik Planları kapsamında 2010 yılında 5 adet hava taksi işletmesinin havacılık güvenliği denetlemesi yapılmıştır. Ayrıca 5 havaalanı güvenlik planı onaylanmıştır.

HAVA SAĞLIK DENETİMLERİ

Yıl	Denetim Sayısı	Yetki İptal Sayısı	Askıya Alınan Yetki Sayısı	Yetkilendirme Sayısı	Yıl Sonu Yetkili Hastane Sayısı
2002	5	-----	-----	6	41
2003	4	35	-----	2	8
2004	7	-----	3	1	6
2005	3	-----	-----	6	12
2006	11	1	3	5	14
2007	3	3	1	1	14
2008	3	----	----	----	14
2009	5	1	----	1	14
2010	7	----	1	1	14

Uçucu personel sağlık muayenelerini yapmakta olan veya yetki başvurusunda bulunan hastanelerin “Havacılık Tıp Merkezi” yetkilendirme veya yetki yenilemesine ilişkin denetimleri, Genel Müdürlüğümüzce 2002 yılında başlatılmış olup, sürdürülmektedir. 2010 yılında 7 adet Havacılık Tıp Merkezi denetimi yapılmıştır.

Uçucu personel sağlık muayenelerini bir süredir gerçekleştirilmeyen ve uçuş tabiplerinin tazeleme eğitimlerinin tamamlanmasını sağlamayan hastanelerin Havacılık Tıp Merkezi ve Uçuş Tabibi Yetkileri askıya alınmıştır.

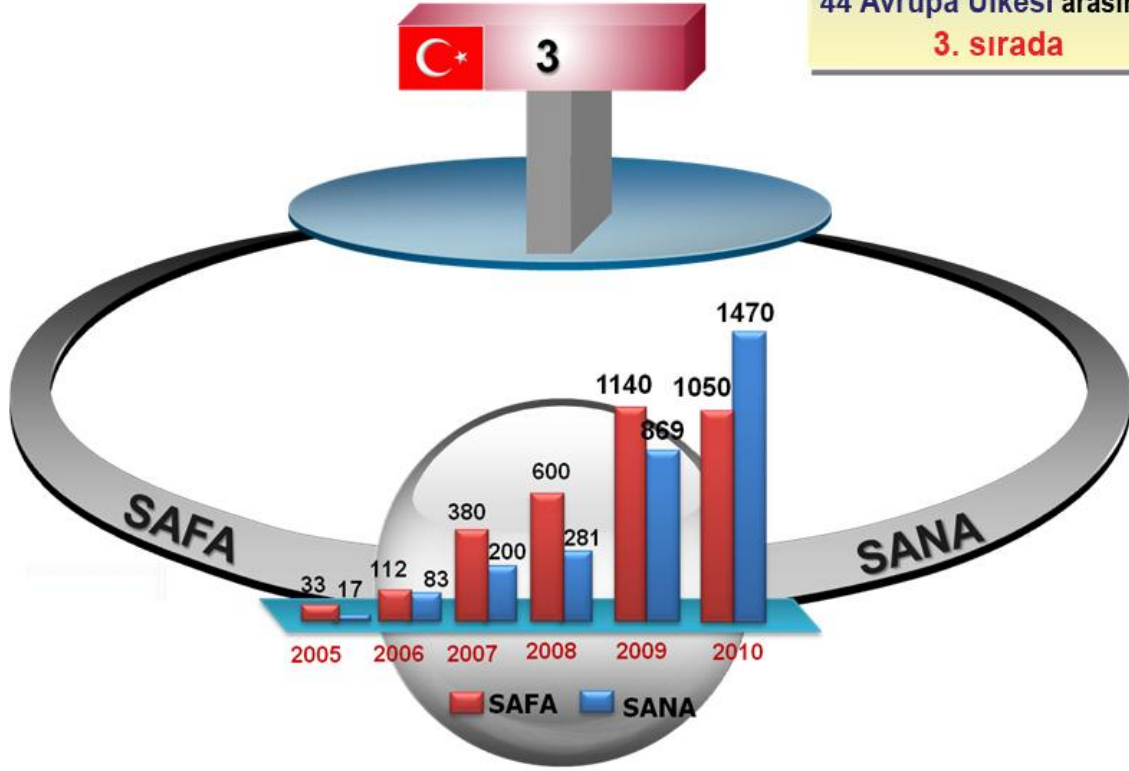
Yetki talebinde bulunan hastanelerde yapılan denetim sonrası prosedür ve gerekliliklerin tamamlanması neticesinde Havacılık Tıp Merkezi Yetkisi verilmiş ve Uçuş Tabibi yetkilendirilmiştir.

2010 yılı sonu itibariyle Havacılık Tıp Merkezi sayısı 14, Yetkili Uçuş Tabibi sayısı ise 30’dur.

SAFA / SANA DENETİMLERİ

SAFA / SANA

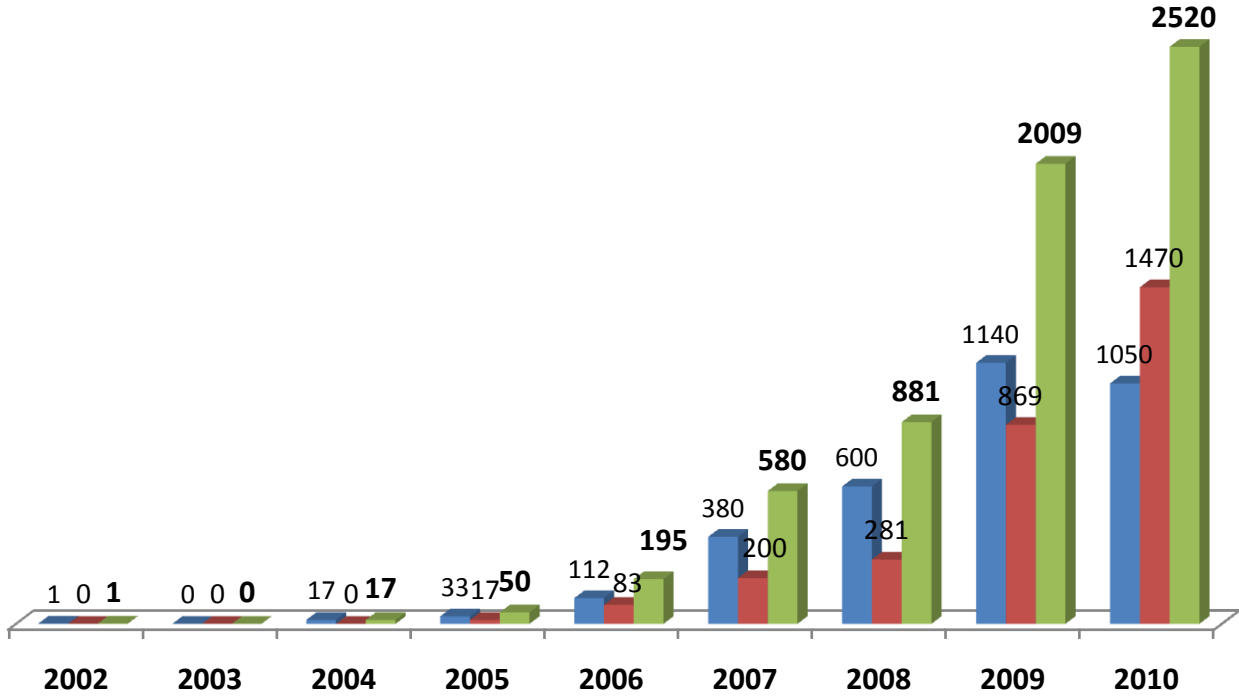
SAFA : Yabancı Uçaklara Yapılan Emniyet Denetimleri

SANA : Yerli Uçaklara Yapılan Emniyet Denetimleri

Hava araçlarına yapılan emniyet denetimlerinde Türkiye, 44 üyesi bulunan Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) içinde Fransa ve Almanya'dan sonra en çok hava aracı emniyet denetimi yapan 3. ülkedir.

■ SAFA ■ SANA

ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR TARAFINDAN YAPILAN DENETİMLER

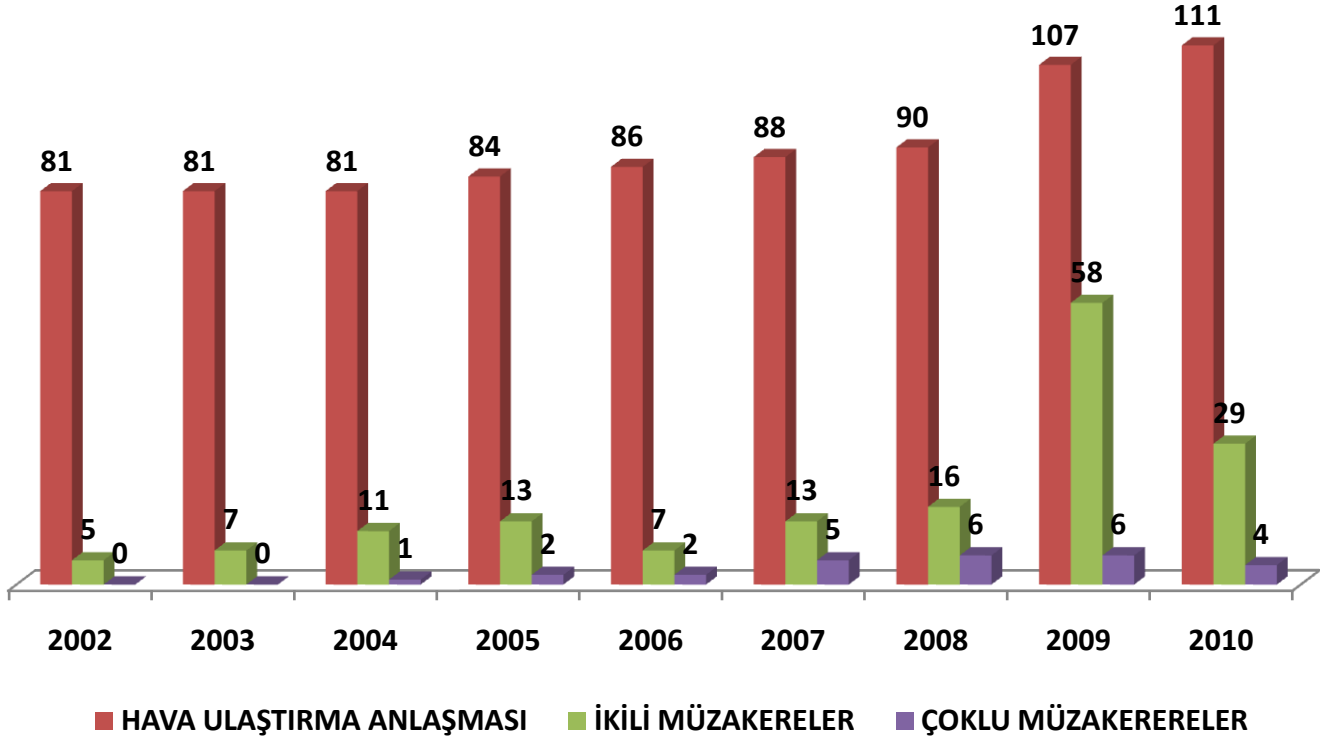
Denetim faaliyetlerimiz, sivil havacılık alanında üyesi olduğumuz ICAO, ECAC gibi uluslararası organizasyonlar tarafından da yakından izlenmekte ve ülkemizde hızlı gelişim gösteren havacılık faaliyetlerinin uluslararası standartlara uygunluklarının tespiti amacıyla ülkemizde denetimler yapmışlardır.

Bakım ve lisans alanlarında verilen yetki, lisans ve sertifikalar AB tarafından da aynen kabul edilmektedir. Önümüzdeki dönemlerde de bu yetkilerin sürekliliklerinin sağlanması yönündeki çalışmalara devam edilecektir.

ULUSLARARASI FAALİYETLER HAVA ULAŞIM ANLAŞMALARI

2010 yılında Türkiye'nin imza altına aldığı ikili anlaşma sayısı 111'e yükselmiş olup, toplam 29 ikili müzakere ve 4 çoklu müzakere anlaşması imzalanmıştır.

2002 yılında 81 ülkeyle ikili hava ulaştırma anlaşmamız bulunmaktayken, eski anlaşmaları günün koşullarına göre revize edilmiş ve 32 ülkeyle yeni anlaşma imzalanmıştır.

2002-2010 yılları arasında gerçekleştirilen müzakere sayıları aşağıda verilmiştir.

ULUSLARARASI MÜZAKERELER

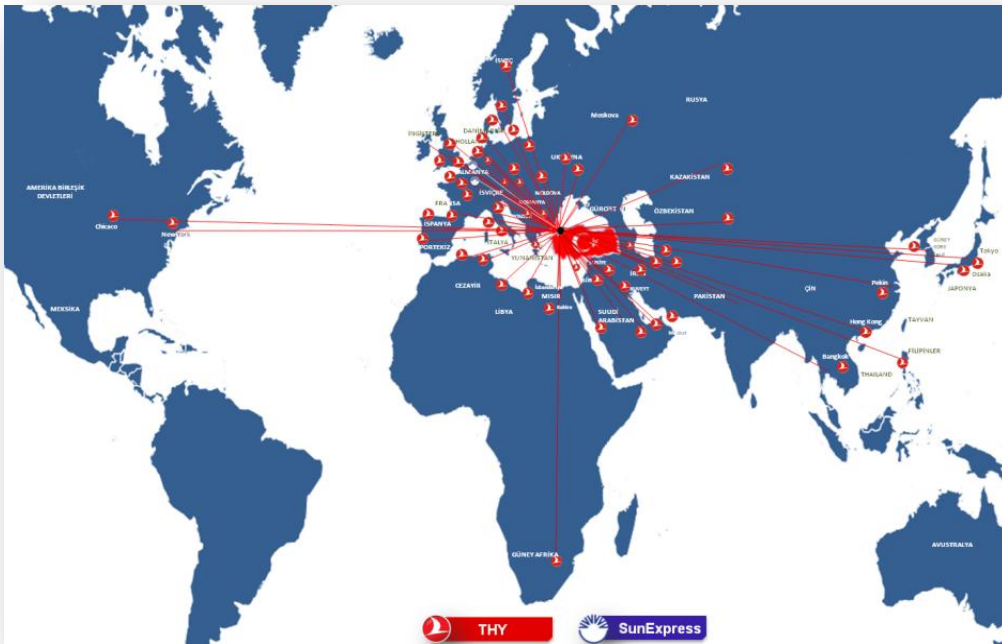
YILLAR	HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI	İKİLİ MÜZAKERELER	ÇOKLU MÜZAKERELER
2002	81	5	0
2003	81	7	0
2004	81	11	1
2005	84	13	2
2006	86	7	2 (27 ülke)
2007	88	13	5 (35 ülke)
2008	90	16	6 (42 ülke)
2009	107	58	6 (130 ülke)
2010	111	29	4 (21 ülke)

Tüm bu gelişmeler neticesinde ikili hava ulaştırma anlaşmamız olan ülke sayısı 111'e, yurt dışında uçuş gerçekleştirilen nokta sayısı 2010 yılı sonu itibariyle 157'ye ulaşmıştır.

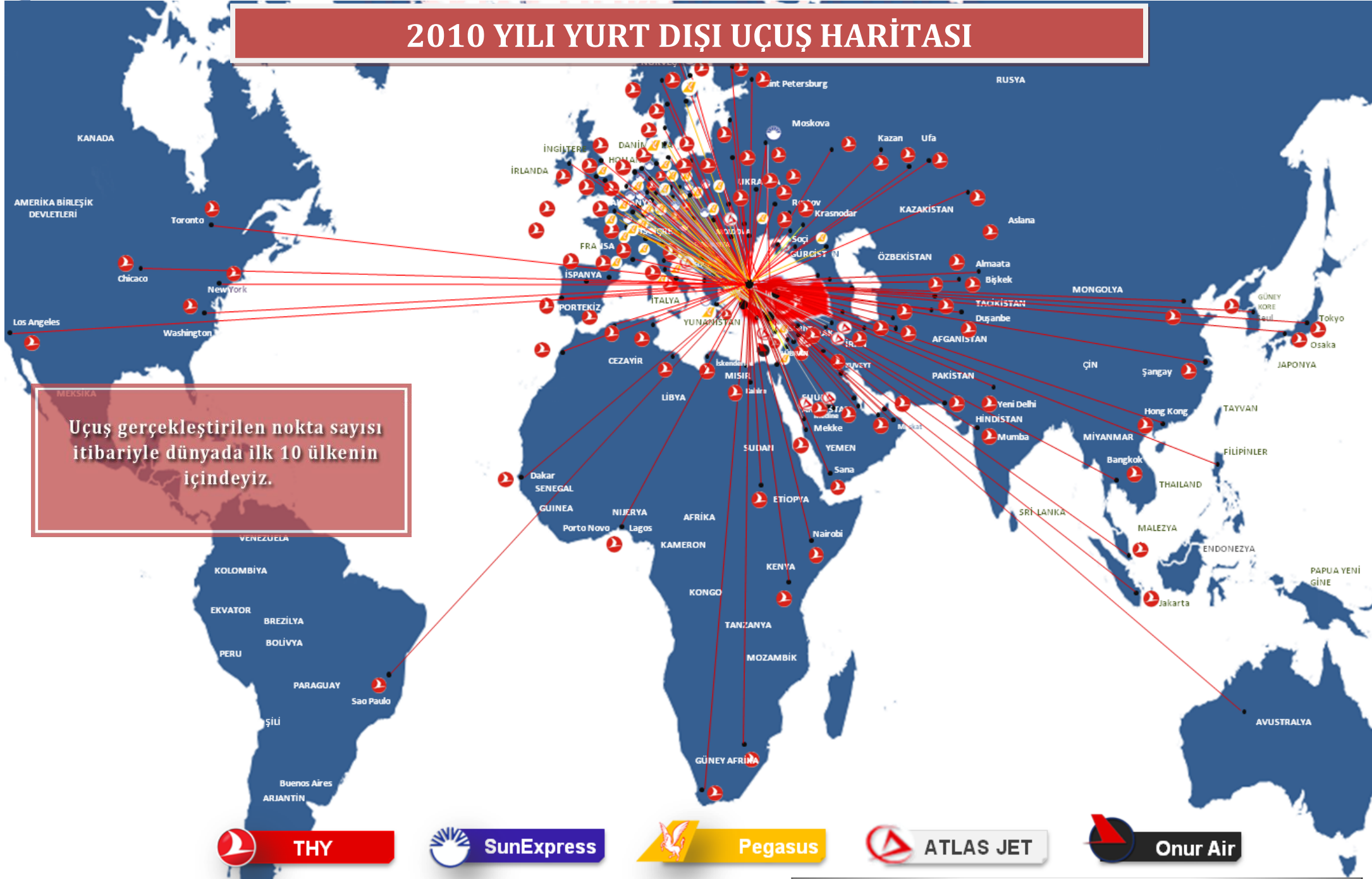
YURT DIŞI UÇUŞ NOKTALARI

2002 yılında yurt dışında 60 noktaya uçuş gerçekleştirilmekte iken, 2010 yılı sonuna kadar uçuş ağımıza dış hatlarda 97 yeni nokta eklenmesiyle yurt dışında 157 noktaya uçuş gerçekleştirilmektedir.

2002 Yılı Yurt Dışı Uçuş Haritası

2010 YILI YURT DIŞI UÇUŞ HARİTASI

DN: 60 Noktaya

Dış Hat Tarifeli Uçuşlar

BUGÜN: 157 Noktaya

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

SHGM tarafından Akdeniz, Afrika, Asya, Ortadoğu, Balkanlar ve Karadeniz coğrafyasındaki ülkelerle sivil havacılıkta işbirliğini içeren 8 ayrı bölgesel işbirliği toplantısı düzenlenerek 87 ülke ile çoklu işbirliği anlaşması yapılmıştır.

Türkiye'nin bölgesinde uçak bakım ve eğitim merkezi olma hedefinin gerçekleştirilerek ülke ekonomisine katkı sağlanmasının yanı sıra bulunduğumuz coğrafyadaki ülkelerle ilişkileri geliştirilerek Türk sivil havacılığının yeni pazarlara açılması ve Türk Sivil Havacılık Sektörünün yurt dışındaki yatırım imkanlarının önü açılmıştır.

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ PROJESİNİN AMACI

- ✈ Yerelden, Bölgesel'e, Bölgesel'den Global role ulaşmak,
- ✈ Bölgede ortak bir havacılık faaliyet mekanizması oluşturmak,
- ✈ ICAO ve diğer bölgesel kuruluşlar ile ilgili hususlarda ortak çalışmayı temin etmek,
- ✈ Sivil Havacılık endüstrisinin genel performansı ve kolektif kapasitesini artırmak,

- ✈ Çevre koruması, milli emniyet ve güvenlik gereklerini yerine getirmede gerekli ihtimamı sergilerken emniyet seviyeleri, kapasite ve maliyet etkinliğini uyum ve sinerji içinde artırmak,
- ✈ Problemlerin çözümünde ortak bir yaklaşım sergilemek, güçleri birleştirmek,
- ✈ Hava ulaşımları hususunda harmonizasyonu elde etmek,
- ✈ Bölgesel farkındalığı artırmak,
- ✈ Ortak bir sorumluluk emniyet ve güvenliğin ortak sorumluluk olup, global seviyede sağlamak,
- ✈ TMAG, D-8, RSOO gibi bölgesel işbirliği organizasyonlarını ICAO ile işbirliği anlaşması imzalayarak uluslararası platforma taşımak,
- ✈ Ülkemizi bölgesinde önder ve lider, dünyada global bir role ulaştırmak

D-8 ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Sivil Havacılık alanında ilk defa 28-29 Haziran 2007 tarihleri arasında D-8 Ülkeleri Sivil Havacılık Genel Müdürleri Toplantısı düzenlenmiştir.

(Türkiye, Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya, Pakistan)

Türkiye'nin öncülüğünde 8-10 Eylül 2007 tarihinde İran İsfahan'da gerçekleştirildi. Katılımcı ülkeler tarafından imzalanan Mutabakat Zaptı ile D-8 ülkelerinin işbirliği alanlarına SİVİL HAVACILIK dâhil edilmiştir.

17-18 Haziran 2008 tarihleri arasında Endonezya'da gerçekleştirilmiştir.

(İran, Endonezya, Malezya, Nijerya, Pakistan, Bangladeş ve Türkiye)

Sivil Havacılık Genel Müdürlükleri Çalışma Grubu Görev Gücü Toplantısı 05-07 Mart 2009 tarihleri arasında İstanbul' da düzenlenmiştir.

(Bangladeş, Endonezya, Malezya ve Türkiye)

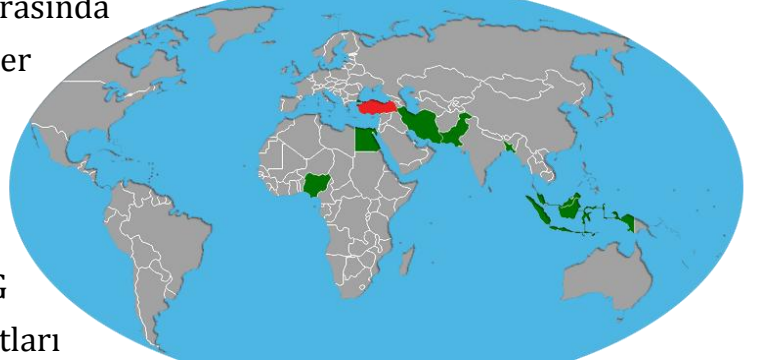

26-28 Kasım 2010 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenmiş, tüm ülkeler toplantısına katılmıştır.

Toplantılar sonunda; Garuda Havayolları ile Türk Havayolları arasında ve GMF Aero Asia ile MNG Havayolları arasında mutabakat zabıtları imzalanmıştır.

Havaalanı yapımı ve geliştirilmesi konusunda TAV Havalimanları Holding ile PT Angkasa Pura II firması arasında iyi niyet anlaşması imzalanmıştır.

D-8 ÜLKELERİNİN ÖNEMİ

- ✈ D-8 Üye Ülkeleri 900 Milyon gibi büyük bir nüfusa sahiptir.
- ✈ Her yıl, 250 Milyon yolcu bu ülkelerden turistik, hac-umre ve ticari sebeplerle havayolu kullanarak seyahat etmekte olup, bu uçuşların ekonomik değeri 200 Milyar USD ye ulaşmaktadır.
- ✈ Özel Sektörümüz bu pazardaki yerini Genel Müdürlüğümüzün düzenlediği toplantılar vasıtası ile almaktadır.

D-8 ile ICAO arasında İşbirliği Mutabakatı (MOC) imzalanması planlanmaktadır.

AFCAC ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

15-17 Haziran 2009 tarihlerinde İstanbul'da Sivil Havacılık Genel Müdürlüğümüz ev sahipliğinde AFCAC Genel Sekreterliği, Üye Ülkeleri ve Türkiye arasında bir toplantı düzenlenmiştir.

Toplantıya; 48 Afrika üye ülkesini temsilen AFCAC Genel Sekreteri ve Çad,

Etiyopya, Fildişi Sahilleri, Gambiya, Kenya, Komorlar Birliği, Mali, Somali, Togo, Tunus, Uganda ve Zambiya Sivil Havacılık Otoritelerinin üst düzey yetkilileri katılım sağlamıştır.

Toplantı Sonucunda:

9 Afrika Ülkesi (Çad, Fildişi Sahilleri, Gambiya, Somali, Komorlar Birliği, Mali, Togo, Uganda, Zambiya) ile İkili Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Katılımcı ülkeler arasında Mutabakat Zaptı (MoU) ve Toplantı sonuç Bildirimi imzalanmıştır.

AFCAC Genel Sekreterliği ile Genel Müdürlüğümüz arasında işbirliği Anlaşması ve Toplantı

AFCAC ÜLKELERİNİN ÖNEMİ

Doğu, Orta, Kuzey, Güney ve Batı olmak üzere 5 bölgeye ayrılan Afrika; toplam 30,221.53 km²'lik bir coğrafyada 1.000.010.000 nüfusa sahiptir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Organizasyonu'nun verilerine göre;

2009 yılında turizm alanında büyüme gösteren tek kıta AFRİKA olmuştur. Diğer kıtalar turizm potansiyeli açısından eksi göstergelere inmişlerdir.

Afrika %5'lik bir büyüme yaşarken, Avrupa % 6 ve Amerika % 5'lik düşüş yaşamışlardır.

✈ Afrika gelişen ve son dönemlerde cazibe merkezi olan bir pazardır. Dünyadaki gelişmiş ülkeler yeni yatırımlarını Afrika'ya yönlendirmektedir.

✈ Bu yeni gelişen pazarda, lider bir ülke olarak yerimizi almamız gerekmektedir.

✈ Ülkemizin 2005 yılında başlatmış olduğu Afrika açılımı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda Afrika'da 14 ülkede 17 noktaya uçuş yapılmaktadır.

D-3 ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

12 Temmuz 2010 tarihinde, Ulaştırma Bakanlığımızın organizasyonunda Türkiye-Afganistan-Pakistan ilk Sivil Havacılık Çalışma Grubu Toplantısı düzenlenmiştir.

Ticari, ekonomik ve kültürel ilişkilerin gelişmesinde ilk şartın olmazsa olmazı gördüğümüz D3 ülkeleri arasında ulaşım imkanlarının karşılıklı olarak geliştirilmesi ile;

- ✈ Özellikle Afganistan'ın yeniden yapılanmasında Türk şirketlerinin rolünün artırılması,
- ✈ Pakistan ile ülkemiz arasında hâlihazırda artış gösteren yolcu trafiğinin daha da artırılması hedeflenmektedir.
- ✈ Bir havayolu şirketimiz ile Pakistan Havayolları arasında ortak taşıma anlaşması yapılmıştır.
- ✈ SHGM uzmanları Afganistan'a teknik yardım ziyaretinde bulunmuşlardır.

AKDENİZ ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde 14-15 Haziran 2007 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilen Birinci Akdeniz Ülkeleri Sivil Havacılık Genel Müdürleri Toplantısı ile; Akdeniz ülkeleri sivil havacılık otoriteleri ilk kez bir araya gelmiştir.

Katılımcılar: Cezayir, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Libya, Suriye ve Tunus Sivil Havacılık Genel Müdürleri

Söz konusu toplantı sonucunda üye ülkeler arasında havacılık alanında bölgesel işbirliğini kuvvetlendirmeyi amaçlayan 14 Haziran 2007 tarihli deklarasyon imzalamışlardır.

AKDENİZ ÜLKELERİNİN ÖNEMİ

Akdeniz Üye Ülkeleri 300 Milyon nüfusa sahiptir.

Üye ülkelerin Havacılık Mevzuatları birbirine yakındır.

Her yıl Akdeniz havzasına gelen turist sayısı 400 Milyon civarındadır.

Turizm, Ticari sebepler, havacılık bakım hizmetleri, eğitim faaliyetlerinin ekonomik değeri 100 Milyar USD ye ulaşmaktadır.

Sosyal ve kültürel açıdan yakın bağlarımız bulunmaktadır.

TRACECA ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Birinci Bölgesel Sivil Havacılık Genel Müdürleri Toplantısı 30-31 Mart 2007 tarihleri arasında ülkemiz ev sahipliğinde Antalya'da yapılmıştır.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Romanya, Tacikistan, ve Ukrayna temsilcilerinin yanı sıra ülkemizden de Genel Müdürlüğümüz temsilcileri ile TRACECA Ulusal Sekreterliği ve Dışişleri Bakanlığı Havacılık Dairesi Başkanlığı katılım sağlamıştır.

TRACECA Kapsamında 3 adet Sivil Havacılık projesi 2009 yılı itibariyle başlamış olup, projeler Genel Müdürlüğümüzce aktif katılım sağlanarak devam etmektedir.

TRACECA'NIN HAVACILIK ALANINDAKİ AMAÇLARI

TRACECA ülkelerinde adil ve açık havacılık pazarının sağlanması gelecek ilerlemeler arasında sayılmaktadır.

TRACECA ülkeleri gelecekte sivil havacılık sektöründe adil bir rekabetin olacağına, yatırımları teşvik etmek için uluslararası havacılık pazarının açılması gibi yeni ekonomik olanakların yaratılacağına dair potansiyel görmektedirler.

TRACECA ülkeleri arasında hava sahasının sektörlere ayrılması konusu ve farklı işlemsel metotların kullanımı ve bu sektördeki kurallar bütün üye ülkeler tarafından kabul edilmiştir.

TRACECA ortakları arasındaki hava trafiği işletmesi birleşimi havacılık sektörüne sayısız yarar getireceğinden dolayı gereklidir.

T-MAG ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- ✈ 15-16 Mayıs 2009 tarihlerinde Lübnan, Suriye, Ürdün ve Türkiye Sivil Havacılık Genel Müdürlerinin katılımı ile Antalya' da düzenlenen toplantı sonucunda katılımcı ülkeler arasında bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzalanmıştır.
- ✈ 27 Eylül 2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen ikinci toplantıda Irak üyeliğe kabul edilmiş ve anlaşma metnini imzalamıştır.
- ✈ İstanbul'da 27 Eylül 2009 tarihinde T-MAG ülkeleri Sivil Havacılık Genel Müdürleri toplantısında oluşturulan Emniyet, Güvenlik, Çevre ve Hava Trafik Yönetimi (ATM) isimli alt çalışma grupları toplantılarının ilki, 02-03 Kasım 2009 tarihlerinde gerçekleşmiştir.
- ✈ Türkiye Ortadoğu Havacılık Grubu (Turkish-Middle East Aviation Group T-MAG) alt çalışma gruplarının ikinci toplantısı 24-25 Ocak 2010 tarihinde Ürdün'ün Başkenti Amman'da düzenlenmiştir.

T-MAG'İN KURULUŞUNDAN SONRAKİ GELİŞMELER

- ✈ Türkiye'de, Suriye katılımcılarına 2 Teknik Ziyaret (Ağustos 2009 ve Şubat 2010) imkânı sağlanmıştır.
- ✈ Türkiye Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından sivil havacılık alanında çalışma yürüten Türkiye'deki üniversitelerin iletişim bilgileri sağlanmıştır.
- ✈ ICAO ile İşbirliği Mutabakatı (MoC) İmzalanması,
- ✈ ACAC (Arap Sivil Havacılık Komisyonu) ile koordineli bir şekilde çalışma yapılarak, bir işbirliği anlaşması imzalanması,
- ✈ ECAC ile İşbirliği Mutabakatı (MoC) İmzalanması planlanmaktadır.

T-MAG ÜLKELERİNİN ÖNEMİ

- ✈ T-MAG üye ülkelerinin toplam nüfusu yaklaşık 140 milyondur.
- ✈ Tarihi, kültürel, sosyal ve dini açıdan köklü bağlarımız bulunan Arap dünyası ile paylaştığımız ortak coğrafyaya kalıcı barış ve istikrarın gelmesi, bölgeye fayda sağlanması
- ✈ Hükümetimizin komşularımızla sıfır problemlili bir dış politika hedefi koyması ve Türkiye ile Suriye, Lübnan ve Ürdün arasındaki vize

uygulamasının karşılıklı olarak sona erdirilmiş olmasının bölgesel kalkınmamıza faydalı olacağı hususu bir gerçektir.

- ✈ Genelde dünyanın ve özelde Ortadoğu'nun son derece hassas bir süreçten geçtiği bir zamanda, Arap ülkeleriyle yakın diyalog ve işbirliği sağlanması büyük bir önem taşımaktadır.
- ✈ Vize uygulamasının kaldırılması ve ilişkilerin son hızla geliştirilmeye çalışılması, Türkiye turizminin ve işbirliği yapılabilecek olası alanların Arap Pazarındaki tanıtımının gözden geçirilmesi ile yeni yöntem ve stratejiler geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ (KEİ) ÜLKELERİ

Türkiye'nin öncülüğünde ilk toplantı 15-16 Şubat 2008 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

Katılımcılar: Arnavutluk, Azerbaycan, Romanya, Moldova, Bulgaristan, Ukrayna, Yunanistan sivil havacılık otoriteleri.

KEİ ÜLKELERİNİN ÖNEMİ

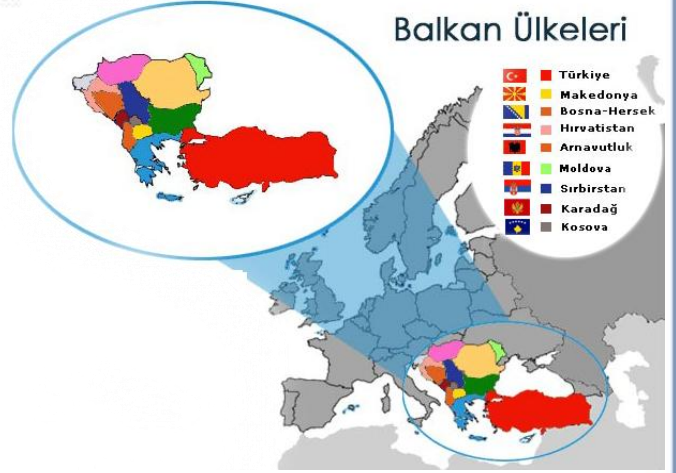
Üyesi ülkelerin potansiyellerinden, coğrafi yakınlıklarından, ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinden yararlanarak aralarındaki ikili ve çok taraflı ekonomik, teknolojik ve sosyal ilişkilerini çeşitlendirmeleri ve daha da geliştirmeleri, böylelikle Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesi olmasını sağlamaktır.

Bu amaca ulaşmak için seçilen araç ekonomik işbirliğidir.

BALKAN ÜLKELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Yapılan tüm ikili ve bölgesel işbirliği çalışmaları ile ülkemizin bölgesinde lider bir havacılık çekim merkezi olma hedefine ulaşmıştır.

Toplantı

- İlk Sivil Havacılık Genel Müdürleri Toplantısı
26-29 Ekim 2010 tarihlerinde
ANTALYA' da yapılmıştır.

Katılımcı Ülkeler

- Arnavutluk, Bosna
Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Makedonya,
Moldova, Sırbistan

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde, "Ortak bir geçmişten stratejik ortaklığa" hedefiyle Antalya'da düzenlenen Balkan Ülkeleri Sivil Havacılık toplantısı sonrasında Antalya deklarasyonu yayınlanmıştır.

Türkiye'nin ev sahipliğinde Arnavutluk, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Makedonya, Moldova ve Sırbistan'ın sivil havacılık otoritelerini buluşturan Balkan Ülkeleri Sivil Havacılık Zirvesi 27-28 Ekim 2010 tarihlerinde Antalya'da düzenlenmiştir.

"Ortak bir geçmişten stratejik ortaklığa" hedefiyle gerçekleştirilen zirve sonrasında Balkan Ülkeleri ile sivil havacılık alanında aşağıda belirtilen 9 ana başlıkta işbirliği yapılması konusunda anlaşma sağlanmıştır.

- ✈ Emniyet,
- ✈ Güvenlik,
- ✈ Her Ülkenin denetim ve teftiş kabiliyetleri,
- ✈ İnsan kaynakları ve mevzuat paylaşımı,
- ✈ Sertifikasyon ve belgelendirme,
- ✈ Teknik ve uçuş eğitim aktiviteleri,
- ✈ Hava aracı bakımı ile ilgili konular
- ✈ Seyrüsefer hizmetleri ve ATM (Hava Trafik Yönetimi) konuları,
- ✈ Havaalanı altyapıları, terminal ve yer hizmetleri konuları

Zirve sonunda yayınlanan deklarasyonda, hava ulaşımının küresel, bölgesel ve ulusal ekonomik gelişimde önemli bir role sahip olduğu, ayrıca Balkan Bölgesi'nin barış, istikrar ve sürekli gelişiminin Balkan Ülkeleri'nin temel vizyonu ile bu görüşün bölge insanının genel huzuruyla doğrudan bağlantılı olduğu belirtilmiştir.

Yolcularının güvenliğinin ancak uyumlu hale getirilmiş düzenli uçuş ve hava kontrol düzenlemeleri ve standart uygulamalar ile başarılacağı de Antalya Deklarasyonu'nda yer almıştır.

Türkiye'nin köklü tarihi ve kültürel bağları olan Balkan Ülkeleri ile yapılan işbirliği, sadece sivil havacılık faaliyetleri açısından değil ülke ekonomilerine sağlayacağı katkı açısından da büyük önem taşımaktadır.

Söz konusu işbirliği, Türk sivil havacılığında son yıllarda yaşanan gelişmeler çerçevesinde mevcut potansiyelin Balkan Ülkeleri ile paylaşılması ve havacılık sektörümüzün Balkan ülkelerine yapacağı yatırımlar için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Avrupa coğrafyasında yer alan ancak Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA) tarafından bakım ve eğitim konularında yetkisi olmayan Balkan Ülkeleri'nin söz konusu akreditasyona sahip olan Türkiye'den uçak bakım hizmeti ile çeşitli başlıklarda eğitim alması hedeflenmektedir. Ayrıca son dönemde Türk sivil havacılık sektörünün özellikle havaalanı ve yer hizmetleri konusunda Balkan Ülkelerinde yaptığı işbirliği ve yatırımların da bu zirve ile artarak devam edeceği düşünülmektedir.

Balkan Ülkeleri ile yapılan işbirliği; ekonomik alanda sağlanacak katkıların yanı sıra üyesi olunan Avrupa'daki havacılık örgütlerinde Türkiye'nin ve Balkan

Ülkelerinin isteklerini daha güçlü bir sesle ifade edebileceği bir ortaklık olması bakımından da büyük önem taşımaktadır.

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ TOPLANTILARI ÇERÇEVESİNDE TÜRK SİVİL HAVACILIĞININ BAŞARILARI

Bu çalışmalar başlığı altında 13 ülkede toplam 10 milyar Dolarlık yatırım yapılmıştır.

LİMAK LİDERLİĞİNDEKİ KONSORSİYUM TARAFINDAN

Kosova'da Priştine Havaalanı Yap-İşlet-Devret ihalesi;

ÇELEBİ HAVA SERVİSİ TARAFINDAN

- ✈ Hindistan'da Mumbai Uluslararası Havaalanı yer hizmetleri projesi,
- ✈ Yeni Delhi Uluslararası Havaalanı yer hizmetleri projesi,
- ✈ Yeni Delhi Havaalanı Kargo Hava Antrepo İşletmeciliği projesi,
- ✈ Macaristan Budapeşte Havaalanında yer hizmetleri,
- ✈ Belçika Charleroi-Brüksel Sud Uluslararası Havaalanında yer hizmetleri
- ✈ Polonya Varşova Havaalanında yer hizmetleri

TAV TARAFINDAN

- ✈ Yeni Tiflis Uluslararası Havaalanı Projesi,
- ✈ Yeni Batum Uluslararası Havaalanı Projesi,
- ✈ Mısır'da Kahire Uluslararası Terminali TB3 Projesi,
- ✈ Katar'da Yeni Doha Uluslararası Havaalanı Yolcu Terminali Projesi,
- ✈ Tunus'ta Yeni Enfidha Uluslararası Havaalanı Projesi,
- ✈ Tunus'ta Tripoli Uluslararası Havaalanı ve Terminal Binaları Projesi,
- ✈ Libya'da Sabha Uluslararası Havaalanı Projesi
- ✈ Makedonya'da Skopje, Ohrid ve Shtip Havaalanları Projesi.
- ✈ Letonya hava yolu şirketi Air Baltic ile Riga Uluslararası Havalimanı'nın yeni terminal binası yapımı ve işletmesi için iyi niyet sözleşmesi gerçekleştirilmiştir.

GLOBAL KRİZ VE SİVİL HAVACILIK ETKİLEŞİMİ

IATA ve diğer uluslararası verilere göre dünyada yaşanan küresel ekonomik kriz sebebiyle 100'e yakın havacılık şirketi batmışken, yolcu sayıları ortalama %10, yük miktarları %20 azalmışken, havacılık sahasındaki istihdamda ortalama %20, uçuş sayı ve noktalarında %15 azalma ve dünya sivil havacılığında 11 Milyar Dolar civarında daralma olmuşken ülkemizde bırakın azalmayı daralma dahi olmamış, aksine birçok sahada gelişme olmuştur.

Bu hususlar dikkatlice gözden geçirilirse, Dünya Sivil Havacılığı en karanlık, en zor dönemlerini yaşarken, Türk Sivil Havacılığı gelişme, büyüme ve sistemlerin oturmasında büyük aşama kaydetmiştir.

Global mali kriz dünya havacılığını vurdu, Türk Sahasında durdu. Dünya havacılığı bulutların altında kalırken, Türk Sivil Havacılığı bulutların üstünde güneş, ay ve yıldızları görmeye devam etmiştir.

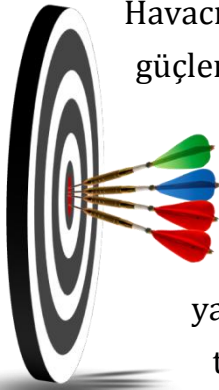

AMAÇ VE HEDEFLER

II- AMAÇ VE HEDEFLER

A - İdarenin Amaç ve Hedefleri

✈ Ülkemizdeki Sivil Havacılık Sektörünün gelişimi de dikkate alınarak; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün idari ve mali yapısının daha da güçlendirilmesi ile birlikte özerk bir yapıya kavuşturulması,

✈ Son yıllarda büyük artış gösteren ülkemizdeki hava yolu yolcu trafiğindeki büyümenin %20 artırılmasının sağlanması,

✈ Sivil trafiğe açık mevcut hava alanlarının fiziki alt yapılarının güçlendirilerek halen 39 olan uluslararası hava taşımacılığına açık hava alanı sayısının 45'e çıkarılması,

✈ Karadeniz Ekonomik İşbirliği kapsamında sivil havacılık faaliyetlerinin yer alması ile D8 ülkeleri arasındaki sivil havacılık faaliyetlerindeki işbirliğinde somut adımlar atılması ve geliştirilerek, devam etmesinin sağlanması ile bölgesinde lider konuma gelmesi,

✈ Hava Sahamızın daha etkin kullanılması amacıyla yeni düzenlemelerin yapılması, ilave yolların açılması, terminal sahalarının düzenlenmesi ile ülkemiz hava sahasının transit geçişler için tercih edilmesinin sağlanması,

✈ Ülkemizin hava kargo taşımacılığında lojistik bir üs olabilmesi için yolcu ve kargo trafiği bakımından doyum noktasına ulaşan Atatürk Hava Limanı hariç, başta Çorlu ve Bursa-Yenişehir olmak üzere sivil trafiğe açık havaalanlarının trafik hakları bakımından serbest ilan edilerek ve hava kargo taşımacılığının serbestleştirilerek geliştirilmesi,

✈ Bölgesel hava taşımacılığı projesi kapsamında orta ve küçük gövdeli uçaklar ile çapraz uçuşların yaygınlaştırılarak tüm ülkeye yayılan bir havacılık politikasının oluşturulması,

✈ Hava araçlarının bakımları konusunda ülkemizin küresel bir güç haline dönüştürülerek mevcut 70 Milyar\$'lık pazardan daha fazla pay alınmasının sağlanması,

✈ Ülkemizdeki mevcut 13 uçuş okulunun sayı ve standartlarının yükseltilerek bölgemizde uçuş eğitim üssü olunması ve bu pazardan daha fazla pay alınmasının sağlanması ve seçilecek bir hava alanının tüm donanımlarının sağlanarak “Eğitsel Havaalanı Projesi”nin hayata geçirilerek bu hava alanının tüm uçuş ve diğer tüm havacılık faaliyetleri ile ilgili akademik bir üs haline dönüştürülmesi,

✈ Dünyadaki hava taşımacılığı pazarından daha çok pay alabilmek için 88 ülke ile olan mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarının gözden geçirilerek daha liberal hale getirilmesi (Çoklu tayin, frekans artırımı, uçulan meydan sayısının artırılması vb.) ve mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarının sayılarının artırılması,

✈ Havacılık Güvenliğinin en üst seviyede temini açısından gerekli altyapı ve yasal düzenlemelerin tamamlanması,

✈ Avrupa Birliği’ne üye ülkeler ve EUROCONTROL tarafından yürütülmekte olan Tek Avrupa Hava Sahası (SES) ve Tek Avrupa Hava Sahası Hava Trafik Yönetimi Araştırması (SESAR) projeleri takip edilerek ülkemizdeki havacılık endüstrisinin bu projelere dahil edilmesi,

✈ E-Devlet projesi kapsamında, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün otomasyon alt yapı çalışmalarının sonuçlandırılarak, mevcut iş yükünün azaltılması ve tüm sektörün kontrol altında tutulması,

✈ Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlamak amacıyla uluslararası ve milli mevzuat da dikkate alınarak mevzuat geliştirme çalışmalarının hızlandırılması,

✈ Ülkemiz genelinde sağlık, deprem, yangın vb. acil durumlar ve özel faaliyetler için

operasyonel hareket alanının artırılmasını teminen yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde uluslararası standartlarda heliportların yapılmasının sağlanarak bu uygulamanın tüm ülke geneline yaygınlaştırılması,

✈ Havacılık sektörüne yerinde hizmet sunabilmek için İstanbul ve Antalya Hava Limanı’na faaliyette bulunan mevcut temsilciliklerin güçlendirilmesi ve buralara

ilave olarak havacılık faaliyetlerinin yoğun olduğu diğer hava alanlarına yeni temsilcilikler açılması,

✈ Temel görevlerimizden olan düzenleme ve denetim faaliyetlerinin arttırılarak devam edilmesi hedeflenmektedir.

B - Temel Politika ve Öncelikler

Ülkemizde ilk havacılık çalışmaları, 1912 yılında, bugünkü Atatürk Hava Limanının hemen yakınındaki Sefaköy'de, tesis olarak iki hangar ve küçük bir meydanda başlamıştır. Atatürk'ün, ülkenin geleceğine de yol gösteren "İSTİKBAL GÖKLERDEDİR" sözü doğrultusunda 1925 yılında (daha sonraki yıllarda Türk Hava Kurumu adını almıştır) Türk Tayyare Cemiyeti'nin kurulması ile Türk Sivil Havacılığının kurumsal temelleri atılmıştır.

İlk Sivil Hava Taşımacılığı ise 1933 yılında 5 uçaklık küçük bir filo ile "Türk Hava Postaları" adı ile başlatılmıştır. Cumhuriyetimizin 10. yılında, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan "Havayolları Devlet İşletme İdaresi", Türkiye'de sivil hava yolları kurmak ve taşıma yapmak üzere görevlendirilmiştir. Dünya Sivil Havacılığının hızlı bir gelişme göstermesi, teknolojinin büyük önem taşıması karşısında, ulusal çıkarlarımızın korunması ile uluslararası ilişkilerimizin düzenli bir şekilde yürütülmesi ve denetlenmesi için 1954 yılında Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan "Sivil Havacılık Dairesi Başkanlığı", 1987 yılında "Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü" olarak günün koşullarına göre yeniden teşkilatlandırılmıştır. 18 Kasım 2005 tarihine kadar Ulaştırma Bakanlığının Ana Hizmet Birimi olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, bu tarihte yürürlüğe giren 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile finansal açıdan özerk hale gelmiş ve şu anki yönetim yapısına ulaşmıştır.

İleri teknoloji gerektiren ve sınır tanımaz özelliğe sahip havacılık endüstrisinde ülkemiz, uluslararası havacılık gelişmelerini yakinen takip etmek ve çağın gerekliliğini yerine getirmek için çeşitli uluslararası teşkilatlara üye olmuştur. Uluslararası Sivil Havacılığın temelini oluşturan "Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması-Şikago Sözleşmesi"ne ülkemiz 1945 yılında taraf olmuş ve Uluslararası

Sivil Havacılık Teşkilatı-ICAO kurucu üyeleri arasında yer almıştır. Bunun dışında hali hazırda uluslararası sivil havacılık kural ve gerekliliklerini belirleyen Avrupa Sivil Havacılık Konferansı-ECAC'a ve ECAC bünyesinde yer alan EUROCONTROL ve Havacılık Otoriteleri Birliği-JAA'e üyeliklerimiz mevcuttur. Havacılık faaliyetleri ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak ve 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve bu kapsamda yayımlanmış olan Yönetmelik ve Havacılık Talimatları çerçevesinde havacılık yürütülmektedir.

Bu genel tablo içerisinde, Genel Müdürlüğün temel politika ve önceliği;

- ✈ Kurumsallaşmanın sağlanması,
- ✈ Türk Sivil Havacılık mevzuatı ile uluslararası sivil havacılık mevzuatı düzenlemeleri çerçevesinde, Türk Sivil Havacılığının sürdürülebilir gelişimini teminen her türlü tedbir ve politikanın üretilmesi, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi,
- ✈ Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan çerçevesinde sunulacak hizmetlerin planlanması; etkin, ucuz, güvenilir ve sosyal dengeyi gözeten uygulamalar ile sağlanacak plan ve projelerin hayata geçirilmesi,
- ✈ Uçuş Emniyeti ve Havacılık Güvenliğinin tüm yurt sathında sağlanması olarak sıralanabilir.

III-FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A- MALİ BİLGİLER

SHGM 2009-2010 MALİ YILLARI BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	2009 KBÖ	2010 KBÖ
01	PERSONEL GİDERLERİ	3.617.000	4.425.000
02	SOS. GÜV. KUR. DEVLET PRİMİ GİD.	337.000	625.000
03	MAL VE HİZMET ALIMLARI	6.381.000	5.932.000
05	CARİ TRANSFERLER	1.027.000	1.028.000
06	SERMAYE GİDERLERİ	644.000	4.000.000
TOPLAM		12.006.000	16.010.000

2010 MALİ YILI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2010 Mali Yılı Bütçesinin Ekonomik Kodlarına Göre Ödenek Dağılımı

2010 yılı içinde Genel Müdürlüğümüzün 2010 yılına ait bütçesini oluşturan harcama kalemlerinin 1. Düzeyde ekonomik kodlarına göre ödenek tutarlarının dağılımları tablosu ile dağılım tutarları grafiği aşağıda yer almaktadır.

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ
1	Personel Giderleri	4.425.000
2	Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	625.000
3	Mal ve Hizmet Alımları	5.932.000
5	Cari Transferler	1.028.000
6	Sermaye Giderleri	4.000.000
TOPLAM		16.010.000

BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİNİN GİDER TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI

2010 yılında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün bütçesine bakıldığında, toplam **16.010.000.-TL** olan bütçenin,

%28'ine karşılık gelen 4.425.000.-TL Personel Giderlerine,

%4'üne karşılık gelen 625.000.-TL Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerine,

%37'sine karşılık gelen 5.932.000.-TL Mal ve Hizmet Alımlarına,

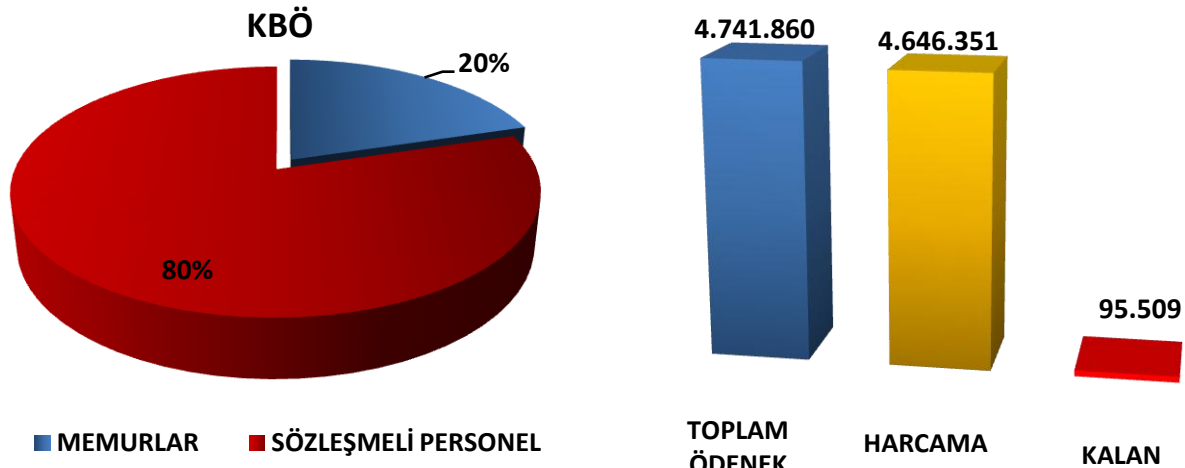
%6'sına karşılık gelen 1.028.000.-TL Cari Transferlere ve

%25'ine karşılık gelen 4.000.000.-TL Sermaye Giderlerine ayrılmıştır.

Başlangıç ödeneklerinin gider türleri itibariyle yılsonu gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmektedir.

PERSONEL GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	GERÇEKLEŞME YÜZDESİ
1	PERSONEL GİDERLERİ	4.425.000	316.860	0	4.741.860	4.646.351	95.509	% 98,0
1	1 MEMURLAR	908.000	55.730	0	963.730	875.479	88.251	% 90,8
1	2 SÖZLEŞMELİ PERSONEL	3.517.000	261.130	0	3.778.130	3.770.882	7.258	% 99,8

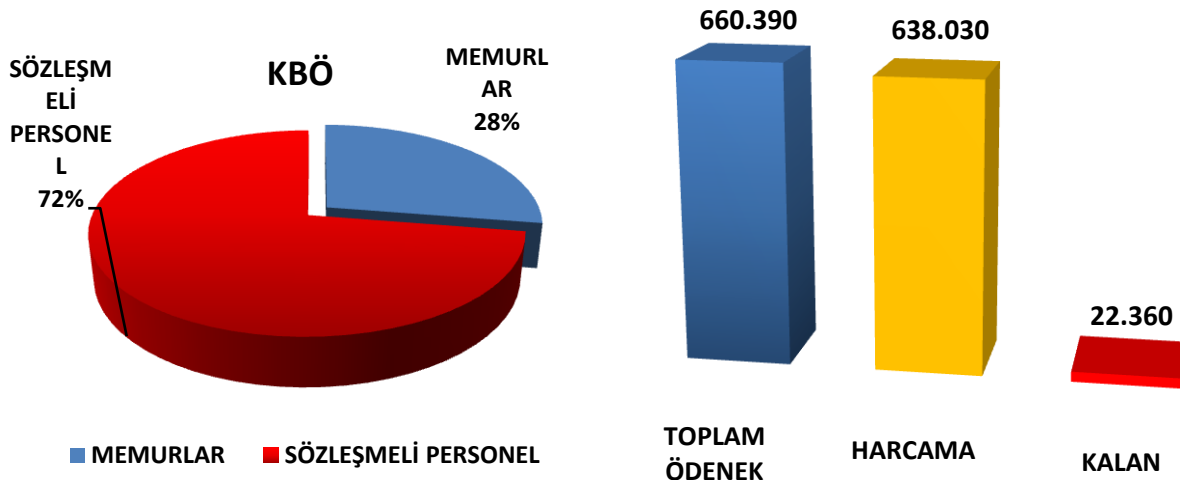

Bütçe Kanunu ile 2010 Mali yılında Personel Giderleri kalemine konulan toplam ödenek 4.425.000.-TL dir. Konulan Başlangıç Ödeneğinin %80'i sözleşmeli personel, %20'si de memur personelin giderleri için ayrılmıştır. Yıl içinde yaşanan personel hareketliği nedeniyle başlangıç ödeneği yetersiz kalmış, bu nedenle 316.000.-TL ödenek eklenerek 4.471.860.-TL'lik toplam ödeneye ulaşılmıştır. Bu ödeneğin %98'ine karşılık gelen 4.646.351.-TL lik bölümü yıl içinde harcanmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	GERÇEKLEŞME YÜZDESİ
1	SOS. GÜV. KUR. DEVLET P. GİD	625.000	35.390	0	660.390	638.030	22.360	% 96,61
	1 MEMURLAR	172.000	8.680	0	180.680	165.744	14.936	% 91,73
	2 SÖZLEŞMELİ PERSONEL	453.000	26.710	0	479.710	472.286	7.424	% 98,45

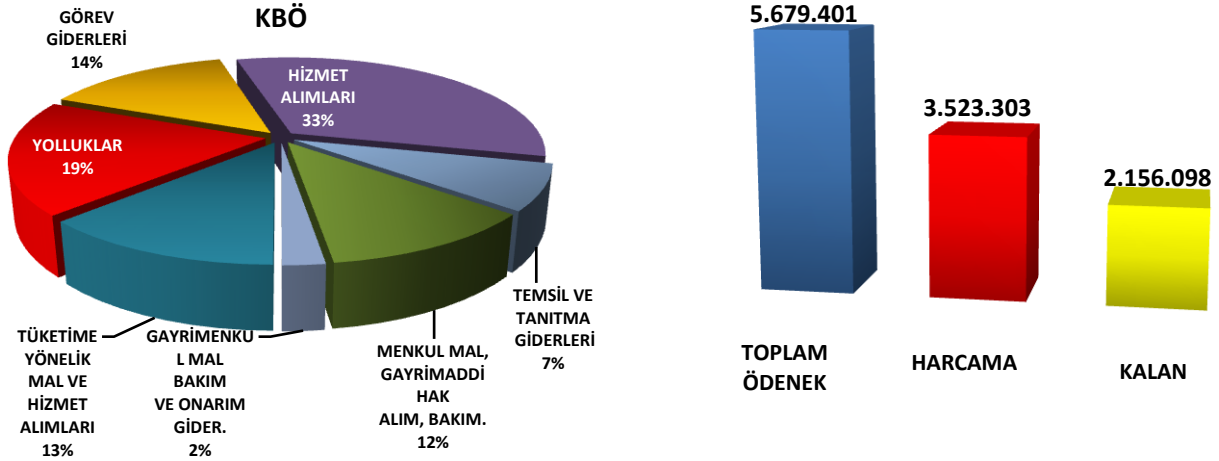
2010 yılında Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için ayrılan ödeneğin %73'ü Sözleşmeli Personel, %27'si memur personel için öngörülmüştür. 2010 Yılında Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri harcama kalemine konulan 625.000.-TL ödenek miktarının, alımı yapılan personelin öngörülen personel artışından fazla olması nedeniyle yıl içinde 35.390,-TL ödenek eklenmiş ve toplam ödeneğin %96,61'ine karşılık gelen 638.029,24.-TL harcanmış, %3,39'una karşılık gelen 22.360,76.-TL harcanmamıştır.

MAL VE HİZMET ALIMLARI

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
3	MAL VE HİZMET ALIMLARI	5.932.000	186.521	439.120	5.679.401	3.563.772	2.115.629	63,00%
2	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE HİZMET AL.	749.500	14.500	0	764.000	604.207	159.793	79,08%
3	YOLLUKLAR	1.118.000	112.100	19.100	1.211.000	931.708	279.292	76,94%
4	GÖREV GİDERLERİ	855.000	0	0	855.000	1.297	853.703	0,15%
5	HİZMET ALIMLARI	1.952.000	5.300	345.135	1.612.165	1.150.523	461.642	71,37%
6	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	443.000	0	0	443.000	308.894	134.106	69,73%
7	MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM.	684.500	47.500	74.885	657.115	430.267	226.848	66,00%
8	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDER.	130.000	0	0	130.000	129.937	63	99,95%
9	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	0	7.121	0	7.121	6.940	181	97,46%

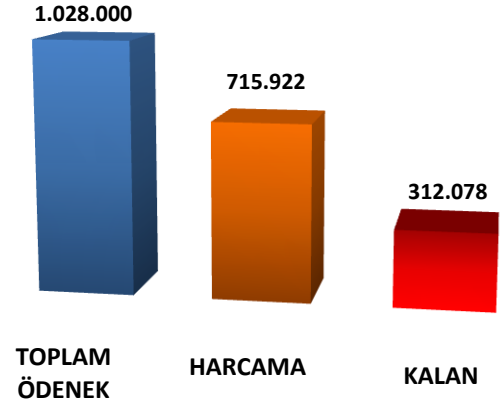
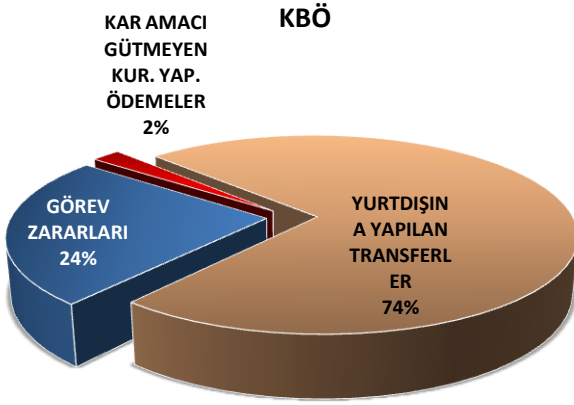

2010 Mali Yılında Genel Müdürlüğümüzün Mal ve Hizmet Alımları kalemine konulan toplam ödenek 5.932.000.-TL dir. Yıl içinde gerçekleşen ödenek hareketliliği sonucu toplam 5.679.401.-TL'lik ödeneğe ulaşılmıştır. 2010 yılında Mal ve Hizmet Alımlarına ilişkin harcama kalemlerinde toplam %3'lük bir oranla 3.563.772.-TL harcama gerçekleşmiştir.

CARİ TRANSFERLER

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENE N	DÜŞÜLE N	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	GERÇEKLEŞME YÜZDESİ	
5	CARİ TRANSFERLER	1.028.000	0	0	1.028.000	715.922	312.078	69,64%	
	1	GÖREV ZARARLARI	250.000	0	0	250.000	145.538	104.462	58,22%
	3	KAR AMACI GÜTMEYEN KUR. YAP. ÖDEMELER	22.000	0	0	22.000	21.033	967	95,60%
	6	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	756.000	0	0	756.000	549.352	206.648	72,67%

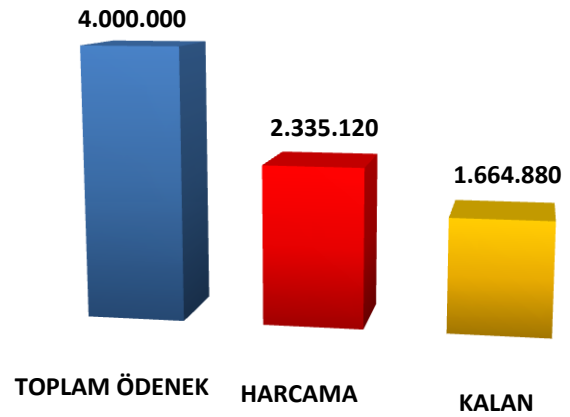
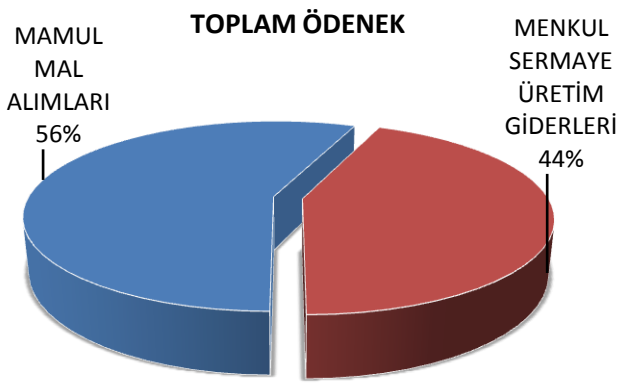

2010 Yılında Cari Transferler harcama kalemine 1.028.000.-TL başlangıç ödeneği konulmuştur.

Yılsonuna kadar başlangıç ödeneğinin %69,64 'üne karşılık gelen toplam 715.922.-TL harcama gerçekleşmiştir.

SERMAYE GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
6	SERMAYE GİDERLERİ	4.000.000	2.250.000	2.250.000	4.000.000	2.335.120	1.664.880	59,00%
	1 MAMUL MAL ALIMLARI	0	2.250.000	0	2.250.000	1.215.774	1.034.226	54,00%
	3 MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	4.000.000	0	2.250.000	1.750.000	1.119.346	630.654	64,00%

Genel Müdürlüğümüz yatırımcı bir kuruluş olmamasına rağmen 2010 yılı için; 3.000.000.-TL'lik "**Bilgi Yönetim Sistemi Uygulama Yazılımı**" projesi ve 1.000.000.-TL'lik "**Tarayıcıların Sertifikasyonu**" projesi geliştirmiş ve 2010 yılı bütçesi ödenek cetvelinde yer verilmiştir.

YATIRIM PROJESİ	2010 YILI SONU İTİBARIYLA	
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	HARCAMA
BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ UYGULAMA YAZILIMI	3.000.000	1.577.147
TARAYICILARIN SERTİFİKASYONU	1.000.000	757.973
TOPLAM	4.000.000	2.335.120

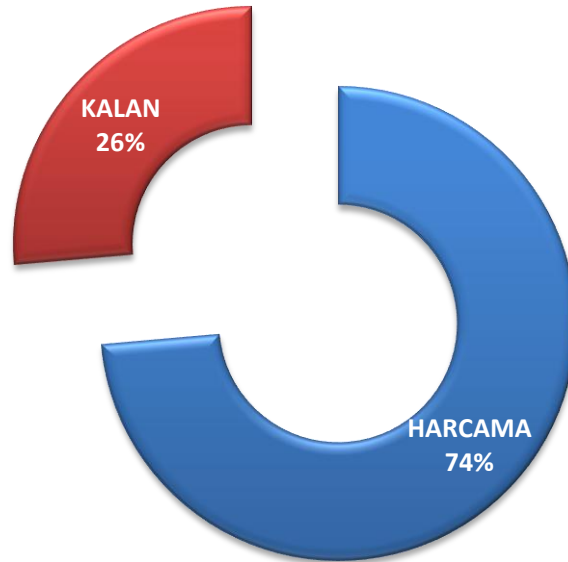

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2010 yılı yatırım projeleri için ayrılan toplam **4.000.000.-TL** ödeneğin, **2.335.120.-TL** 'lik kısmı kullanılarak projeler tamamlanmıştır.

GENEL TOPLAM

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN
1	PERSONEL GİDERLERİ	4.741.860	4.646.351	95.509
2	SOS. GÜV. KUR. DEVLET PRİMİ GİD.	660.390	638.029	22.361
3	MAL VE HİZMET ALIMLARI	5.679.401	3.563.372	2.115.629
5	CARİ TRANSFERLER	1.028.000	715.922	312.078
6	SERMAYE GİDERLERİ	4.000.000	2.335.120	1.664.880
TOPLAM		16.109.651	11.899.194	4.210.457

2010 YILI GENEL GERÇEKLEŞME DURUMU

SHGM 2010-2011 MALİ YILLARI BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Kasım 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5431 sayılı kuruluş kanunu uyarınca kural koyucu, denetleyici ve gerektiğinde yaptırım uygulayıcı bir yapıya kavuşturulmuş olup, yatırımcı bir kuruluş olmadığından 2010 Mali Yılı için 4.000.000 TL'lik yatırım tutarı Otomasyon ve Bilgisayar Alımı Projesi ve Tarayıcı Personelin Sertifikasyonu Yazılım ve Donanım Projesi için ayrılmış ve kaynağın yıl içerisinde %60'ı kullanılarak, projelerin tamamının yani % 100'ünün gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

2011 Mali Yılında ise, "Bilgisayar Yazılımı Alımı Projesi" ve "SHGM Eğitim Merkezi AB Komisyonu Dosyası Hazırlanması İşi" projeleri olmak üzere iki adet projemiz yer almaktadır.

2011 YILI YATIRIM PROJELERİ	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ
BİLGİSAYAR YAZILIMI ALIMI PROJESİ	400.000.-TL
SHGM EĞİTİM MERKEZİ AB KOMİSYONU DOSYASI HAZIRLANMASI İŞİ	200.000.-TL
TOPLAM	600.000.-TL

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2010 YILI YATIRIM PROGRAMLARI

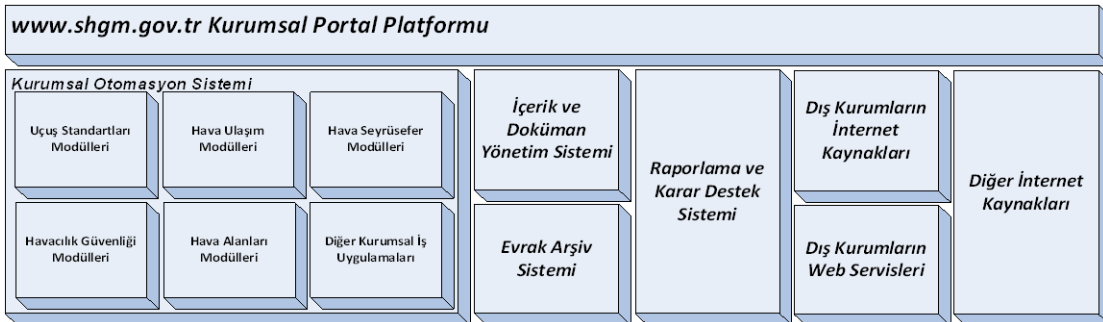
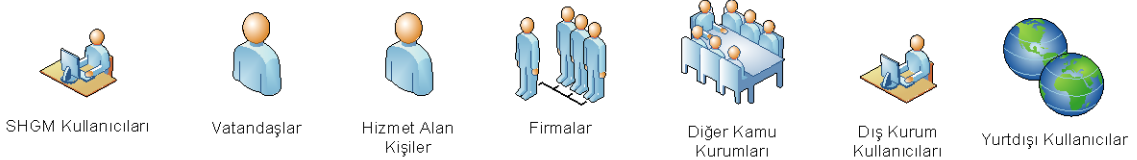
A. SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ OTOMASYON PROJESİ:

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün Otomasyona geçirilmesi için 2010 ve 2011 yıllarında tamamlanmak üzere geliştirilen projenin birinci bölümü Devlet Planlama Teşkilatı tarafından kabul edilerek 2010 yılı Yatırım Programları arasına 2010E030150 Proje Numarası ve SHGM BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ UYGULAMA YAZILIMI PROJESİ adı ile alınmış ve toplam 3.000.000,00.-TL ödenek öngörülerek Maliye Bakanlığı tarafından da onaylanmıştır.

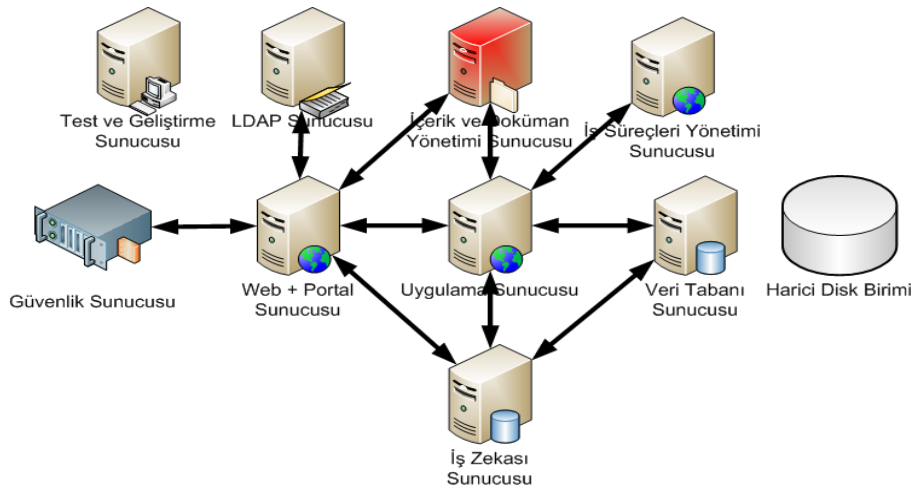
Söz konusu proje ile

- Kurumdaki tüm iş süreçlerini kurumsal otomasyon sistemi içinde elektronik ortama taşımak,
- İzin, tescil, onay, ruhsat, denetleme gibi tüm işlemlerin inceleme ve karar sürecini kısaltmak,
- Kurum içinde evrak akışını her aşamada izlenebilir ve yönetilebilir hale getirmek,
- Kurumun veri işleme, sorgulama, analiz ve istatistik alt yapısını oluşturmak,
- Kurum faaliyet ve hizmetlerini e-Dönüşüm Türkiye hedeflerine uyumlu hale getirmek

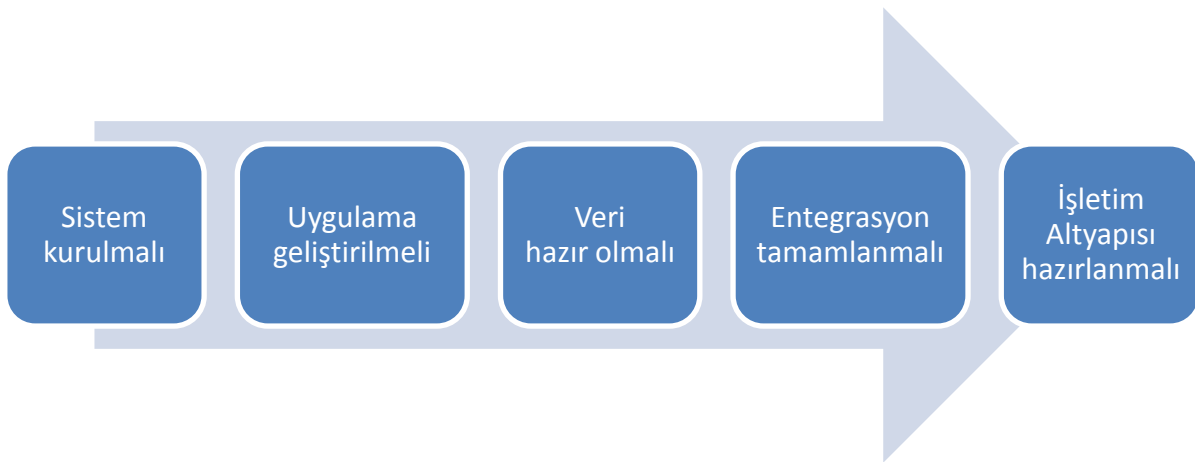
hedeflenmiştir.

Yukarıda sıralanan hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla 2010 yılı içerisinde “SHGM BİLGİ YÖNETİMİ UYGULAMA YAZILIMI” ihalesi yapılmış olup, ihaleyi kazanan firma ihale kapsamında işin analiz, tasarım ve yazılım (kodlama) bölümünü tamamlamış bulunmaktadır. Bununla birlikte söz konusu yazılım uygulamasının üzerinde koşacağı donanımların da temin edilmesi amacıyla yıl içinde “SHGM BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ İÇİN DONANIMSAL ÜRÜN ALIMI” ihalesi yapılarak gerekli donanımların alımı ve kurulumu ile eğitimleri tamamlanmıştır.

Yukarıda diyagramı sunulan projenin;

İlk iki aşaması tamamlanmış olup, veri girişi ile entegrasyon ve işletim altyapısına ilişkin çalışmaların 2011 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

B.TARAYICILARIN SERTİFİKASYONU PROJESİ:

Havacılık sektöründe çalışan “Tarayıcı” personelin eğitim ile sınavlarının yapılabilmesi ve sertifikaya edilebilmelerini sağlamak amacıyla geliştirilen proje Genel Müdürlüğümüzün 2010 yılı yatırım programları arasında Devlet Planlama

Teşkilatının 2010E030160 Proje Numarası ve “TARAYICILARIN SERTİFİKASYONU PROJESİ” adı ile onay vererek ve Maliye Bakanlığı’nın 1.000.000,00.-TL ödenek öngördüğü bir proje olarak yer almıştır.

Söz konusu proje kapsamında, “TARAYICI PERSONELİN SERTİFİKASYONU İÇİN YAZILIM VE DONANIM ALIMI” ihalesi yıl

içinde gerçekleştirilmiş olup, gerekli yazılım ve donanımlar temin edilmiştir.

Projenin tamamlanması ile birlikte İstanbul Atatürk Havaalanı, Antalya Havaalanı ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü binasında olmak üzere toplam 3 (üç) ayrı yerde “SINAV MERKEZLERİ” kurulmuş olup, Tarayıcı personelin sınavlarının etkin ve uluslararası kurallara uygun bir biçimde yapılabilmesi için proje kapsamında Genel Müdürlüğümüze özel bir yazılım hazırlanmıştır.

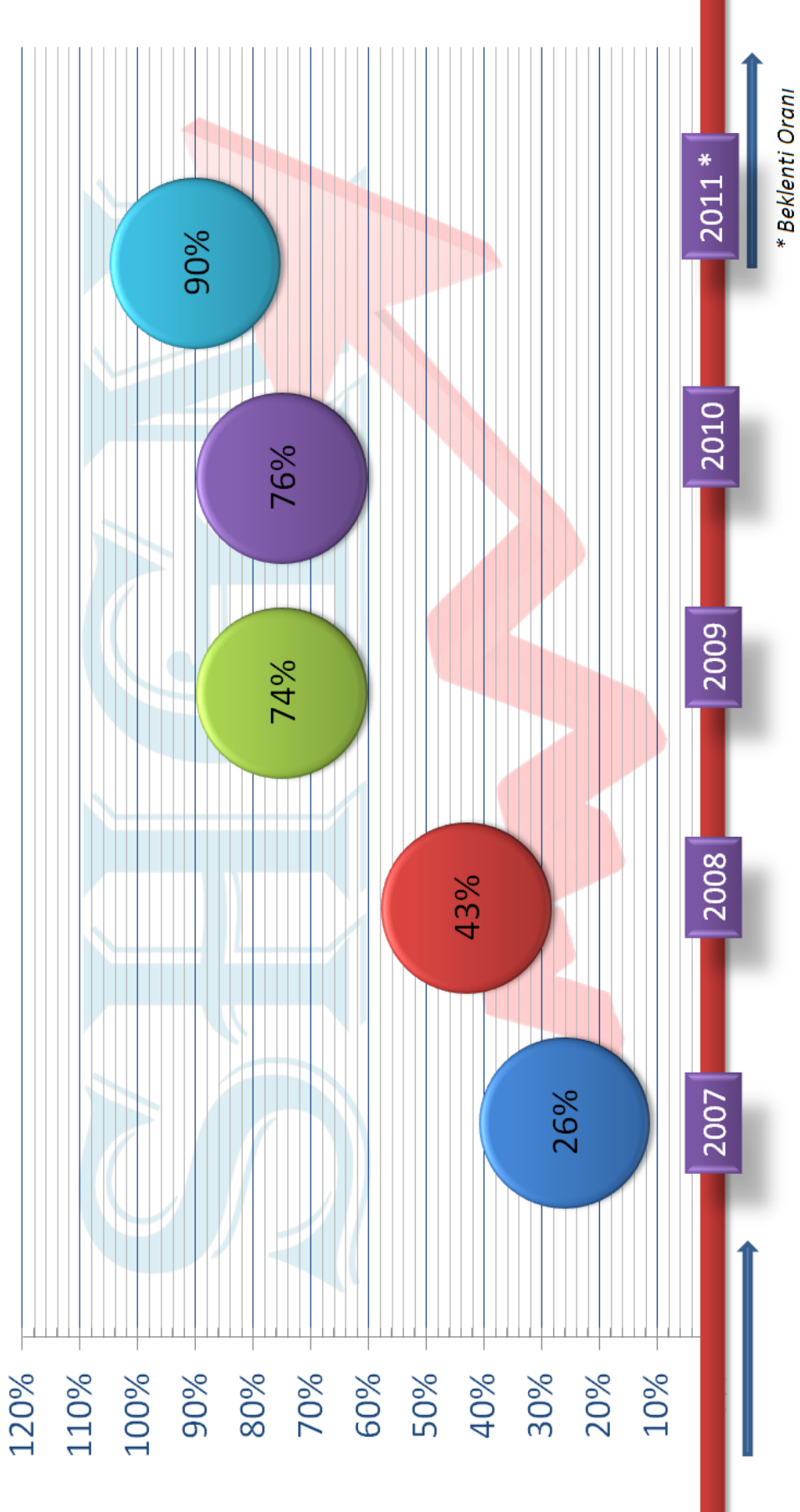

2010 VE 2011 YILLARI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	2010 KBÖ	2011 KBÖ
1	PERSONEL GİDERLERİ	4.425.000	5.379.000
2	SOS. GÜV. KUR.DEVLET PRİMİ GİD.	625.000	724.000
3	MAL VE HİZMET ALIMLARI	5.932.000	5.976.000
5	CARİ TRANSFERLER	1.028.000	1.029.000
6	SERMAYE GİDERLERİ	4.000.000	600.000
TOPLAM		16.010.000	13.708.000

YILLARA GÖRE BÜTÇE GERÇEKLEŞME YÜZDELERİ

B - PERFORMANS BİLGİLERİ

2008-2012 yıllarını kapsayan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Stratejik Planı, 26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde hazırlanarak yayınlanmış ve Stratejik Plana uygun olarak hazırlanan 2010 Mali Yılı Performans Esaslı Bütçe yayımlanmıştır.

FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

2010 Yılı Mevzuat Çalışmaları

- ✈ Hava Araçlarının Havai Fişeklerin Zararlı Etkilerinden Korunmasına İlişkin Talimat
- ✈ Slot Uygulama Prensipleri Talimatı
- ✈ Operasyon Direktifleri Talimatı
- ✈ Eğitim Talimatı (SHT-EĞİTİM)
- ✈ Havaalanları Yer Hizmetleri yönetmeliği (SHY 22)
- ✈ Havaalanları Yer Hizmet Türleri Ve Detayları Talimatı (SHY-150.10A)
- ✈ Çift Motorlu Uçaklarla Uzatılmış Menzil Operasyonu Onayına İlişkin Talimat
- ✈ Planör Pilotluğu Lisanslandırma Esasları Talimatı
- ✈ Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim ve Sertifikasyon Talimatı
- ✈ Uçak Tip İntibak Eğitimi Organizasyonu (TRTO) Talimatı
- ✈ Sadece Simülatörle Tip İntibak Eğitimi Esasları Talimatı
- ✈ Uçuş Eğitim Organizasyonları Kurs Açma ve Yetkilendirme Esasları Talimatı
- ✈ Uçuş ve Tip Eğitim Organizasyonları Denetim Usul ve Esasları İle Denetçi Eğitimi ve Standardizasyonu Talimatı
- ✈ SHT 17.3 sayılı Havacılık İşletmeleri Güvenlik Yönetimi ve Organizasyon Talimatı
- ✈ SHT 17.4 sayılı Hava Kargo İç Hat Geçiş Talimatı

PROJELERİMİZ

Sivil havacılığın dünya standartlarında gelişmesini temine yönelik olarak Genel Müdürlüğümüzün aşağıdaki projeleri devreye sokmuştur.

Her İlçeye ve Her Gökdelene Bir Heliport Projesi

Bu projelerle sağlık, yangın, deprem gibi durumlara acil müdahale imkânı sağlanmıştır. “Her İlçeye Bir Heliport” Projesi kapsamında 2010 yılı sonu itibariyle yapılan başvurular neticesinde Türkiye genelinde SHGM tarafından işletim izni verilen heliport sayısı 31’e çıkmış, “Her Gökdelene Bir Heliport” Projesi kapsamında ise Genel Müdürlüğümüze 16 gökdelen için yükseltilmiş heliport başvurusu yapılmıştır.

Yer Hizmetleri Gelişimi Projesi

Ülkemizde yer hizmetleri konusunda faaliyet gösteren A, B ve C grubu ruhsatlı işletmelerin sahip olduğu ruhsat sayısı 718’e yükselmiştir.

Hizmetlerin tüm havaalanlarında yapılması ve uluslararası uygulamalara

paralel olarak yürütülmesi için yoğun bir çalışma yapılmış ve Havaalanları Yer Hizmet Türleri ve Detayları Talimatı” (SHY-150.10A)’ da değiştirilmiştir.

Yeşil Havaalanı Projesi

Havaalanlarında faaliyet gösteren kuruluşların çevreye ve insan sağlığına verdikleri veya verebilecekleri zararların sistematik bir şekilde azaltılarak ortadan kaldırılabilmesi amaçlanmıştır.

Bu proje kapsamında bugüne kadar toplam 10 kuruluş projenin tüm gerekliliklerini yerine getirerek “YEŞİL KURULUŞ (GREEN COMPANY)” unvanı almaya hak kazanmıştır.

Ekonomik Havaalanı Projesi

Ülkemizde hava taşımacılığının geliştirilmesi amacıyla havayollarına düşük maliyetli havaalanı sağlayan Ekonomik Havaalanı Projesi hayata geçirilmiştir. Proje ile, Isparta Süleyman Demirel, Nevşehir Kapadokya ve Bursa Yenişehir Havaalanlarında iç ve dış hat yolcu servis hizmet bedelleri ile konma, konaklama ve aydınlatma bedellerinde sıfır ücret olarak uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra Siirt, Tokat, Uşak, Çanakkale ve Sinop Havaalanlarına AIP’de yayımlanan fiziksel özelliklerine uygun olarak sefer planlanmasını teminen anılan havaalanlarına sefer düzenleyecek uçaklara, İç Hat Konma ve Konaklama Tarifesi, Yer Hizmetleri Tarifesi ve Yolcu Servis Hizmeti Tarifesi uygulanmamaktadır. DHMİ Genel Müdürlüğü Ücret Tarifesinde yapılan değişiklikler ile diğer havaalanları için de çeşitli havaalanı hizmet bedellerinde %10 ile %80 oranları arasında indirimler yapılmıştır.

Ayrıca, Sabiha Gökçen Havaalanı Ekonomik Havaalanları kapsamına alınmış olup iç ve dış hat konma, konaklama ve aydınlatma hizmet bedellerinde indirim yapılmıştır.

“Engelsiz” Havaalanı Projesi

İnsan hayatına verilen önem ve her vatandaşın özgürce seyahat edebilmesini sağlayan “Engelsiz” Havaalanı Projesi SHGM tarafından başlatılan ve birçok Avrupa

ülkesi tarafından takdirle karşılanan önemli projelerden biridir.

Havaalanlarında engelli yolculara direkt olarak hizmet veren kuruluşların (Havaalanı işletmecisi, terminal işletmecisi, havayolu şirketi ve yer

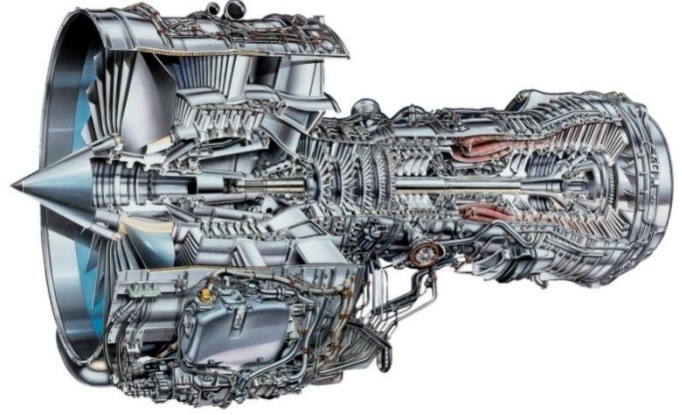
hizmetleri kuruluşu) bu konuda gerekli tedbirleri almaları, bu yolcuların mağdur edilmemesi ve verilen hizmetlere ilişkin olarak yolculara gerekli tüm kolaylığın sağlanarak, bu yolcuların diğer yolcularla eşit şartlarda seyahat edebilmesine yönelik imkanların, herhangi bir ek ücret talebinde bulunulmaksızın yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'nin Uçak Bakım ve Eğitim Merkezi Olma Projesi

Ülkemizin bulunduğu coğrafyada, gelecek 10 yıl içinde oluşması beklenen 1500 uçaklık dev bir filo bakım merkezleri ile ev sahipliği yapması hedeflenmektedir.

“Open SKY” Havaalanları Projesi

Türkiye ile ikili hava anlaşması bulunan ülkelerin havayollarının Samsun Çarşamba, Nevşehir – Kapadokya ve Gaziantep Havaalanlarına kısıtlama olmaksızın uçuş gerçekleştirmesi konusunda düzenleme yapılmıştır. Bugünden itibaren bu havaalanlarında herhangi bir kısıtlama olmaksızın uçuşlar gerçekleştirilecektir.

Bu proje ile;

- ✈ Havayollarına yeni fırsatlar sunulması,
- ✈ Havaalanlarının tam kapasite ile çalışması,
- ✈ Turistik değerlerimizin yoğun olduğu bölgelerin gelişmesi,
- ✈ Bölgesel Ekonomiye Artı Değer Kazandırılması amaçlanmaktadır.

Hava-Kara Taşımacılığı Entegrasyonu

Bakanlığımızın bölgesel havacılık projesi kapsamında, havayolu ve karayolu ulaşımında bütünleşme sağlanması ve havaalanına ulaşımının kolaylaştırılması amacıyla Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılmış, taşımacılık yapan şirketlerin iş birliği yapmaları sağlanmıştır.

Alternatifli Ulaşım İmkânın Sağlanması

Belediyelerin havaalanı-şehir merkezi arasında yolcu taşıma imkânı getirilmiş ve izin alma prosedürleri kolaylaştırılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda yolcuların, havaalanına alternatifli, ekonomik ve rahat ulaşım imkânı sağlanmıştır.

YAYINLARIMIZ

1	Havaalanı Terminal Binalarında Yap İşlet Devret Modeli
2	Havaalanı Hizmetleri El Kitabı - Maniaların Kontrolü
3	Maniaları Belirlemek İçin Görsel Yardımcılar
4	Tehlikeli Maddelerin Havayolu İle Emniyetli Taşınması
5	Havaalanları Master Planlama Esasları
6	Standart Yer Hizmetleri Anlaşması (SYHA) - Standard Ground Handling Agreement (SGHA)
7	Havaalanı Terminal Binaları - AIRchitecture Major Airport Terminals in Turkey
8	Annex 14 - Havaalanları Cilt 1 Havaalanı Tasarımı ve İşletimi
9	Annex 14 - Havaalanları Cilt 2 Heliportlar
10	Havaalanı Yer Hizmetleri El Kitabı
11	Heliport El Kitabı - Heliport Yapım ve İşletim Esasları
12	Havaalanı Yolcu Terminalleri Tasarım Esasları
13	2002'den 2008'e Sivil Havacılık
14	From 2002 to 2008 Turkish Civil Aviation
15	Built Operate Transfer Model in Airport Terminal Buildings
16	Türkiye'de Ticari Havacılık Tarihi
17	Havaalanlarında Çevresel Etkiler
18	Havaalanlarında Kapasite Kriterleri
19	Havacılık Güvenlik Sistemi
20	Havaalanlarında Görsel Yardımcılar ve Tasarım Kriterleri

STRATEJİK PLANDA YER ALAN STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

1. Havacılık Emniyetini Uluslararası Standartlarda En Üst Seviyede Sağlamak

Bu amaç doğrultusunda;

Havayolu işletmeleri yılda 4 kere, hava taksi işletmeleri yılda 2 kere ve diğer işletmeler yılda en az 1 kere denetlenecektir.

Havayolu işletmelerinin bakım yönetimi kısımları ile bakım kuruluşları yılda en az iki kere, hava taksi işletmelerinin bakım yönetimi kısımları ile bakım kuruluşları bünyesinde bulunan hat bakım istasyonları ise yılda en az bir kere denetlenecektir.

2008-2012 yılları arasında yapılacak periyodik denetimlerle Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı-EASA'dan Bakım Kuruluşlarını Yetkilendirilmeleri konusunda alınan akreditasyonun sürekliliği sağlanacaktır.

2009 yılı sonuna kadar, ülkemizde verilen teknisyen lisanslarının JAR-66 standartlarına uygun hale getirilmesi sağlanacaktır.

SAFA programı kapsamında Türk tescilli uçaklara yapılan denetim bulgularının yıllık ortalamasının 0,9'un altına düşürülmesi sağlanacaktır.

Sivil Havacılık Emniyeti konusundaki yasal düzenlemeler 2012 yılına kadar tamamlanacak ve düzenli olarak güncellenecektir.

EUROCONTROL Emniyet Düzenleyici Gereksinimlerinin Milli Mevzuata aktarılması 2009 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

2012 yılı sonuna kadar tüm hava liman ve meydanlarımızdaki haberleşme, seyrüsefer ve gözetim hizmetleri veren birimler ve kullanmakta oldukları sistemler ile hava trafik kontrol hizmeti ve havacılık bilgi hizmeti veren üniteler her yıl düzenli olarak denetlenecektir.

Yıl içerisinde gerçekleşen hava hadiselerinin değerlendirilmesi kapsamında oluşturulan "Tavsiye ve İzleme Kurulu" tarafından her yıl genel bir değerlendirme yapılacaktır.

2. Havacılık Güvenliğini Arttırmak

Bu amaç doğrultusunda;

Tüm havaalanlarında Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kalite Kontrol Programına uygun olarak yılda bir kez denetleme ve test, 3 yılda bir kez de inceleme yapılacaktır.

Sivil Havacılığa hizmet veren tüm kurum/kuruluşlardaki mevcut personelin görevleriyle ilgili havacılık güvenliği eğitimlerini 2010 yılına kadar etkin ve yaygın bir şekilde almaları sağlanacak ve 2010 yılı sonrası için takip mekanizması oluşturulacaktır.

Sivil Havacılık Güvenliği konusundaki yasal düzenlemelerin tamamlanması ve mevcut mevzuatların uluslararası standartlar ve ülkemiz ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar yapılacak ihtiyaç tespitinden sonra 6 ay içerisinde tamamlanacaktır.

Havaalanlarının güvenlik kontrol noktalarındaki hizmet etkinliğinin artırılması amacıyla yürütülen altyapı çalışmaları 2012 yılına kadar tamamlanacaktır.

Tüm güvenlik paydaşları arasında hızlı ve güvenilebilir iletişimin kurulmasını teminen, güvenlik teçhizatı standartlarının oluşturulması ve cihazların sertifikasyonuna ilişkin altyapı çalışmaları 2009 yılına kadar tamamlanacaktır.

Kuraldışı ve kabul edilmeyen yolcuların taşınması ile ilgili altyapı çalışmaları ve yasal düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Taşınması ile ilgili altyapı çalışmaları ve yasal düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Hava Kargo Acentelerinin güvenlik kurallarına ilişkin yasal düzenlemeler 2009 yılı sonuna kadar gözden geçirilecektir.

3. Sivil Havacılık Faaliyetlerinin Sürdürülebilir Gelişimini Sağlamak

Bu amaç doğrultusunda;

2012 yılına kadar mevcut 88 ülke ile imzalanmış olan Hava Ulaştırma Anlaşmaları çoklu tayin ve frekans kısıtlamasının kaldırılması ilkeleri çerçevesinde revize edilecek ve Anlaşma bulunmayan ülkeler ile uygun görülmesi halinde Hava Ulaştırma Anlaşması yapılması sağlanacaktır.

2010 yılına kadar tüketici haklarının korunması ve haksız rekabetin önlenmesi konularındaki yasal ve idari düzenlemeler tamamlanacaktır.

Trafiğin yoğun olduğu havalimanlarının verimli şekilde kullanılmasına ilişkin yürütülen çalışmalar 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

2012 yılı sonuna kadar yolcu taşımacılığındaki havayolu payının % 10'a çıkarılması amacıyla sektörel düzenlemeler yapılacaktır.

Ülkemizin jeopolitik konumu göz önünde bulundurularak Avrupa ve Ortadoğu arasında yer alan uluslararası kargo merkezi olunması amacıyla 2012 yılına kadar yük taşımacılığındaki havayolu payının %5'e çıkarılması sağlanacaktır.

4. Havaalanlarına Yönelik Yürütülen Faaliyetleri Uluslararası Standartların Üzerine Taşımak

Bu amaç doğrultusunda;

Sivil trafiğe açık havaalanlarının emniyetinin artırılması amacıyla işletme ruhsatı ve sertifikalandırma işlemleri 2010 yılına kadar tamamlanacaktır.

Sivil trafiğe açık havaalanlarında hizmet veren tüm kurum ve kuruluşların 2010 yılına kadar ruhsatlandırılması sağlanacaktır.

Havaalanlarındaki yolcu kolaylıklarının en üst düzeyde sağlanabilmesi için gerekli düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Heliportların yaygınlaştırılması ve daha etkin kullanılabilmesi amacıyla yasal ve idari düzenlemeler 2010 yılına kadar tamamlanacaktır.

Havaalanları çevresindeki yapılaşmaların en üst seviyede kontrolü için 2012 yılı sonuna kadar yasal ve idari düzenlemeler yapılacaktır.

5. Çevreye Duyarlı Hizmet Anlayışını Yaygınlaştırmak

Bu amaç doğrultusunda;

Gürültü ve emisyon ile ilgili düzenlemelerin 2012 yılına kadar uluslararası uygunluk kapsamında iyileştirilmesi sağlanacaktır.

6. Kurumsal Yapıyı Etkin Hale Getirmek

Bu amaç doğrultusunda;

Stratejik insan kaynakları yaklaşımını esas alan uygulamalar 2010 yılı sonuna kadar tamamlanarak, kurumsal kimliğin benimsenmesi sağlanacaktır.

E-devlet kriterleri göz önünde bulundurularak oluşturulacak olan Otomasyon Bilgi Sistemi sayesinde elektronik dönüşüm 2012 yılına kadar tamamlanacaktır.

Kalite Yönetim Sistemi bir yıl içerisinde etkin bir hale getirilecektir.

**KURUMSAL KABİLİYET
VE KAPASİTE**

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A - Üstünlükler

- ✈ Sektörde düzenleyici ve denetleyici bir rolün üstlenilmesi
- ✈ Giderlerin kendi kaynakları ile karşıyor olunması
- ✈ Faaliyetlerin uluslararası standartlarda uygulanması
- ✈ Ülkemizin sivil havacılıkla ilgili uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil edilmesi
- ✈ Uluslararası geçerliliğe sahip belgelerin düzenlenmesi
- ✈ Evrensel kuralların geçerli olduğu bir alanda hizmet sunulması
- ✈ Sunulan hizmetin etki alanının geniş olması
- ✈ Küreselleşmenin etkisi ile zaman faktörünün öne çıktığı sektörde hızlı hizmet sunulması
- ✈ Sektörün serbestleştirilerek rekabet ortamının oluşturulması
- ✈ Coğrafik konumu sebebiyle ülkemiz hava sahasının bir geçiş koridoru görevini üstlenmesi
- ✈ Bölge ülkeler ile havacılık konusunda işbirliğinin geliştirilmesi
- ✈ Bölgesel Havacılık Politikası bağlamında sektörün genişlemesi ve gelişmesi
- ✈ Yüksek teknoloji kullanımının artması
- ✈ Gelişen turizm sektörünün havacılığa olumlu etkisi
- ✈ Norm kadro anlayışının benimsenmesi ile kalifiye personel alımına öncelik verilmesi
- ✈ Taşıma Modları arası entegrasyonun sağlanması için yapılan girişimler
- ✈ Kurumsal kimlik anlayışının personel arasında yaygınlaşması

B - Zayıflıklar

- ✈ Kurumsal yapılanmanın tamamlanmamış olması
- ✈ Hava aracı ve hava aracı komponentlerinin sertifikasyonuna ilişkin altyapının henüz tamamlanmamış olması
- ✈ Uzman, teknik ve idari personel sayısındaki yetersizlik
- ✈ Etkin bir Ar-Ge politikasının oluşturulamamış olması
- ✈ Kurum bünyesinde geçici görevli olarak çalışan personel sayısının fazla olması
- ✈ Mevzuat ve teşkilat kanunundaki eksiklikler
- ✈ Kurum personelinin sosyal hak ve çalışma koşullarının yetersizliği
- ✈ Personel ücretlerinin düşük olması ve ücret dağılımındaki dengesizlik
- ✈ Otomasyon Bilgi Sisteminin tamamlanmamış olması
- ✈ Hızla büyüyen sektörde nitelikli personel talebinin aynı paralelde karşılanamaması

C - Değerlendirme

Sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası sivil havacılık kural ve standartlarında düzenlenmesini ve sürdürülebilir gelişimini sağlamak amacıyla kural koyma, denetleme ve bu denetlemeler sonucu ortaya çıkan eksiklikler doğrultusunda gerekli yaptırımları uygulama konularında faaliyetlerini sürdüren Genel Müdürlüğümüzün üstünlük ve zayıflıklarına bakıldığında üstünlüklerimizin faaliyetlerimizi yerine getirirken bizi desteklediği, zayıflıklarımızın ise daha başarılı çalışmalar için önümüzde engel teşkil etmekte olduğu görülmektedir.

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

Sürekli gelişen ve büyüyen sivil havacılık sektöründeki faaliyetlere paralel olarak Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan hizmetlerin genişleyerek daha da artacağı aşikârdır. Bu çerçevede Genel Müdürlüğümüzce verilmekte olan hizmetlerin etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde yapılabilmesini teminen mevcut personel sayısının artırılması ve personelin bilgi ve deneyiminin arttırılmasına yönelik eğitim çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda, 5431 sayılı Teşkilat Yasasıyla şekillenen personel örgütlenmesinin, 2011 Yılı içerisinde gerçekleştirilmesi öncelikli ihtiyaç olarak öngörülmektedir.

Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz 2008-2012 yıllarını kapsayan stratejik plan çalışmasıyla bağlantılı olarak, performans programı ve faaliyet raporlarının hazırlanmasında kolaylık sağlayacak ve performans yönetimi anlayışını yerleştirmeye yardımcı olacak bir bilgi sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Halihazırda kullanılmakta olan bilgi sistemlerinin birbirleriyle entegre edilerek daha etkin bir biçimde çalışmalarının sağlanması uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilmesine olumlu katkı sağlayacaktır.

Söz konusu hususlarda düzenleme yapma yetkisine sahip Maliye Bakanlığında bilgi sistemleri ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması beklenmektedir.

Genel Müdürlüğümüz üst yöneticilerinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunundan kaynaklanan sorumluluklarını yerine getirirken en önemli yardımcı unsurlarından biri olan iç denetim fonksiyonunun temini maksadıyla kurumumuza iç denetçi kadrosunun tahsis edilmesi, bahse konu oluşumun, etkin bir iç kontrol sistemi içinde önemli olduğu düşünülmektedir.

Bunun yanı sıra, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Kurumumuza adaptasyonu sırasında yaşanan sıkıntılar da göz önüne alınarak her bir harcama birimine mali konularda uzman ve yardımcı personelin istihdam edilerek devamlılıklarının sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması büyük önem arz etmektedir.

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dâhilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. Ankara

Bilal EKŞİ

Genel Müdür

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2010 yılı Faaliyet Raporunun "III/A- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. Ankara

Faruk SUBAŞI
Strateji Geliştirme Daire
Başkanı